

391.2
๗๕๗๓
๖๕

บุคลากรและครูในโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานต่างกัน

ปริญญาโท

ของ

ศิริจักษณ์ มโนรมย์

๒๗ ต.ค. ๒๕๒๗

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท ๒๓ พระโขนง กรุงเทพฯ ๑๑ โทร. ๓๑๒๑๕๗๕. ๓๑๑๕๐๕๘

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

มีนาคม ๒๕๒๗

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

๓๖๘๗๖๑

153682

บุคลิกภาพของผู้บริหารและครูในโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานต่างกัน

บทคัดย่อ

ของ

ศิริลักษณ์ มโนรมย์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษิตตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

มีนาคม ๒๕๒๗

วัตถุประสงค์ของการศึกษาคั้งนี้ เพื่อศึกษาบุคลิกภาพของผู้บริหารและครูโรงเรียน เอกชน และเปรียบเทียบบุคลิกภาพของผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนที่อยู่ในมาตรฐาน อันดับดีและมาตรฐานอันดับควรปรับปรุง กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยกลุ่มผู้บริหาร ๑๔๔ คน และ กลุ่มครู ๕๖๔ คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามเพื่อวัดบุคลิกภาพ ๑๖ ด้าน ของศาสตราจารย์เรย์มอนด์ บี แอทเทิล ซึ่ง ถิตมา ปรีดีติติก ได้แปลและเรียบเรียงเป็น ภาษาไทย

ผลการศึกษาคั้งนี้พบว่าผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนมีบุคลิกภาพไปในทางเดียวกัน ทั้ง ๑๖ ด้าน คือ ก่อนข้างเก็บตัว (A⁻) สติปัญญาอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ (B⁻) มีอารมณ์อ่อนไหว (C⁻) ชอบแสดงออก (E⁺) เกร่งขริ้ม (F⁻) ปล่อยตามสะดวก (G⁻) ซื่อาย (H⁻) ใจอ่อน (I⁺) ใ้วางใจ (L⁻) ทำตามความเป็นจริง (M⁻) ตรงไปตรงมา (N⁻) ประสาทมั่นคง (O⁻) เป็นคนอนุรักษ์นิยม (Q₁⁻) อาศัยกลุ่ม (Q₂⁻) ควบคุมตนเองไม่ได้ (Q₃⁻) และเกร่งเกรี้ยด (Q₄⁺)

ผลการเปรียบเทียบบุคลิกภาพระหว่างผู้บริหารและครูในโรงเรียนที่มีมาตรฐานต่างกัน ปรากฏว่า

๑. ผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันดับดี มีบุคลิกภาพแตกต่างกัน ด้านชอบแสดงออก (E⁺) ด้านความเกร่งขริ้ม (F⁻) และด้านอาศัยกลุ่ม (Q₂⁻) ที่ ระดับ .๑๑ และด้านความเกร่งเกรี้ยด (Q₄⁺) ที่ระดับ .๑๔
- ๒ ผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันดับควรปรับปรุง มีบุคลิกภาพ แตกต่างกันด้านใจอ่อน (I⁺) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๑๑ และด้านควบคุมตนเอง ไม่ได้ (Q₃⁻) ที่ระดับ .๑๔
๓. ผู้บริหารโรงเรียนที่มีมาตรฐานอันดับดีและผู้บริหารโรงเรียนที่มีมาตรฐานอันดับ ควรปรับปรุง มีบุคลิกภาพแตกต่างกันด้านความเกร่งขริ้ม (F⁻) ด้านประสาทมั่นคง (O⁻) ด้านความเกร่งเกรี้ยด (Q₄⁺) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๑๑ และด้านชอบ แสดงออก (E⁺) ด้านอนุรักษ์นิยม (Q₁⁻) ที่ระดับ .๑๔

๔. ครูโรงเรียนที่มีมาตรฐานอันดีและครูโรงเรียนที่มีมาตรฐานอันดีควรปรับปรุง
มีบุคลิกภาพแตกต่างกันด้านการเก็บตัว (A^-) และด้านอาศัยกลุ่ม (O_2^-) อย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .๐๑

PERSONALITY OF THE MINISTRATORS AND TEACHERS
IN PRIVATE SCHOOL OF DIFFERENT STANDARD

AN ABSTRACT

BY

SIRILAK MANOROM

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University
March, 1984

The purpose of this research was to study the personality of administrators and teachers in private schools and to compare the personality of administrators and teachers in the schools of a high standard and lower standard. The samples consisted of 144 administrators and 565 teachers. The questionnaire for measuring 16 aspects of personality designed by Professor Raymond B. Cattell, which was translated into Thai by Dr. Kitima Preededilok, was used as the tool for this research.

The results of the investigation showed that the administrators had the same personality as the teacher had in the aspect of reserved (A^-), less intelligent (B^-), affected by feeling (C^-), assertive (E^+), sober (F^-), expedient (G^-), shy (H^-), tender - minded (I^+), trusting (L^-), practical (M^-), forthright (N^-), placid (O^-), conservative (Q_1^-), group - dependent (Q_2^-), undisciplined - self - conflict (Q_3^-) and tense (Q_4^+)

The comparison between the personality of administrators and teachers in schools of different standards indicated that there were significant differences as follows

1. The administrators and the teachers in the schools of a high standard had different personality in 4 aspects . assertive (E^+), sober (F^-) and group - dependent (Q_2^-) at .01 level and tense (Q_4^+) at .05 level.

2. The administrators and teachers in the schools of a lower standard had different personality in 2 aspects : tender -

minded (I^+) at .01 level and undisciplined - self - conflict (Q_3^-) at .05 level.

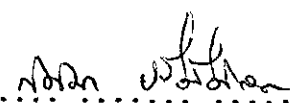
3. The administrators of the school of a high standard and those of the schools of a lower standard had different personality in 5 aspects sober (F^-), placid (O^-), tense (Q_4^+) at .01 level, assertive (E^+) and conservative (Q_1^-) at .05 level.

4. The teachers of the schools of a high standard and those of the schools of a lower standard had different personality in 2 aspects reserved (A^-) and group - dependent (Q_2^-) at .01 level.

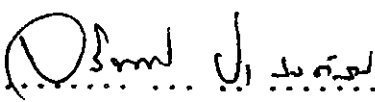
คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำนิสิตและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปริญญานิพนธ์
ฉบับนี้แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตของ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา

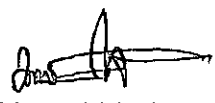
คณะกรรมการสอบ

 ประธาน

 ประธาน

 กรรมการ

 กรรมการ

 กรรมการ

ประกาศขอบคุณ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลือและคำแนะนำอย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิติมา ปรีดีติลก หัวหน้าภาควิชาบริหารการศึกษา ซึ่งเป็นประธาน กรรมการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์จรินทร์ ประสงค์สม กรรมการ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ เนาวรัตน์ วิไลชนม์ กรรมการสมทบ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาในการวางแผน การวางรูปแบบ ของการวิจัย และได้พยายามช่วยปรับปรุงแก้ไขส่วนวนภาษาที่ใช้ในการวิจัยให้สำเร็จลงได้ ด้วยดี ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบคุณผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม เป็นอย่างดียิ่งและคุณวีราวัลย์ เอี่ยมวิบูลย์ ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในการวิเคราะห์ข้อมูล พรีคมด้วยคุณภาณุฤดี มีทองคำ และคุณศิริมา ไทรแก้ว ที่ช่วยเหลือในด้านการจัดพิมพ์และ อักสำเนาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้

และขอขอบพระคุณสมาชิกทุกคนในครอบครัว ตลอดจนเพื่อนร่วมงานที่ช่วยสนับสนุน และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยจนได้ศึกษาสำเร็จลงด้วยดี

ศิริลักษณ์ มโนรมย์

สารบัญ

บทที่	หน้า
๑ บทนำ	๑
ภูมิหลัง	๑
จุดมุ่งหมายของการศึกษากันควัว	๓
ความสำคัญของการศึกษากันควัว	๓
ขอบเขตของการศึกษากันควัว	๓
ตัวแปรที่จะศึกษา	๔
ข้อตกลงเบื้องต้น	๕
นิยามศัพท์เฉพาะ	๕
๒ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๑๑
เอกสารที่เกี่ยวข้อง	๑๑
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๒๕
สมมติฐานในการกันควัว	๓๕
๓ วิธีดำเนินการศึกษากันควัว	๓๖
การเลือกกลุ่มตัวอย่าง	๓๖
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษากันควัว	๓๖
การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	๓๘
๔ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๔๓
การวิเคราะห์ข้อมูล	๔๓
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๔๔
๕ สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	๕๘
ความมุ่งหมายในการศึกษากันควัว	๕๘
ความสำคัญในการศึกษากันควัว	๕๘

บทที่	หน้า
การวิเคราะห์ข้อมูล	๖๐
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๖๐
อภิปรายผล	๖๔
ข้อเสนอแนะ	๗๖
บรรณานุกรม	๗๘
ภาคผนวก	๘๕

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
๑	แสดงจำนวนโรงเรียน ครู และกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา	๓๖
๒	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคะแนนแบบสอบถามบุคลิกภาพ	
	๑๖ องค์ประกอบ	๓๗
๓	แสดงค่าสถิติพื้นฐานของการวิเคราะห์บุคลิกภาพ ๑๖ องค์ประกอบของ ผู้บริหารโรงเรียนเอกชน	๔๔
๔	แสดงค่าสถิติพื้นฐานของการวิเคราะห์บุคลิกภาพ ๑๖ องค์ประกอบของ ครูโรงเรียนเอกชน	๔๔
๕	แสดงการเปรียบเทียบบุคลิกภาพระหว่างผู้บริหารโรงเรียนที่มีมาตรฐาน อันดับที่ ๑ กับครูโรงเรียนที่มีมาตรฐานอันดับที่ ๑	๕๓
๖	แสดงการเปรียบเทียบบุคลิกภาพระหว่างผู้บริหารโรงเรียนที่มีมาตรฐาน อันดับควรปรับปรุง กับครูโรงเรียนที่มีมาตรฐานอันดับควรปรับปรุง	๕๔
๗	แสดงการเปรียบเทียบบุคลิกภาพระหว่างผู้บริหารโรงเรียนที่มีมาตรฐาน อันดับที่ ๑ และผู้บริหารโรงเรียนที่มีมาตรฐานอันดับควรปรับปรุง	๕๖
๘	แสดงการเปรียบเทียบบุคลิกภาพระหว่างครูโรงเรียนที่มีมาตรฐานอันดับที่ ๑ และครูโรงเรียนที่มีมาตรฐานอันดับควรปรับปรุง	๕๗

บทที่ ๑

บทนำ

ภูมิหลัง

ในการบริหารงานใด ๆ ก็ตาม องค์ประกอบที่มีผลต่อประสิทธิภาพของหน่วยงาน ประการหนึ่ง ก็คือ ลักษณะของบุคลากรในหน่วยงานนั้น ๆ คุณสมบัติส่วนตัวของบุคคลมีส่วนช่วยสนับสนุนให้คนเราประสบความสำเร็จเป็นอันมาก และคุณสมบัติส่วนตัวที่นับว่าสำคัญอย่างยิ่ง ก็ให้แก่ บุคลิกภาพ (อุทัย หิรัญโต ๒๕๒๓ : ๕๔) ซึ่งมนุษย์ทุกคนจะมีไม่เหมือนกันแต่อาจ จะคล้ายคลึงกันได้ บุคลิกภาพมีบทบาทต่อการดำรงชีพในสังคมและมีอิทธิพลต่อผู้พบเห็นเป็น อันมาก ผู้ที่มีบุคลิกภาพดีจะเป็นที่นิยมของบุคคลที่เกี่ยวข้อง ได้รับการยกย่อง เชื่อถือ ตรงข้ามกับผู้ที่มีบุคลิกภาพที่ไม่พึงปรารถนาของสังคม อาจไม่ประสบความสำเร็จในการทำงาน หรือในการร่วมกิจกรรมกับผู้อื่น

โดยทั่วไปเมื่อกล่าวถึงบุคลิกภาพเรามักจะคิดถึงลักษณะท่าทาง การเคลื่อนไหว ท่วงที วาจา กิริยามารยาทของบุคคลนั้น ซึ่งแท้ที่จริงแล้วเป็นการพิจารณาส่วนหนึ่งของบุคลิกภาพเท่านั้น (สมปราปณ์ จอมเทศ ๒๕๑๖ : ๓๘) แต่บุคลิกภาพก็คือ ลักษณะรวมทั้งหมดของบุคคลแต่ละคน ซึ่งให้แก่โครงสร้างทางด้านร่างกาย พฤติกรรมทั่วไป ความสนใจ ชีตคติ ความสามารถ ทางสติปัญญา ความถนัด และอุปนิสัยใจคอทุกอย่าง (ปฐุม นิคมานนท์ ๒๕๒๑ : ๒๑๐) ดังนั้นการศึกษาบุคลิกภาพจะทำให้เข้าใจถึงพฤติกรรมของบุคคล ซึ่งหมายถึงพฤติกรรมที่เปิดเผย และพฤติกรรมที่ซ่อนเร้นและจะเป็นการช่วยคาดคะเนพฤติกรรมของบุคคลในอนาคตได้ เพราะ บุคคลใดมีลักษณะบุคลิกภาพหรือพฤติกรรมอย่างไรในอนาคต ย่อมเป็นผลสืบเนื่องจากบุคลิกภาพ ในปัจจุบันของบุคคลนั้น (Adler อ้างจาก Linzey and Hall 1970 : 119)

การศึกษานับเป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนากำลังคนและความเจริญทั้งหลายอันจะมีผล โดยตรงต่อการสร้างบูรณภาพทางการเมือง ความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ และความเป็นปึกแผ่น ของสังคม ดังนั้นการพัฒนาประเทศจึงต้องดำเนินการพัฒนาการศึกษาควบคู่กันไปด้วย เพราะจะ ช่วยให้มีบรรลุเป้าหมายทางด้านกำลังคน (ลัดดา แพทย์จรัส ๒๕๑๑ : ๑) แต่ถ้ามองการศึกษา

ทุกระดับขึ้นอยู่กับคุณภาพของครูเป็นสำคัญ เพราะเป็นผู้ที่มีโอกาสให้การอบรม ปลูกฝังความรู้ ในทางที่ถูกต้อง เหมาะสม เพื่อให้เป็นคนรุ่นใหม่ที่มีความสามารถ เป็นพหุเมืองที่ดี และสร้าง ความเจริญให้แก่สังคมและประเทศชาติอย่างมีประสิทธิภาพ และเมื่อครูเป็นบุคคลที่วางรากฐาน สำคัญดังกล่าวไว้ให้แก่เด็ก ครูจึงควรเป็นบุคคลที่มีความสมบูรณ์ในทางบุคลิกภาพ มีความรอบรู้ ในการค้ารงชีวิต เพื่อจะเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เยาวชนของชาติ และสามารถทำหน้าที่อย่างมี ประสิทธิภาพต่อไป

การจัดการศึกษาของไทยนั้น เอกชนได้มีส่วนเข้ามาร่วมรับภาระเป็นเวลานานแล้ว ดังที่ระบุไว้ในแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๐^๕ ว่า รัฐพึงเปิดโอกาสให้เอกชนร่วมรับภาระ จัดการศึกษาของเอกชนทุกระดับ ทุกประเภท ทั้งที่จัดเป็นการศึกษาในระบบโรงเรียนและ นอกโรงเรียน กำหนดงานให้สอดคล้องกับนโยบาย แผนงาน และโครงการทางการศึกษาของชาติ ทั้งนี้การศึกษาที่เอกชนจัดนั้นจะต้องไม่แสวงหากำไรเกินควร (กระทรวงศึกษาธิการ ๒๕๒๐ : ๘) จนในปัจจุบันปรากฏว่า มีโรงเรียนเอกชนทั่วประเทศจำนวน ๒,๓๖๓ โรงเรียน ซึ่งเป็น โรงเรียนที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานครจำนวน ๘๖๘ โรงเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา เอกชน ๒๕๒๕ : ๗) โรงเรียนเอกชนเหล่านี้มีคุณภาพแตกต่างกันไป จากการสำรวจพบว่ บางโรงเรียนมีนักเรียนถึง ๓,๐๐๐ คน ในขณะที่บางโรงเรียนมีนักเรียนไม่ถึง ๑๐๐ คน และถ้า พิจารณาในด้านการรับนักเรียน บางโรงเรียนมีจำนวนนักเรียนแข่งขันกันที่จะเข้าเรียนในโรงเรียน แห่งนั้นเป็นอันมาก แต่ก็ยังมีโรงเรียนอีกจำนวนหนึ่งที่ไม่อยู่ในความต้องการของนักเรียนเท่าไรนัก จนในที่สุดก็ต้องขอล้มเลิกกิจการไป

✓ ในด้านการบริหารโรงเรียนเอกชนทั่วไป ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีอำนาจและอิทธิพลสูงสุด ผู้บริหารโรงเรียนบางคนพยายามควบคุมการเรียนการสอนอย่างเข้มงวดกวดขัน เพื่อให้โรงเรียน มีคุณภาพอยู่ในมาตรฐานอันคับสูง และเพื่อให้ได้ผลกำไรตามหลักขององค์การธุรกิจ ดังนั้นจึงต้อง ควบคุมครูให้ทำงานอย่างหนัก (โพบูลย์ วิสัยจร ๒๕๒๓ : ๘๘) แต่ในโรงเรียนอีกส่วนหนึ่ง ผู้บริหารก็ปล่อยอย่างตามสบายจนโรงเรียนไม่มีคุณภาพ ภูษาตความกระตือรือร้น นักเรียน ไม่ได้ได้รับความรู้เท่าที่ควร จัดอยู่ในประเภทโรงเรียนที่มีมาตรฐานอันต่ำ หากมิได้มีการ ปรับปรุงในทางที่ถูกต้องแล้ว คงจะต้องหมดสภาพจากการเป็นสถานศึกษาอย่างแน่นอน ดังนั้น

สิ่งสำคัญที่จะต้องได้มีการปรับปรุงประการหนึ่งก็คือ บุคลิกภาพของบุคลากรในโรงเรียนเอกชน โดยเฉพาะผู้บริหารและครู เพราะบุคลิกภาพมีอิทธิพลครอบคลุมพฤติกรรมมนุษย์ และมีความสำคัญต่อประสิทธิภาพในการบริหารงานเป็นอย่างมาก (ทองอินทร์ วงศ์โสธร X๕๒๖ : ๕๒)

จากความแตกต่างของสภาพโรงเรียนเอกชนดังที่ได้กล่าวมาแล้ว จึงทำให้ผู้วิจัยต้องการจะศึกษาว่า บุคลิกภาพของผู้บริหารและครูมีความสัมพันธ์กับมาตรฐานการศึกษาอย่างไร เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารและครูในการปรับปรุงบุคลิกภาพให้ดีขึ้น อันอาจจะมีผลถึงมาตรฐานของโรงเรียนต่อไป

กิตติมา ปรัดดีดลก ๒๖/๖/๒๕๖๓
 ปรังษ๑๑ ๒๕๖๓

จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

๑. เพื่อศึกษาบุคลิกภาพของผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชน
๒. เพื่อเปรียบเทียบบุคลิกภาพของผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนที่อยู่ในมาตรฐานอันดีและมาตรฐานอันดีควรปรับปรุง

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

๑. ผลของการศึกษาจะเป็นข้อมูลให้ผู้บริหารและครูได้ปรับปรุงและพัฒนาบุคลิกภาพของตนให้ดีขึ้นต่อไป
๒. ผลของการศึกษาจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารโรงเรียนเอกชนในด้านการบริหารบุคคล
๓. ผลของการศึกษาจะเป็นข้อเสนอแนะต่อสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนในการจัดโครงการ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาบุคลิกภาพของผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ประชากร

ประชากรที่ศึกษาคือ ผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชน ซึ่งเปิดสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาลถึงมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน ๑๔๐ โรงเรียน มีครูจำนวน ๔,๑๓๖ คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาคั้งนี้คือ กลุ่มผู้บริหารและกมลครูของโรงเรียนเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มผู้บริหารการศึกษาจากโรงเรียนที่อยู่ในมาตรฐานอันดับ ๑ - ๒ และมาตรฐานอันดับ ๔ - ๖ จำนวน ๑๔๔ โรงเรียน เป็นผู้บริหาร ๑๔๔ คน และครู ๕๖๕ คน รวมเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งผู้บริหารและครูจำนวน ๗๐๙ คน

ตัวแปรที่จะศึกษาตัวแปรอิสระ ได้แก่

ผู้บริหารและครูที่อยู่ในโรงเรียนมาตรฐานอันดับดี

ผู้บริหารและครูที่อยู่ในโรงเรียนมาตรฐานอันดับวารปรับปรุง

ตัวแปรตาม ได้แก่ บุคลิกภาพทั้ง ๑๖ องค์ประกอบ คือ

๑. องค์ประกอบ A ชอบออกสังคม - กอนข้างเก็บตัว
๒. องค์ประกอบ B สติปัญญาสูง - ต่ำ
๓. องค์ประกอบ C อารมณ์มั่นคง - อารมณ์อ่อนไหว
๔. องค์ประกอบ E ชอบแสดงออก - ถ่อมตน
๕. องค์ประกอบ F ตามสบาย - เคร่งขรึม
๖. องค์ประกอบ G เจ้าระเบียบ - ปล่อยตามสะดวก -
๗. องค์ประกอบ H กล้าสังคม - ขี้อาย
๘. องค์ประกอบ I ใจอ่อน - จิตใจเข้มแข็ง
๙. องค์ประกอบ L ใฝ่ใจกนง่าย - ใฝ่ใจ
๑๐. องค์ประกอบ M เพ้อฝัน - ทำตามความเป็นจริง
๑๑. องค์ประกอบ N มีเหลี่ยม - ตรงไปตรงมา
๑๒. องค์ประกอบ O หวาคกลัว - ประสาทมั่นคง
๑๓. องค์ประกอบ Q₁ ชอบทดลอง - อนุรักษ์นิยม
๑๔. องค์ประกอบ Q₂ อาศัยตนเอง - อาศัยกลุ่ม

๑๕. องค์ประกอบ Q₃ ความคุมตนเองได้ - ความคุมตนเองไม่ได้

๑๖. องค์ประกอบ Q₄ เคร่งเครียด - ผ่อนคลาย

ข้อตกลงเบื้องต้น

การศึกษาครั้งนี้เลือกศึกษาเฉพาะโรงเรียนที่อยู่ในมาตรฐานอันดับที่ ซึ่งหมายถึง โรงเรียนที่อยู่ในมาตรฐานอันดับ ๑ - ๒ และโรงเรียนที่อยู่ในมาตรฐานอันดับดัดแปรปรับปรุง ซึ่งหมายถึงโรงเรียนที่อยู่ในมาตรฐานอันดับ ๔ - ๖ เท่านั้น ส่วนโรงเรียนที่อยู่ในมาตรฐานอันดับปานกลาง คือ อันดับ ๓ - ๔ ไม่ได้นำมาศึกษา เนื่องจากถือว่าอันดับ ๓ ใกล้เคียงกับอันดับ ๒ และอันดับ ๔ ใกล้เคียงกับอันดับ ๕

นิยามศัพท์เฉพาะ

๑. บุคลิกภาพ หมายถึง แบบของพฤติกรรมที่บุคคลแสดงต่อสิ่งแวดล้อมอันได้แก่
✓ ลักษณะทางอารมณ์ สังคม และสติปัญญาของบุคคล ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบบุคลิกภาพ

๑๖ ด้าน วัดได้ด้วยแบบสอบถามชื่อ The Sixteen Personality Factor Questionnaire Form B ของศาสตราจารย์เรย์มอนด์ บี แคทเทล (Raymond B Cattell) องค์ประกอบทั้ง ๑๖ ด้านได้แก่

องค์ประกอบ A ชอบออกสังคม - ค่อนข้างเก็บตัว แบ่งออกเป็น ๒ ระดับ คือ
ผู้ที่ได้คะแนนสูง (A⁺) เป็นบุคคลที่ชอบออกสังคม (Outgoings) สามารถ
เข้ากับผู้อื่นได้ดี มีความอบอุ่นเป็นกันเอง ให้ความร่วมมือที่ ปรับตัวได้ดี และไม่เคียดแค้น
ต่อคำวิพากษ์วิจารณ์

ผู้ที่ได้คะแนนน้อย (A⁻) เป็นบุคคลที่มีลักษณะค่อนข้างเก็บตัว (Reserved)
ชาเย็น ชอบอยู่คนเดียว ชอบใช้ปัญญาไตร่ตรองใคร่ครวญ ชอบให้งานดำเนินไปอย่างถูกต้อง

องค์ประกอบ B สติปัญญาสูง - ต่ำ แบ่งออกเป็น ๒ ระดับ คือ
ผู้ที่ได้คะแนนสูง (B⁺) เป็นบุคคลที่เฉลียวฉลาด (More Intelligent)
สามารถเข้าใจแนวความคิดได้เร็ว เจียบแหลม

ผู้ที่ได้คะแนนน้อย (B^-) เป็นบุคคลที่มีความฉลาดน้อย (Less Intelligent) เรียนรู้และเข้าใจช้า

องค์ประกอบ C อารมณ์มั่นคง - อารมณ์อ่อนไหว แบ่งออกเป็น ๒ ระดับ คือ

ผู้ที่ได้คะแนนสูง (C^+) เป็นบุคคลที่มีอารมณ์มั่นคง (Emotionally Stable) เยือกเย็น มองชีวิตตามความเป็นจริง สามารถรักษาขวัญของกลมไต้มั่นคง

ผู้ที่ได้คะแนนน้อย (C^-) เป็นบุคคลที่มีอารมณ์อ่อนไหว (Affected by Feeling) โกรธง่าย และไม่ค่อยยอมรับความจริง

องค์ประกอบ E ขอบแสดงออก - ถ่อมตน แบ่งออกเป็น ๒ ระดับ คือ

ผู้ที่ได้คะแนนสูง (E^+) เป็นบุคคลที่ขอบแสดงออก (Assertive) มีความมั่นใจในตนเอง มีกฎที่เคร่งครัดสำหรับตนเอง ชอบชี้แจงในสิ่งที่ตนเองมั่นใจ

ผู้ที่ได้คะแนนน้อย (E^-) เป็นบุคคลที่มีลักษณะถ่อมตน (Humble) มักจะเป็นคนยอมผู้อื่น ใจดี หรือมักจะประพฤติดตนตามแบบแผน

องค์ประกอบ F ตามสบาย - เคร่งขรึม แบ่งออกเป็น ๒ ระดับ คือ

ผู้ทำคะแนนได้สูง (F^+) เป็นบุคคลที่มีลักษณะตามสบาย (Happy - go - Lucky) ว่องไว ช่างคุย และเปิดเผย

ผู้ทำคะแนนได้น้อย (F^-) เป็นบุคคลที่มีลักษณะเคร่งขรึม (Sober) จริงจัง ระมัดระวัง น่าเชื่อถือ

องค์ประกอบ G เจ้าระเบียบ - ปล่อยความสะควก แบ่งออกเป็น ๒ ระดับคือ

ผู้ทำคะแนนได้สูง (G^+) เป็นบุคคลที่เคร่งครัดต่อหน้าที่ ต่อการงานสูง (Conscientious) เป็นคนมีแผนงาน ชยัน และพากเพียร มีความรอบคอบและพิจารณาไตร่ตรองในการทำงาน

ผู้ทำคะแนนได้น้อย (G^-) เป็นบุคคลที่ไม่ค่อยมีวิธีที่ตอง ถือความสะควกเป็นใหญ่ (Expedient) ทำงานไม่มีแผนงานและไม่รอบคอบ

องค์ประกอบ H กล้าเสี่ยง - ซื่อาย แบ่งออกเป็น ๒ ระดับ คือ

ผู้ทำคะแนนได้สูง (H^+) เป็นบุคคลที่กล้าหาญ (Venturesome) ชอบเข้าสังคม ชอบลองของใหม่ ๆ

ผู้ทำคะแนนได้น้อย (H^-) เป็นบุคคลที่ขี้อาย (shy) มักมีความรู้สึกประหม่า
พูดและแสดงออกสู้ ไม่ชอบอาชีพที่ต้องติดต่อกับคน

องค์ประกอบ I ใจอ่อน - จิตใจเข้มแข็ง แบ่งออกเป็น ๒ ระดับ คือ

ผู้ทำคะแนนได้สูง (I^+) เป็นบุคคลที่ใจอ่อน (Tender - Minded) มี
อารมณ์อ่อนไหวง่าย ต้องการความช่วยเหลือและความเห็นใจจากผู้อื่น ต้องพึ่งพาคนอื่น

ผู้ทำคะแนนได้น้อย (I^-) เป็นบุคคลที่มีจิตใจเข้มแข็ง (Tough - Minded)
จริงจังต่อชีวิต มีความรับผิดชอบ พยายามในตนเอง มักจะทำในสิ่งที่เห็นว่าเป็นไปได้ และ
เป็นความจริง

องค์ประกอบ L ไม่ไวใจคนง่าย - ไว้วางใจ แบ่งออกเป็น ๒ ระดับ คือ

ผู้ทำคะแนนได้สูง (L^+) เป็นบุคคลที่ไม่ไวใจใคร (Suspicious)
ระแวง ยึดถือแต่ความคิดเห็นของตนเอง สนใจแต่ตัวเอง เป็นสมาชิกที่ไม่ดีของกลุ่ม

ผู้ทำคะแนนได้น้อย (L^-) เป็นบุคคลที่ไว้วางใจผู้อื่น (Trusting)
ร่าเริง ไม่ชอบการแข่งขัน เข้ากับคนอื่นได้ดี เป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่ม

องค์ประกอบ M เพื่อฝัน - ทำตามความเป็นจริง แบ่งออกเป็น ๒ ระดับ

คือ

ผู้ทำคะแนนได้สูง (M^+) มักเป็นบุคคลที่ช่างฝัน (Imaginative) มีแรง
จูงใจในตนเอง ไม่สนใจที่จะปฏิบัติตามแบบแผน

ผู้ทำคะแนนได้น้อย (M^-) มักเป็นบุคคลที่นิยมทำในสิ่งที่ปฏิบัติได้จริง
(Practical) มักสนใจในสิ่งที่จะเป็นไปได้ สามารถปฏิบัติงานได้โดยไม่อารมณ์เสีย บางครั้ง
ก็ขาดจินตนาการ

องค์ประกอบ N มีเหลี่ยม - ตรงไปตรงมา แบ่งออกเป็น ๒ ระดับ คือ

ผู้ทำคะแนนได้สูง (N^+) มักเป็นบุคคลที่กล่อก (Shrewed) ช่างวิเคราะห์
รู้จักใช้เทคนิคพลิกแพลงในการแก้ปัญหา

ผู้ทำคะแนนได้น้อย (N^-) มักเป็นบุคคลที่เปิดเผย ตรงไปตรงมา จริงใจ
(Forthright) เป็นคนเรียบ ๆ ง่าย ๆ และไม่ค่อยมีเล่ห์เหลี่ยม

องค์ประกอบ O หวาดกลัว - ประสาทมั่นคง แบ่งออกเป็น ๒ ระดับ คือ

ผู้ที่ทำคะแนนได้สูง (O^+) มักเป็นบุคคลที่มีแต่ความหวาดหวั่น (Apprehensive) มักมีความวิตกกังวลในปัญหาต่าง ๆ อย่างเล็ก ๆ ขาดความรู้สึกปลอดภัยและมีความวิตกกังวลสูง
ผู้ที่ทำคะแนนได้น้อย (O^-) มักเป็นบุคคลที่มีประสาทมั่นคง (Placid) มีวุฒิภาวะ มีความเชื่อมั่นในตนเอง ไม่วิตกกังวล

องค์ประกอบ O₁ ชอบทดลอง - อนุรักษ์นิยม แบ่งออกเป็น ๒ ระดับ คือ

ผู้ที่ทำคะแนนได้สูง (O_1^+) มักเป็นบุคคลที่สนใจในเรื่องที่ต้องมีการทดลอง (Experimenting) ช่างสงสัยและช่างถาม ไม่ว่าจะเรื่องใหม่หรือเก่า อดทนต่อความไม่สะดวกและการเปลี่ยนแปลง

ผู้ที่ทำคะแนนได้น้อย (O_1^-) มักเป็นบุคคลที่หัวโบราณ (Conservative) เชื่อมั่นในสิ่งที่ตนเชื่อ และสิ่งที่ตนได้รับการสั่งสอนมา ต่อต้าน และพยายามประวิงการเปลี่ยนแปลง มักไม่สนใจการใช้ความคิดวิเคราะห์

องค์ประกอบ O₂ อาศัยตนเอง - อาศัยกลุ่ม แบ่งออกเป็น ๒ ระดับ คือ

ผู้ที่ทำคะแนนได้สูง (O_2^+) มักเป็นบุคคลที่ถือการตัดสินใจของตนเองเป็นหลัก (Self - sufficient) เกษินกับการทำงานตามวิธีของตน เข้าใจความคิด ไม่ต้องการความสนับสนุนจากผู้อื่น

ผู้ที่ทำคะแนนได้น้อย (O_2^-) มักเป็นบุคคลที่ชอบทำงานหรือตัดสินใจร่วมกับคนอื่น (Group - Dependent) ขึ้นอยู่กับการยอมรับของสังคมหรือหมู่คณะ เป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่ม

องค์ประกอบ O₃ ควบคุมตนเองได้ - ควบคุมตนเองไม่ได้ แบ่งออกเป็น

๒ ระดับ คือ

ผู้ที่ทำคะแนนได้สูง (O_3^+) มักเป็นบุคคลที่มีการควบคุมอารมณ์และพฤติกรรมของตนได้ดี (Controlled) สำรวม สนใจ และเอาใจใส่ต่อสังคม

ผู้ที่ทำคะแนนได้น้อย (O_3^-) มักเป็นบุคคลที่ไม่สามารถควบคุมตนเองได้ ไม่สำรวม ขาดวินัย มีความขัดแย้งในตัวเอง ปรักคัวได้ไม่ดี

องค์ประกอบ Q_4 เกร็งเครียด - ผ่อนคลาย แบ่งออกเป็น ๒ ระดับ คือ ผู้ที่ท่าคะแนนได้สูง (Q_4^+) มักเป็นบุคคลที่เอาจริงเอาจัง ("ense) ตื่นเต้น ตกใจ และหงุดหงิดง่าย มีความกับข้องใจและใจร้อน

ผู้ที่ท่าคะแนนได้น้อย (Q_4^-) มักเป็นบุคคลที่ไม่ตึงเครียด (Relaxed) อารมณ์เย็น รักสงบ แต่ถ้ามีความพอใจในสถานการณ์ต่าง ๆ มาก ก็อาจนำไปสู่ความเกียจคร้าน

๒. โรงเรียนเอกชน หมายถึง สถานศึกษาที่เอกชนจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน และเปิดสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาลถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ในเขตกรุงเทพมหานคร

๓. มาตรฐานการศึกษา หมายถึง ข้อกำหนดมาตรฐานโรงเรียนเอกชน โดยคณะกรรมการวิจัยเพื่อจัดอันดับมาตรฐานการศึกษาโรงเรียนราษฎร์ สายสามัญ กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.๒๕๒๕ ซึ่งได้พิจารณาจากรายการดังต่อไปนี้

- ๓.๑ อาคารสถานที่และอุปกรณ์
- ๓.๒ การบริหารบุคคล
- ๓.๓ การบริหารโรงเรียน
- ๓.๔ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
- ๓.๕ โรงเรียนกับชุมชน

การจัดมาตรฐานโรงเรียนเอกชน ได้จัดไว้เป็นอันดับทั้งหมด ๖ อันดับ คือ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ๒๕๒๕ . ๔)

- อันดับที่ ๑ หมายถึง มาตรฐานการศึกษาดีมาก
- อันดับที่ ๒ หมายถึง มาตรฐานการศึกษาดี
- อันดับที่ ๓ หมายถึง มาตรฐานการศึกษาก่อนข้างดี
- อันดับที่ ๔ หมายถึง มาตรฐานการศึกษาควรปรับปรุง
- อันดับที่ ๕ หมายถึง มาตรฐานการศึกษาควรปรับปรุงอย่างมาก
- อันดับที่ ๖ หมายถึง มาตรฐานการศึกษาต้องปรับปรุงมากที่สุด

จำนวนโรงเรียนที่สามารถสำรวจได้ในปีการศึกษา ๒๕๒๔ จำนวน ๖๔๒ โรงเรียน มีจำนวนโรงเรียนที่อยู่ในมาตรฐานตามเกณฑ์ของกรุงเทพมหานคร ดังนี้

อันดับที่ ๑	จำนวน	๕	โรงเรียน
อันดับที่ ๒	จำนวน	๘๒	โรงเรียน
อันดับที่ ๓	จำนวน	๒๔๔	โรงเรียน
อันดับที่ ๔	จำนวน	๒๑๔	โรงเรียน
อันดับที่ ๕	จำนวน	๘๐	โรงเรียน
อันดับที่ ๖	จำนวน	๑๓	โรงเรียน

ในการศึกษาครั้งนี้ เลือกศึกษาเฉพาะโรงเรียนที่อยู่ในมาตรฐานอันดับ ๑ - ๒ และอันดับ ๕ - ๖ จำนวน ๑๔๔ โรงเรียน

๔. ผู้บริหาร หมายถึง บุคคลที่ทำหน้าที่บริหารงานในโรงเรียนเอกชนให้แก่ ผู้รับใบอนุญาต หรือผู้จัดการ หรือครูใหญ่

๕. ครู หมายถึง ครูประจำการที่สอนอยู่ในโรงเรียนเอกชน ตั้งแต่ชั้นอนุบาลถึงมัธยมศึกษาปีที่ ๖ โดยได้รับเงินเดือนและค่าจ้างเป็นประจำ

บทที่ ๒

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

ความหมายของบุคลิกภาพ (Personality)

คำว่า บุคลิกภาพ ตามความเข้าใจของบุคคลทั่วไปหมายถึง ลักษณะท่าทาง กวราวงตัว ความรู้สึกที่เรามีต่อผู้อื่นผู้ใด ผู้ที่มีบุคลิกดีก็จะทำตัวได้ถูกต้องตามกาลเทศะ เป็นที่ยกย่องในสังคม แต่นักจิตวิทยาได้ให้ความหมายต่าง ๆ กันไปดังนี้

๑. ด็ย ชุมสาย (ด็ย ชมสาย, ม.ล. ๒๕๐๘ : ๓๕๘) กล่าวว่า บุคลิกภาพ คือ กระบวนการรวมหน่วยอันหนึ่งอันประกอบขึ้นด้วย รูปร่าง อักษณะและพฤติกรรมซึ่งเป็นเครื่องสื่อนิสัยของคนคนหนึ่ง และซึ่งทำให้คนอื่นกำหนดคุณค่าของคนนั้นด้วยอาเวค ไม่ใช่ด้วยพฤติกรรมหรือเขาวน

๒. สุชา จันท์เอม (สุชา จันท์เอม ๒๕๑๗ : ๗๕) กล่าวว่า บุคลิกภาพหมายถึง คุณลักษณะต่าง ๆ ที่รวมกันในตัวบุคคลและวิธีการแสดงออกทางพฤติกรรม ไม่จำเป็นว่า พฤติกรรมหรือคุณลักษณะเหล่านั้นจะคงคิหรือไม่คิ ผิดหรือถูก

๓. เคโซ สวานนถ์ (เคโซ สวานนถ์ ๒๕๑๕ : ๑๑๘) ได้สรุปความหมายของ บุคลิกภาพว่า บุคลิกภาพเป็นผลรวมของอาการตอบสนองต่าง ๆ ของร่างกาย และเป็นการพัฒนาในระยะยาวมีความแตกต่างกันออกไปตามแต่ละบุคคล

สุโท เจริญสุข (สุโท เจริญสุข ๒๕๒๐ . ๒๕๕) กล่าวว่า ในการค้นคว้าทาง จิตวิทยามีการแบ่งบุคลิกภาพออกเป็น ๓ นัย ดังนี้

๑. เพื่อความประสงค์ในการทดสอบคุณลักษณะของคน ให้ความหมายว่า บุคลิกภาพ คือ กระบวนการที่สลับซับซ้อนของความสามารถและลักษณะนิสัยใจคอของบุคคล

๒. เพื่อความประสงค์ในการค้นคว้าพฤติกรรมของหมู่ชนเป็นส่วนรวม ให้ความหมายว่า บุคลิกภาพคือ บทบาทของชีวิตที่แสดงออกมาและการที่งานอื่นจะประเมินผลหรือตีราคาคนคนนั้น

๓. เพื่อความมุ่งหมายในการวาดหรือทดสอบบุคคลตามแนวโปรเจกทีฟ (Projective) ให้ความหมายว่า บุคลิกภาพคือ ผลรวมทั้งหมดของสิ่งต่าง ๆ ที่มีหลังของบุคคลอันมีลักษณะไม่ซ้ำแบบใคร

ชม ภูมิภาด (ชม ภูมิภาด ๒๕๒๓ . ๔๒) ได้ให้ความหมายว่า บุคลิกภาพ คือ การจัดระเบียบของแนวโน้มนต่าง ๆ ที่มีความเกี่ยวพันกัน รวมตลอดถึงเหตุการณ์ด้านต่าง ๆ ของคนเรา แนวโน้มนต่าง ๆ นั้น ได้แก่ ทัศนคติ ความเชื่อถือ ค่านิยม อุดมคติ ความรู้ และทักษะ ตลอดจนการทำงานของร่างกายส่วนต่าง ๆ ด้วย

ฮิลการ์ด (Hilgard. 1962 . 447) กล่าวว่า บุคลิกภาพ คือ แบบแห่งลักษณะของบุคคลและวิธีการแสดงออกซึ่งกำหนดการปรับตัวตามแบบฉบับของแต่ละบุคคล

อลพอร์ต (Allport. 1967 . 263) ได้ให้ความหมายของบุคลิกภาพว่า เป็นหมวดหมู่ของระบบทางจิตที่มีพลังในตัวบุคคลและเป็นตัวกำหนดการปรับตัวของแต่ละบุคคล

ดิงเคเยอร์ (Dinkmeyer. 1967 . 309 - 310) กล่าวว่า บุคลิกภาพมีความหมายคลุมถึงสภาวะทุกอย่างอันประกอบขึ้นเป็นตัวบุคคล นับตั้งแต่สภาวะทางความสามารถทางปัญญา ตลอดจนความสำเร็จ บุคลิกภาพมีความหมายครอบคลุมถึงสภาวะที่บุคคลเป็นอยู่ในปัจจุบัน รวมทั้งที่หวังไว้ในอนาคต ที่สำคัญคือ บุคลิกภาพนั้นคลุมถึงวิธีการที่บุคคลนั้นเกี่ยวข้องกับบุคคลอื่น ๆ รวมทั้งปฏิกิริยาโต้ตอบที่เขาต้องเผชิญด้วย กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ การปรับตัวของแต่ละบุคคลในการเผชิญปัญหา หรือความคับข้องใจที่เกิดขึ้นในทุกสถานการณ์ของชีวิต นับว่าเป็นส่วนหนึ่งของบุคลิกภาพด้วย

เบอร์นาร์ด (Bernard. 1970 . 502) กล่าวว่า บุคลิกภาพหมายถึง ผลรวมทั้งหมดของลักษณะทางร่างกาย พฤติกรรม ตลอดจนความโน้มเอียงต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งและศักยภาพในการกระทำสิ่งต่าง ๆ ของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง

มันซิงเกอร์ (Munsinger. 1975 . 413) กล่าวว่า บุคลิกภาพเป็นผลจากการเชื่อมโยงทางพันธุกรรม พัฒนาการทางร่างกายกับการปะทะสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางสังคม แต่ผลส่วนใหญ่มาจากพันธุกรรม ยีนส์จะเป็นตัวกำหนดพัฒนาการทางเพศ อารมณ์ และความก้าวร้าว

จากความหมายของบุคลิกภาพที่กล่าวมาข้างต้น พอสรุปได้ว่า บุคลิกภาพมิได้หมายถึง รูปร่าง ลักษณะ หน้าตา ทรวดทรง หรือการแต่งกายเท่านั้น แต่หมายถึงทุกสิ่งทุกอย่างที่ คนเราแสดงพฤติกรรมออกมาให้ปรากฏแก่สายตาผู้อื่น อันเป็นลักษณะเฉพาะตัวของบุคคลที่แสดง ออกมาทางกิริยา ท่าทาง ตลอดจนลักษณะที่บ่งบอกถึงสภาพอารมณ์และจิตใจ

ทฤษฎีเกี่ยวกับบุคลิกภาพ (Theories of Personality)

ความคิดเรื่องทฤษฎีบุคลิกภาพนี้มีความแตกต่างกันมากมาย นักทฤษฎีแต่ละคนมีความเชื่อ ต่าง ๆ กันไป เพราะแต่ละคนก็เน้นความสำคัญไปคนละอย่าง อบรม สกินเนอร์ (อบรม สกินเนอร์ ๒๕๒๐ : ๑๕๒ - ๑๕๐) ได้กล่าวถึง กลุ่มนักทฤษฎีบุคลิกภาพ ทั้งที่มีความเชื่อ คล้ายคลึงกันและแตกต่างกันในทฤษฎีบุคลิกภาพไว้ดังนี้

๑. กลุ่มนักทฤษฎีที่มีความเชื่อทางด้านพลังแรงขับ (Dynamic Theory) นักจิตวิทยา กลุ่มนี้มีความเชื่อว่า พฤติกรรมของมนุษย์มีรากฐานมาจากแรงขับภายในบุคคล บุคลิกภาพของบุคคล จะต่างกันเพราะแรงผลักดันภายในที่ต่างกันนั่นเอง บางครั้งก็จะเกิดการขัดแย้งกันเองภายในตัว บุคคล (Conflict) ส่วนบุคคลใดจะใช้วิธีการแก้ความขัดแย้งอย่างไร จะเป็นเครื่องชี้ให้เห็น ถึงบุคลิกภาพของเขา นักทฤษฎีที่มองบุคลิกภาพในแง่นี้มี ฟรอยด์ (Freud)

๒. กลุ่มนักทฤษฎีที่เชื่อในการแยกประเภทของบุคลิกภาพ (Type Theory) กลุ่มนี้เชื่อว่าบุคลิกภาพของมนุษย์อาจแยกออกเป็นหมู่หรือพวก นักจิตวิทยา กลุ่มนี้ที่สำคัญคือ จุง (Jung) เชลตัน (Sheldon) และเกรทเมอร์ (Kretschmer)

๓. กลุ่มนักทฤษฎีที่เชื่อว่าบุคลิกภาพกำเนิดมาจากสังคม สิ่งแวดล้อมของบุคคล (Social Determinants) นักจิตวิทยา กลุ่มนี้มีความเห็นว่า ประสบการณ์ที่เด็กได้รับจากสิ่งแวดล้อม เช่น บ้าน โรงเรียน ชุมชน มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพโดยตรง, นักจิตวิทยา กลุ่มนี้ได้แก่ ฟรอมม์ (Fromm) และ رایส์แมน (Riesman)

๔. กลุ่มนักทฤษฎีที่เชื่อว่าบุคลิกภาพเป็นส่วนรวมทั้งร่างกายและจิตใจ (Organismic Theory) นักจิตวิทยา กลุ่มนี้เห็นว่า การเข้าใจบุคลิกภาพจำต้องเข้าใจส่วนรวม ไม่สามารถแยก ส่วนได้ ที่เขาเน้นมากก็คือ มนุษย์ทุกคนมีศักยภาพ (Potential) ที่จะพัฒนาไปได้อย่างดี

ถ้าได้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม นักทฤษฎีกลุ่มนี้ได้แก่ โรเจอร์ส (Rogers) และแมสโลว์ (Maslow)

๕. กลุ่มนักทฤษฎีที่เชื่อในการแบ่งบุคลิกภาพตามลักษณะ (Trait Theory) กลุ่มนี้มองบุคลิกภาพในแง่ของลักษณะย่อย ๆ หลายลักษณะรวมกัน นักจิตวิทยาในกลุ่มนี้มีหลายคน เช่น ออลพอร์ต (Allport) กิลด์เฟอร์ด (Guildford) และ แคทเทล (Cattell)

จะเห็นว่านักทฤษฎีที่อธิบายถึงบุคลิกภาพอยู่หลายทฤษฎีด้วยกัน แต่ในที่นี้จะศึกษาเฉพาะทฤษฎีบุคลิกภาพของแคทเทลเท่านั้น

ทฤษฎีบุคลิกภาพของแคทเทล (Cattell's Factor Theory)

ทฤษฎีของแคทเทลกล่าวได้ว่า เป็นทฤษฎีที่มีรากฐานมาจากทฤษฎีของ ออลพอร์ต (Allport) ซึ่งได้ให้ความหมายของคำว่า ลักษณะนิสัยไว้มากและอย่างกว้างขวาง การค้นคว้าของออลพอร์ตในเรื่องคำจำกัดความของลักษณะนิสัยก็คือ การแบ่งประเภทที่ดี ตลอดไปจนถึงการเน้นความสำคัญของทฤษฎีลักษณะนิสัยว่าแตกต่างไปจากทฤษฎีการแยกประเภท เช่น แบบของคาร์ล กุสตาฟ จุง (Carl Gustav Jung) ก็คือ เป็นสิ่งที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวางในวงการจิตวิทยา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการวางรากฐานในการวิจัยค้นคว้าเพื่อหาลักษณะการทำซ้ำ ๆ อันเป็นหัวใจของคำจำกัดความในเรื่องบุคลิกภาพ (เกษมศักดิ์ ภูมิศรีแก้ว ๒๕๒๕ : ๑)

แคทเทล (Cattell, 1970 : 320) ได้ให้คำจำกัดความบุคลิกภาพว่า "บุคลิกภาพ คือ การยอมรับกำหนดานสิ่งที่มีบุคคลจะกระทำในสถานการณ์หนึ่ง ๆ" จุดประสงค์ของการค้นคว้าวิจัยทางจิตวิทยา ในเรื่องบุคลิกภาพคือ การตั้งกฎเพื่อดูการกระทำที่แตกต่างในสังคม/และในสิ่งแวดล้อมของมนุษย์ บุคลิกภาพเป็นพฤติกรรมทั้งหมดของแต่ละบุคคล หมายถึง ผลรวมของพฤติกรรมภายในและพฤติกรรมภายนอก การศึกษาเรื่องบุคลิกภาพจึงเน้นการศึกษาพฤติกรรมรวมมิได้เป็นเฉพาะพฤติกรรมที่แสดงออกในแต่ละวันเท่านั้น แคทเทล อธิบายบุคลิกภาพในรูปของลักษณะนิสัย (Traits) เขามีความเห็นตรงกับออลพอร์ตที่ว่า ลักษณะนิสัย (Traits) สามารถจะพบได้ทั่ว ๆ ไปในทุก ๆ คน (Common Traits) และขณะเดียวกัน ลักษณะนิสัยยังเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของแต่ละบุคคล (Unique Traits) ดังนั้นการที่จะเข้าใจทฤษฎีของแคทเทล จึงจำเป็นต้องศึกษาความหมายของลักษณะนิสัย (Traits) ของออลพอร์ตด้วย

ความหมายของลักษณะนิสัย (Traits) ^{๑. ๒. ๓. ๔. ๕. ๖. ๗. ๘. ๙. ๑๐. ๑๑.}

ออลพอร์ต (Allport อ้างจาก Hergenhahn. 1980 150 - 151) ได้ให้ความหมายของลักษณะนิสัยไว้ดังนี้

๑. เป็นนิสัย (habit) ที่ซับซ้อน
๒. ลักษณะนิสัยเป็นผลรวมของนิสัย (habit) ตั้งแต่ ๒ อย่างขึ้นไป และลักษณะนิสัย (Traits) อาจเป็นตัวยังกับการสร้างนิสัย (habit) ใหม่
๓. ลักษณะนิสัยเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้ (dynamic)
๔. ลักษณะนิสัยเป็นผลของการกระทำซ้ำ ๆ กัน
๕. ลักษณะนิสัยของบุคลิกภาพไม่เหมือนกับคุณลักษณะทางศีลธรรมซึ่งอาจสอดคล้องหรือไม่สอดคล้องกับความดีของสังคมเดิม /
๖. การกระทำและนิสัยที่ไม่เหมาะสมกับลักษณะนิสัย ไม่ใช่ข้อพิสูจน์ของการไม่คงอยู่ของลักษณะนิสัย
๗. ลักษณะนิสัยมีลักษณะเป็นเอกลักษณ์เฉพาะ (Unique) ไร้พหุ ๑ กับลักษณะนิสัยที่พบทั่ว ๆ ไป
๘. ลักษณะนิสัยมีความสามารถที่จะจูงใจหรือที่จะเลือกพฤติกรรมที่เหมาะสม ลักษณะนิสัยเป็นการรวมของแรงขับและนิสัย
๙. ลักษณะนิสัยที่พึ่งสวาทัยกัน เป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญในพฤติกรรม
๑๐. ลักษณะนิสัยช่วยอธิบายความมั่นคงของบุคลิกภาพ
๑๑. ลักษณะนิสัยแต่ละอันเริ่มต้นด้วยระบบจิตประสาท (neuropsychic)

แคทเทล (Cattell อ้างจาก Hall and Lindzey. 1970 · 386 - 403)

แบ่งลักษณะนิสัยออกเป็น ๒ ชนิด คือ

๑. ลักษณะนิสัยพื้นผิว (Surface Trait) ได้แก่ ผลจากการสังเกตพฤติกรรม ซึ่งเป็นสิ่งที่มี ความมั่นคงน้อย
๒. ลักษณะนิสัยต้นตอ (Source Trait) เป็นตัวการสำคัญในการตัดสินใจและอธิบายพฤติกรรมของบุคคล เป็นโครงสร้างที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพและเป็นสิ่งจำเป็นต่อปัญหาการพัฒนาการ

ความเจ็บป่วยทางร่างกายที่มีผลมาจากจิตใจ รวมทั้งค่านิสัยและอื่น ๆ ด้วย มีความมั่นคงกว่า
ลักษณะพื้นผิว (Surface Trait)

กระบวนการพัฒนาลักษณะนิสัย

ออลพอร์ต เชื่อว่าบุคลิกภาพเป็นกระบวนการที่มีการเปลี่ยนแปลงของสภาพทางชีววิทยา
และจิตใจ ซึ่งกระบวนการพัฒนาดังกล่าวพอจะสรุปได้ดังนี้

<u>ช่วงการพัฒนา</u>	<u>ผล</u>
ก. ปีแรก	เด็กเรียนรู้ว่ามีเขาอยู่โดยความรู้สึก
ข. ปีที่สอง	เด็กรู้ว่าตัวเขามีอยู่ แม้ว่าจะมีการเปลี่ยนแปลง ของสภาพแวดล้อม
ค. ปีที่สาม	มีความรู้สึกภูมิใจจากการที่สามารถทำอะไรได้
ง. ปีที่สี่	เด็กเริ่มมีความรู้สึกเป็นเจ้าของ
จ. ปีที่สี่ถึงปีที่หก	เด็กมีการพัฒนาของซูเปอร์อีโก้ (superego) มีจริยธรรมรู้ว่าอะไรผิดถูก
ฉ. ปีที่หกถึงปีที่สิบสอง	สามารถใช้เหตุผลแก้ปัญหา
ช. ปีที่สิบสองถึงวัยรุ่น	เริ่มคิดถึงอนาคต
ณ. ผู้ใหญ่	มีการสร้างสรรค์จากกระบวนการทั้ง ๓ ข้างต้น

แคทเทลอธิบายถึงพฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกเป็น ๓ อย่าง ได้แก่

๑. ลักษณะนิสัยด้านความสามารถ (Ability Traits) เป็นลักษณะนิสัยที่พยายาม
ให้บรรลุผลตามเป้าหมายของตน

๒. ลักษณะนิสัยด้านอารมณ์ (Temperament Traits) เป็นลักษณะนิสัยที่เกี่ยวข้อง
กับการตอบสนองด้านร่างกาย เช่น นิสัย อารมณ์

๓. ลักษณะนิสัยแรงขับ (Dynamic Traits) เป็นลักษณะนิสัยที่ทำให้บุคคลทำตาม
ความมุ่งหมาย ลักษณะนิสัยแรงขับจึงมีความสำคัญมากในการนำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม
แคทเทอได้แบ่งลักษณะนิสัยแรงขับเป็น ๓ ชนิด คือ

ที่ได้เมื่อนำมาวิเคราะห์จะปรากฏเป็น ๒ แบบ คือ แบบแรกเป็นองค์ประกอบทั่ว ๆ ไป (General Factor) และแบบที่สองเป็นองค์ประกอบเฉพาะ (Specific Factor) ต่อมาในปี ๑๙๓๑ เทอร์สตัน (Thurstone) ได้นำวิธีการของสเปียร์แมน มาดัดแปลงเรียกว่า Multiple Factor Analysis ซึ่งทำให้การวิเคราะห์เชิงประจักษ์ได้รับการยอมรับและมีการค้นคว้ากันอย่างกว้างขวาง

แคทเทล ได้ใช้ Factor Analysis ในการชี้ความแตกต่างด้านบุคลิกภาพ กระบวนการของ Factor Analysis มีดังต่อไปนี้

๑. เก็บข้อมูลจำนวนมากจากกลุ่มตัวอย่างหรือบุคคลจำนวนมาก ข้อมูลจำนวนมากนี้ควรจะได้มาจากหลายสถานการณ์
๒. เมื่อได้คะแนนเหล่านี้มาจะมีการวิเคราะห์แฟกเตอร์ เพื่อหาองค์ประกอบหรือแหล่งของความแปรปรวนของคะแนน
๓. องค์ประกอบของความแปรปรวนนี้จะใช้เป็นคำอธิบายถึงการที่คะแนนในแต่ละชุดว่ามีพื้นฐานจากอะไร
๔. นอกจากการที่จะได้องค์ประกอบเหล่านี้มาแล้ว ยังให้คำตอบได้ว่าแฟกเตอร์ได้มีอิทธิพลต่อคะแนนที่ได้มากน้อยเพียงใด

อาจจะกล่าวได้ว่า การวิจัยของแคทเทลนั้น เป็นการวิจัยที่เน้นไปในการหาองค์ประกอบร่วมในการอธิบายพฤติกรรม (เกษมศักดิ์ ภูมิศรีแก้ว ๒๕๒๕ : ๒) นอกจากนี้แคทเทลได้กำหนดวิธีการแยกข้อมูลต่าง ๆ ออกมาเป็น ๓ ประเภท ได้แก่

๑. บันทึกประวัติส่วนตัว (Life Record หรือ L - Data) เป็นข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมของบุคคลในสังคม ในชีวิตประจำวันจะเป็นการบันทึกของบุคคลอื่นที่รู้จักบุคคลนั้น ๆ เป็นอย่างดี เช่น ระดับการศึกษาได้จากการบันทึกของโรงเรียน หรือจำนวนครั้งของการประสบอุบัติเหตุ ได้จากการบันทึกของเจ้าหน้าที่ตำรวจ เป็นต้น เป็นพฤติกรรมภายนอก

๒ การรายงานผลด้วยตนเอง (Self - Rating Questionnaire หรือ Q - Data) ได้แก่แบบทดสอบที่บุคคลนั้นประเมินค่าความประพฤติของตนเอง แสดงลักษณะของจิตใจ ซึ่งสามารถนำไปเปรียบเทียบกับพฤติกรรมภายนอก ที่ได้จาก L - Data

๓. แบบทดสอบแบบปรนัย (Objective Test หรือ T - Data) เป็นแบบ
ทดสอบที่สำรวจพฤติกรรมของบุคคลในสถานการณ์พิเศษ และประเมินค่าเป็นตัวเลข

ข้อมูลต่าง ๆ เหล่านี้จะนำมาหาความสอดคล้องโดยวิธี Factor Analysis

Letter symbol	Technical title	Popular label
A	Affectia - Sizia	Outgoing - reserved
B	Intelligence	More intelligent - less intelligent
C	Ego strength	Stable - emotional
E	Dominance - Submissiveness	Assertive - humble
F	Surgency - Desurgency	Happy-go-lucky - sober
G	Super ego strength	Conscientious - expedient
H	Parmia - Threctia	Venturesome - shy
I	Premia - Harria	Tender - minded - tough - minded
L	Protension - Alaxia	Suspicious - trustion
M	Autia - Praxernia	Imaginative - practical
N	Shrewdness - Artlessness	Shrewd - forthright
O	Guilr proneness - Assurance	Apprehensive -placid

ส่วนองค์ประกอบ Q_1 , Q_2 , Q_3 และ Q_4 นั้น ได้มาจากผลของการวิเคราะห์องค์ประกอบอื่น ๆ

ลักษณะบุคลิกภาพที่ดี

แอนดรู คาเนกี (Andrew Carnechy อ้างจาก สุชา สรวงศ์ จันทน์เอม ๒๕๒๐ : ๑๒๘ - ๑๒๙) ผู้ประสบความสำเร็จทางธุรกิจอันยิ่งใหญ่ของสหรัฐอเมริกาได้ถือเอาบุคลิกภาพเป็นความสำคัญสิ่งแรกที่จะก้าวไปสู่ความสำเร็จ การเป็นบุคคลที่ขึ้นชมนัดดีของบุคคลอื่น ๆ นั้น ต้องประกอบด้วยคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

๑. เป็นผู้เข้าถึงจิตใจคน
๒. มีจุดมุ่งหมายอันแน่นอน ทำอะไรก็ทำจริงจัง
๓. มีการแต่งกายที่เหมาะสม
๔. มีท่าทีและกิริยาอาการเคลื่อนไหวที่ดี
๕. น้ำเสียงนุ่มนวลชวนฟัง
๖. มีความสัจย์ซื่อ
๗. รู้จักใช้ถ้อยคำพูดเหมาะสมกับกาลเทศะ เหมาะแก่ผู้ฟัง
๘. เป็นคนกงเส้นกงวา
๙. มีอารมณ์ขัน
๑๐. ไม่เห็นแก่ตัวมากเกินไป
๑๑. แสดงสีหน้าเป็นมิตรกับคนทั่ว ๆ ไป
๑๒. นึกถึงใจแต่ในส่วนที่ดี
๑๓. มีความกระตือรือร้น
๑๔. มีสุขภาพอนามัย สมบูรณ์แข็งแรงดี
๑๕. มีปฏิภาณไหวพริบ
๑๖. มีศิลปะในการคบหาสมาคมกับงานและเพื่อนร่วมงาน
๑๗. มีความรู้รอบตัวอย่างดี
๑๘. เป็นนักฟังที่ดี

๑๙ มีศิลปะในการพูด พูดด้วยความจริงใจ

๒๐ มีศิลปะในการดึงดูใจผู้พบเห็น

นักจิตวิทยาแห่งมหาวิทยาลัยคาลิฟอร์เนีย ได้ร่วมกันให้รายการของบุคลิกภาพงาม
(สุโท เจริญสุข ๒๕๒๓ ๑๖) ดังต่อไปนี้

๑. ความร่าเริง แจ่มใส สดชื่น

๒. ความประณีต เรียบร้อย

๓. ความเป็นมิตร

๔. ความพอใจ ความเป็นผู้มีความรู้สึกเป็นสุขใจ

๕. ความอยากช่วยเหลือคนอื่น

๖. ความไม่เห็นแก่ตัว

๗. ความมีอารมณ์ขัน สนุกสนาน

๘. ความรอบคอบ ระมัดระวัง ไกร่กรวญ ไตรครอง

๙. ความมานะอดทน จิตใจมั่นคง กระจายอยากรู้

๑๐. ความเป็นผู้มีจังหวะจะโคน ทำอะไรถูกต้องตามเวลา สถานที่ มีสง่างาม

บุคลิกภาพของผู้นำหรือผู้บริหาร

อุทัย หิรัญโต (อุทัย หิรัญโต ๒๕๒๓ : ๕๐ - ๕๒) กล่าวถึงบุคลิกภาพของ
ผู้นำว่า ผู้นำควรมีบุคลิกภาพ ๒ อย่าง คือ

๑. บุคลิกภาพภายนอก ได้แก่ รูปร่าง กิริยา ท่าทาง ท่วงทีวาจา ลักษณะ
เหล่านี้เป็นสมบัติที่สังคมประเมินค่าให้แต่เริ่มแรก

๒. บุคลิกภาพภายใน เช่น มีความกล้าหาญเด็ดเดี่ยว ยุติธรรม และมีความ
เมตตาปราณี จะช่วยส่งเสริมลักษณะของผู้นำให้ถาวร

บุคลิกภาพของผู้นำ จะต้องเป็นบุคลิกภาพที่ใครเห็นใครชอบ ใครคบค้าสมาคมก็รัก
และชื่นชมทั้งทางร่างกายและจิตใจ

ผลกระทบของบุคลิกภาพต่อการทำงานของผู้นำ และผู้ตามมีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการบริหารเป็นอันมาก ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะที่ว่า บุคลิกภาพของผู้นำกับผู้ตามจะสอดคล้องกันหรือขัดแย้งกันมากเพียงใด ถ้าบุคลิกภาพของผู้นำสอดคล้องกับบุคลิกภาพของผู้ตาม ก็จะทำให้สัมพันธภาพระหว่างกันดำเนินไปด้วยดี กล่าวคือ แนวความคิดหรือแนวทางปฏิบัติงานไปด้วยกันได้ การทำงานจะคล่องตัวมีชีวิตชีวา แต่ถ้าบุคลิกภาพของผู้นำกับผู้ตามขัดแย้งกัน เช่น ผู้ตามส่วนใหญ่มีความมักใหญ่ใฝ่สูง ชอบใช้ความฉ้อฉลหรือเป็นคนที่มีหลักการและสู้คน แต่หัวหน้างานเป็นบุคคลที่ไม่ชอบการเปลี่ยนแปลง โดยยึดถือระเบียบแบบแผนอย่างเคร่งครัด และทำงานให้แล้วเสร็จไปวันหนึ่ง ๆ ลูกน้องจะรู้สึกรำคาญ ซึ่งไม่เป็นการช่วยย้ําให้การบริหารงานบรรลุเป้าหมาย และความเป็นผู้นำของหัวหน้างานนั้นก็จะได้ไม่ได้รับการยอมรับจากผู้ตามอีกด้วย

บุคลิกภาพขอ ครู

ครูเป็นกำลังสำคัญในการที่จะช่วยอบรมบ่มนิสัย ให้ความรู้และฝึกทักษะต่าง ๆ ให้แก่เด็ก เพื่อให้มีความรู้ความสามารถในการดำรงชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ถ้าครูดีก็หวังได้ว่าลูกบุตรหลานที่ครูคนนั้นสอนก็จะเป็นคนดีด้วย (ชูชีพ อ่อนโสกสูง ๒๕๒๒ : ๑๓๗) ดังนั้นจึงมีผู้ให้ทัศนะเกี่ยวกับบุคลิกภาพของครู ดังต่อไปนี้

ครูที่ดีมีคุณภาพสูง คือ ครูที่มีความรู้ความสามารถ มีคุณลักษณะและจิตใจสูง มีความเสียสละ และเหมาะสมที่จะช่วยอบรมแนะแนวทางให้อนุชนได้รับการศึกษาได้ถูกต้อง เป็นพลเมืองดี ดังที่ประเทศชาติต้องการ (บุญถิ่น อัตถากร และรัตนนา คันบุญเต็ก ๒๕๑๓ : ๓)

ส. ศิวรักษ์ (ส. ศิวรักษ์ ๒๕๑๖ : ๘๘ - ๘๗) ได้เสนอข้อคิดเห็นถึงครูในอนาคตหรือครูที่ดีขึ้นจะต้องมีลักษณะดังนี้

๑. มีความรู้ในวิชาที่ตนสอนเป็นอย่างดี
๒. แสวงหาความรู้ในเรื่องที่ตนสอนตลอดเวลา
๓. สนับสนุนให้กำลังใจแก่ศิษย์ ให้เขาสนใจแสวงหาความรู้อยู่เสมอ
๔. ชอบวิชาที่ตนสอน
๕. มีอารมณ์ขัน

- ๖. มีความจำที่พอสมควร
- ๗. มีพลังทางจิตต์
- ๘. มีความเมตตากรุณา
- ๙. มีความรับผิดชอบและปลุกฝังให้เกิดรับผิดชอบทั้งในและนอกห้องเรียน

วิตตี (Witty อ้างจาก Carroll. 1969 227) วิเคราะห์ลักษณะของบุคลิกภาพของครูที่เด็กชอบ เพราะเคยได้รับความช่วยเหลือจากครูอยู่เสมอ พบว่าครูเหล่านั้นมีลักษณะบุคลิกภาพ ดังนี้

- ๑. ให้ความร่วมมือกับนักเรียน มีทัศนคติประชาธิปไตย
- ๒. มีเมตตากรุณา และยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล
- ๓. อคทน อดกลั่น
- ๔. สนใจในสิ่งต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง
- ๕. อารมณ์ดี ท่าทางดี
- ๖. ยุติธรรม ไม่เข้าข้างใดข้างหนึ่ง
- ๗. มีอารมณ์ขัน
- ๘. วางตัวได้เหมาะสม เสมอต้นเสมอปลาย
- ๙. สนใจปัญหาของนักเรียน
- ๑๐. มีความยืดหยุ่นในการกระทำต่าง ๆ ตามความเหมาะสม
- ๑๑. ยกย่อง ชมเชยนักเรียน
- ๑๒. ใช้วิธีสอนที่เหมาะสมในการสอนวิชาเฉพาะ

เบอร์นาร์ดี (Bernard. 1970 159) สรุปลักษณะบุคลิกภาพของครูที่มีประสิทธิภาพไว้ดังนี้

- ๑. ส่งเสริม สนับสนุนหรือเน้นความสามารถที่มีอยู่ในนักเรียนแต่ละคน ให้ได้ใช้สิ่งที่มีความชำนาญให้เต็มที่
- ๒. มีความสามารถและมีอำนาจ แต่ไม่ใช้ย่นกระต่ายขาเดียวไม่ยอมรับอะไรเลย นอกจากความคิดเห็นหรือการกระทำที่ตนต้องการ

๓. นั้บถึอในความคิดและความสามารถของแต่ละบุคคล

ชูชีพ อ่อนโคกสูง (ชูชีพ อ่อนโคกสูง : ๑๔๑) ได้เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับบุคลิกภาพของครูที่พึงปรารถนาหรือครูที่ดีว่า ควรมีลักษณะดังนี้

๑. มีความรู้ดี มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ มีความสามารถในการให้เก็กรู้จักคิด ส่งเสริมให้เด็กขวนขวาย กระตือรือร้นในการหาความรู้ด้วยตนเอง

๒. มีความรู้ทางจิตวิทยา การวัดผลการศึกษา การแนะแนว เทคโนโลยีทางการศึกษา และวิธีสอนต่าง ๆ เป็นอย่างดี

๓. มีสุขภาพจิตดี

๔. เป็นประชาธิปไตย

๕. ประพฤติปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมอันดีงาม เป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักเรียน

มาตรฐานของโรงเรียนเอกชน

นโยบายของรัฐบาลปัจจุบันที่เกี่ยวกับการศึกษาที่สำคัญประการหนึ่งก็คือ การปรับปรุงคุณภาพของการศึกษาทุกระดับ โดยจะปรับปรุงระบบการวางแผน การบริหาร การเรียน การสอน การติดตามประเมินผล การน้เทศการศึกษาและกำหนดมาตรฐานและวิหยฐานะของโรงเรียน (นโยบายและแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ๒ : โรเนียว) ซึ่งการจัดให้มีการกำหนดมาตรฐานของโรงเรียนนั้น มีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อที่จะได้ทราบสภาพที่แท้จริงของโรงเรียนอันจะเป็นเครื่องชี้แนวทางในการพัฒนาโรงเรียนให้ได้คุณภาพยิ่งขึ้นต่อไป (พนัส หันนาคินทร์ ๒๕๒๔ : ๓๑๔)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ควบคุมและส่งเสริมโรงเรียนเอกชนระดับต่ำกว่าปริญญาตรีทุกประเภท จึงได้จัดให้มีการสำรวจเพื่อจัดอันดับมาตรฐานโรงเรียนเอกชนขึ้น

ในการจัดอันดับมาตรฐานของโรงเรียนเอกชน ได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐาน ซึ่งเป็นกระบวนการจัดการศึกษา ๕ ประการ คือ

๑. อาคารสถานที่และอุปกรณ์
๒. การบริหารบุคคล
๓. การบริหารโรงเรียน
๔. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
๕. โรงเรียนกับชุมชน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศไทย

สายหยุด อุทัยศรี (สายหยุด อุทัยศรี ๒๕๒๕ : ๒๑) ได้ศึกษาบุคลิกภาพของครูใหญ่ ในทัศนะของครูสตรี โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จากครู ๓๒๐ คน โดยจัดแบ่งลักษณะทางบุคลิกภาพของครูใหญ่ออกเป็น ๖ ประการ คือ ลักษณะภายนอก ลักษณะนิสัย สมรรถภาพ ลักษณะผู้นำ มนุษยธรรมและครอบครัว พบว่า บุคลิกภาพของครูใหญ่ปัจจุบันอยู่ในเกณฑ์ดี ลักษณะผู้นำอยู่ในเกณฑ์ต่ำ สำหรับสมรรถภาพและลักษณะภายนอกครูสตรีเห็นว่ามีค่าน้อยกว่าลักษณะอื่น โดยทั่วไปครูส่วนใหญ่จะเป็นสมรรถภาพของครูใหญ่ในแง่คุณมากกว่า

อภิชัย แคนวงศ์ (อภิชัย แคนวงศ์ ๒๕๐๖ : ๒๕) ได้ศึกษาทัศนคติของครูชายเกี่ยวกับบุคลิกภาพของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน ๒๑๐ คน โดยดำเนินการเช่นเดียวกับ สายหยุด อุทัยศรี ผลการวิจัยพบว่า บุคลิกภาพของครูใหญ่โดยทั่วไปอยู่ในเกณฑ์ดี บุคลิกภาพที่ครูใหญ่มีมากที่สุดคือ มนุษยธรรม แต่ลักษณะนิสัยสมรรถภาพ และลักษณะผู้นำอยู่ในเกณฑ์เอใช้

ฉวี กาพย์ (ฉวี กาพย์ ๒๕๑๒ : ๓๕ - ๓๘) ได้ศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพและความสามารถในการปรับตัวในโรงเรียนของนักเรียนที่มาจากครอบครัวชั้นกลางและชั้นต่ำ โดยศึกษากับนักเรียนชายและหญิง อายุ ๑๒ - ๑๖ ปี ในโรงเรียนสหศึกษา ๒ แห่ง จำนวน ๒๐๐ คน ชาย ๑๐๐ คน หญิง ๑๐๐ คน ผลปรากฏว่า

๑. นักเรียนวัยรุ่นหญิงชายและหญิงจากครอบครัวชั้นกลางและชั้นต่ำมีความสามารถในการปรับตัวต่างกันอย่างมีนัยสำคัญคือ นักเรียนจากครอบครัวชั้นกลางได้รับเลือกจากเพื่อนในห้องเรียนมากกว่านักเรียนจากครอบครัวชั้นต่ำ สำหรับความแตกต่างด้านบุคลิกภาพนั้น มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ตามระดับชั้นของครอบครัว คือ วัยรุ่นชายจากครอบครัวชั้นกลางมีบุคลิกภาพที่เป็นตัวของตัวเอง รุกรานและก้าวร้าวมากกว่าวัยรุ่นชายจากครอบครัวชั้นต่ำ ส่วนวัยรุ่นหญิงจากครอบครัวชั้นกลางมีบุคลิกภาพด้านสนุกสนาน เริงร่าในระดับสูงกว่าวัยรุ่นหญิงที่มาจากครอบครัวชั้นต่ำ ซึ่งมีบุคลิกภาพที่เงียบขรึม เกรี้ยว ไม่ค่อยพูด และมีการระมัดระวังตัวอยู่ตลอดเวลา

๒. สำหรับการเปรียบเทียบระหว่างเพศ ไม่มีความแตกต่างกันในเรื่องความสามารถ ในการปรับตัว แต่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ในเรื่องของบุคลิกภาพ คือ หญิงมีความสามารถในการนำเสนอ เป็นคนใจอ่อนและมีอารมณ์อ่อนไหวมากกว่าชาย แต่ชายมีความมั่นคงทางอารมณ์เป็นตัวของตัวเอง รุกรานและก้าวร้าวมากกว่าหญิง

กิติมา ปริดีติลล (Kitima Preededilok 1972 : 60 - 61) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพและทัศนคติของครูที่มีต่อวัตกรรมการศึกษา ซึ่งมีตัวแปรคือ อายุ เพศ ประสบการณ์ วุฒิทางการศึกษา และระดับการสอน โดยใช้แบบสำรวจทัศนคติ ด้านวัตกรรมการศึกษาของคาร์นี (Carnie) และใช้แบบสอบถาม 16 PF ของ แคทเทล (Cattell) วัดทางด้านบุคลิกภาพ กลุ่มตัวอย่างเป็นครู ๓๐๐ คน จากโรงเรียนประถมศึกษา ๖ แห่ง และโรงเรียนมัธยมศึกษา ๖ แห่ง ผลการศึกษพบว่า

๑. ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ขององค์ประกอบทางด้านบุคลิกภาพ ๑๓ ด้าน ระหว่างครูประถมและครูมัธยม แต่ในอีก ๓ องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบ A (สำรวจ - ชอบออกสังคม) องค์ประกอบ C (อารมณ์อ่อนไหว อารมณ์มั่นคง) และองค์ประกอบ I (จิตใจเข้มแข็ง - ใจอ่อน) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

๒. ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ระหว่างตัวแปรด้านอายุ เพศ ประสบการณ์ วุฒิทางการศึกษา และระดับการสอนทางด้านทัศนคติที่มีต่อวัตกรรมการศึกษา

บุญสนอง ไกรเนตร (บุญสนอง ไกรเนตร ๒๕๑๕ : ๑๐๑ - ๑๐๕) ได้ศึกษา
 บุคลิกภาพด้านความต้องการของครูและพยาบาล โดยใช้แบบสอบถาม EPPS (Edwards
 Personal Preference Schedule) ผลปรากฏว่า ครูมีความต้องการสูงกว่าพยาบาลใน
 ด้านความเป็นอิสระและการคบเพื่อนต่างเพศ แต่ต่ำกว่าทางด้านความเป็นระเบียบ ความอดทน
 และการขอความช่วยเหลือ ครูชายมีความต้องการเป็นอิสระแก่ตนและการคบเพื่อนต่างเพศ
 มากกว่าครูหญิง แต่ต่ำกว่าทางด้านการยอมรับผิดและการเปลี่ยนแปลง

ลัดดา แพทย์จรัส (ลัดดา แพทย์จรัส ๒๕๑๖ : ๑๖๖ - ๑๘๑) ได้ศึกษา
 เปรียบเทียบบุคลิกภาพของนิสิตวิทยาลัยวิชาการศึกษาแก่นักเรียนนายร้อยตำรวจเพื่อเปรียบเทียบ
 บุคลิกภาพ ๑๖ ด้าน และความเกรงใจของนิสิตวิทยาลัยวิชาการศึกษาและนักเรียนนายร้อย
 ตำรวจที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำกลุ่มละ ๓๐ คน กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตปีที่ ๔ จาก
 วิทยาลัยวิชาการศึกษาในส่วนกลาง ๔ แห่ง และนักเรียนนายร้อยตำรวจปีที่ ๔ จากโรงเรียน
 นายร้อยตำรวจโดยใช้แบบสอบถาม 16 PF ของแคทเทิล และแบบทดสอบความเกรงใจของ
 วัชรบุท วิเชียรโชติ และคณะ สถิติที่ใช้คือ t - test วิเคราะห์ความแตกต่างของข้อมูล
 ผลของการศึกษาที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ มีดังนี้

๑. นิสิต วศ. กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีบุคลิกภาพด้านสติปัญญาสูงกว่า
 นรต. ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง (.๐๑)
๒. นรต. กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ชอบออกสังคม (A⁺) มากกว่านิสิต
 วศ. ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ซึ่งสำรวจรวม (.๐๑)
๓. นิสิต วศ. กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ชอบออกสังคม (A⁺) มากกว่า
 นิสิต วศ. กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ซึ่งสำรวจรวม (.๐๕)
๔. นิสิต วศ. กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีบุคลิกภาพด้านสติปัญญาสูงกว่านิสิต
 วศ. กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (.๐๕)
๕. นิสิต วศ. กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีบุคลิกภาพด้านสติปัญญาสูงกว่า
 นรต. กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (.๐๕)
๖. นิสิต วศ. กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีความเกรงใจมากกว่า นรต.
 กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง (.๐๕)

๗. นิสิต วศ. กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีความเกรงใจมากกว่า นรต.กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

๘. ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของบุคลิกภาพ ๕ ด้าน และความเกรงใจระหว่างกลุ่มตัวอย่าง นิสิต วศ.ทั้งหมด กับกลุ่มตัวอย่าง นรต.ทั้งหมด นรต.ชอบออกสังคม (A^-) มากกว่า นิสิต วศ. ซึ่งค่อนข้างสำรวจรวม (.๐๑)

๙. นิสิต วศ. มีบุคลิกภาพด้านสติปัญญามากกว่า นรต. (.๐๕)

๑๐. นิสิต วศ. มีความเกรงใจมากกว่า นรต. (.๐๑)

สุจิตรา เหลืองรังสรรค์ (สุจิตรา เหลืองรังสรรค์ ๒๕๑๖ : ๑๖๘ - ๑๗๓)

ได้ศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของครูกับนักธุรกิจ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาคือ ครูที่กำลังสอนในสถาบันอุดมศึกษาทางฝ่ายการฝึกหัดครู ๕๕ คน และนักธุรกิจที่ทำงานอยู่ในวงธุรกิจของเอกชน ๕๕ คน โดยใช้เครื่องมือวัดบุคลิกภาพ ๑๖ ลักษณะ ฟอร์ม B และแบบทดสอบความเกรงใจ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ t - test ผลการวิเคราะห์ที่แสดงความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญดังนี้

๑. ครูชายเป็นอิสระแก่ตัว (E^+) จิตใจเข้มแข็ง (I^-) มากกว่าครูหญิงที่ถ่อมตัว (E^-) จิตใจอ่อนแอ (I^+)

๒. นักธุรกิจชาย จิตใจเข้มแข็ง (I^-) มากกว่านักธุรกิจหญิงที่จิตใจอ่อนแอ (I^+) นักธุรกิจชายมีเหลี่ยม (N^+) ผ่อนคลาย (O_4^-) มากกว่านักธุรกิจหญิง

๓. นักธุรกิจชายชอบออกสังคม (A^+) มากกว่าครูชายที่สำรวจรวม (A^-) นักธุรกิจชายอารมณ์มั่นคง (C^+) กล้าสังคม (H^+) ทำตามความเป็นจริง (N^-) มีเหลี่ยม (N^+) อาศัยกลุ่ม (O_2^-) มากกว่าครูชาย

๔. นักธุรกิจหญิงชอบออกสังคม (A^+) อารมณ์มั่นคง (C^+) กล้าสังคม (H^+) มากกว่าครูหญิงที่สำรวจรวม (A^-) อารมณ์อ่อนไหว (C^-) ซื่อาย (H) และนักธุรกิจหญิงมีเหลี่ยม (N^+) มากกว่าครูหญิง

๕. นักธุรกิจชอบออกสังคม (A^+) อารมณ์มั่นคง (C^+) จิตใจเข้มแข็ง (I^-) มากกว่าครูที่สำรวจรวม (A^-) อารมณ์อ่อนไหว (C^-) ใจอ่อน (I^+) และนักธุรกิจกล้าสังคม (H^+) ประสาหมั่นง (O^-) มีเหลี่ยม (N^+) อาศัยกลุ่ม (O_2^-) ควบคุมตัวเองได้ (O_3^+) ผ่อนคลาย (O_4^-) มากกว่าครูและครูที่ผันระมัดระวัง (F^-) มากกว่านักธุรกิจ

อบอวล ทกสุวรรณ (อบอวล ทกสุวรรณ ๒๕๑๖ : ๑๖๘ - ๑๗๕) ได้ศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของบุคคลในอาชีพครูกับแพทย์ เพื่อเปรียบเทียบบุคลิกภาพ ๑๖ ด้าน และความเกรงใจของบุคคลในอาชีพครูกับอาชีพแพทย์ กลุ่มตัวอย่างครูเป็นอาจารย์จากวิทยาลัยวิชาการศึกษา ๓ แห่ง ในกรุงเทพฯ จำนวน ๕๖ คน กลุ่มตัวอย่างแพทย์เป็นแพทย์ประจำของโรงพยาบาลของทางราชการ ๖ แห่ง ในกรุงเทพฯ จำนวน ๖๖ คน โดยใช้แบบสอบถาม 16 PF ของแคทเทิล และแบบทดสอบวัดความเกรงใจของ วัชรยุทธ วิเชียรโชติ และคณะกรรมการวิเคราะห์ข้อมูลใช้ t -test ผลที่ได้แสดงถึงความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติมีดังนี้

๑. กลุ่มแพทย์มีบุคลิกภาพในด้านทำตามความเป็นจริง (M^-) และมีบุคลิกภาพในด้านมีเหลี่ยม (N^+) มากกว่ากลุ่มครู (.๐๑)
๒. แพทย์ชายมีบุคลิกภาพด้านทำตามความเป็นจริง (M^-) และมีบุคลิกภาพในด้านมีเหลี่ยม (N^+) มากกว่าครูชาย (.๐๕) และครูชายมีบุคลิกภาพในด้านถือตนเป็นใหญ่ (E^+) มากกว่าแพทย์ชาย ซึ่งค่อนข้างถ่อมตน (E^-) (.๐๕)
๓. แพทย์หญิงมีบุคลิกภาพในด้านทำตามความเป็นจริง (M^-) และมีบุคลิกภาพในด้านมีเหลี่ยม (N^+) มากกว่าครูหญิง (.๐๑)
๔. ครูชายมีบุคลิกภาพในด้านถือตนเป็นใหญ่ (E^+) มากกว่าครูหญิงซึ่งค่อนข้างถ่อมตน (E^-) และครูหญิงมีบุคลิกภาพในด้านจิตใจอ่อนแอ มากกว่าครูชาย (.๐๑)
๕. แพทย์ชายมีบุคลิกภาพในด้านประสาทมั่นคง (O^-) และกล้าสังคม (H^+) มากกว่าแพทย์หญิงซึ่งค่อนข้างขี้อาย (H^-) (.๐๑)
๖. ครูหญิงมีความเกรงใจมากกว่าครูชาย และแพทย์หญิงมีความเกรงใจมากกว่าแพทย์ชาย (.๐๑)

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์ ๒๕๑๖ : ๕๕ - ๖๒) ได้วิจัยเรื่องลักษณะบุคลิกภาพและผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค กลุ่มตัวอย่างสุ่มจากนักเรียนชั้น ม.ศ.๕ แผนกวิทยาศาสตร์ แผนกศิลปะ และแผนกทั่วไปของโรงเรียนรัฐบาล สดศึกษา ๖ โรงเรียน ใช้แบบสำรวจบุคลิกภาพ CPI (The California Psychological Inventory) วัดบุคลิกภาพและใช้คะแนนเฉลี่ยผลการเรียนตลอดปีวัดผลสัมฤทธิ์ ปรากฏว่า

๑. นักเรียนแผนกวิทยาศาสตร์ส่วนภูมิภาค ได้คะแนนสูงกว่านักเรียนแผนกวิทยาศาสตร์ส่วนกลาง ในด้านการควบคุมตนเอง และสัมฤทธิ์ผลที่เกิดจากการทำตามผู้อื่น นักเรียนแผนกศิลปะส่วนภูมิภาค ได้คะแนนสูงกว่านักเรียนแผนกศิลปะส่วนกลางในด้านประสิทธิภาพทางสมอง สัมฤทธิ์ผลที่เกิดจากการเป็นตัวของตัวเอง และการสร้างความประทับใจให้กับผู้อื่น ส่วนนักเรียนแผนกทั่วไป ส่วนภูมิภาคได้คะแนนสูงกว่านักเรียนแผนกทั่วไปส่วนกลาง ในด้านการมีอำนาจเหนือผู้อื่นและด้านการยอมรับตนเอง แต่ได้คะแนนต่ำกว่าในด้านลักษณะที่พบในคนส่วนมาก

๒. นักเรียนชายส่วนภูมิภาค ได้คะแนนสูงกว่านักเรียนชายส่วนกลาง ในด้านการยอมรับตนเอง ส่วนนักเรียนหญิงส่วนภูมิภาค ได้คะแนนสูงกว่านักเรียนหญิงส่วนกลาง ในด้านการควบคุมตนเอง สัมฤทธิ์ผลที่เกิดจากการทำตามผู้อื่นและการสร้างความประทับใจให้กับผู้อื่น สำหรับนักเรียนรวมสองเพศ นักเรียนส่วนภูมิภาคได้คะแนนสูงกว่านักเรียนส่วนกลางในด้านสัมฤทธิ์ผลที่เกิดจากความเป็นตัวของตัวเอง สัมฤทธิ์ผลที่เกิดจากการทำตามผู้อื่น และการสร้างความประทับใจให้กับผู้อื่น

บุคลิกภาพที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์สำหรับนักเรียนส่วนกลางมี ๖ ด้าน คือ ด้านความสามารถที่จะบรรลุถึงสถานภาพ การเข้าสังคม ประสิทธิภาพทางสมอง การมีอำนาจเหนือผู้อื่น การยอมรับตนเอง และสัมฤทธิ์ผลที่เกิดจากการเป็นตัวของตัวเองและสำหรับนักเรียนในส่วนภูมิภาคมีสี่ด้าน คือ ด้านการมีอำนาจเหนือผู้อื่น ความรับผิดชอบ ลักษณะที่พบในคนส่วนมาก และสัมฤทธิ์ผลที่เกิดจากการทำตามผู้อื่น

ัญญา วิศาลาภรณ์ (ัญญา วิศาลาภรณ์ ๒๕๒๒ : ๖๑ - ๖๒) ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของบุคลิกภาพกับคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิชญ์โลก โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะหาความสัมพันธ์ของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กับองค์ประกอบของบุคลิกภาพทั้ง ๑๖ ด้าน ซึ่งวัดโดยแบบทดสอบที่ดัดแปลงและปรับปรุงจากแบบทดสอบของ แอทเทิล ชื่อ The Sixteen Personality Factor Questionnaire Form B กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยนิสิตที่สำเร็จการศึกษาในปี ๒๕๖๐ จำนวน ๔๓๖ คน ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิชญ์โลก

การศึกษาครั้งนี้ได้แยกวิเคราะห์ตามวิชาเอก เพศ อายุ สภาพการทำงานและสถานภาพสมรส จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้สามารถสรุปผลได้ดังนี้

๑. เครื่องมือวัดบุคลิกภาพมีความเที่ยงตรง และเชื่อมั่นในการวัดบุคลิกภาพของนักศึกษาที่สอบคัดเลือกได้
๒. องค์ประกอบของบุคลิกภาพทั้ง ๑๖ ด้าน มีความสัมพันธ์กันจริงกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยมีค่าสหสัมพันธ์ พหุคูณเท่ากับ ๐.๒๔๘ (๐๔)
๓. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับองค์ประกอบของบุคลิกภาพมีความสัมพันธ์กันสูงเมื่อแยกวิเคราะห์ตามวิชาเอกมากกว่าการแยกวิเคราะห์ห่ออย่างอื่น
๔. องค์ประกอบของบุคลิกภาพมีอำนาจการพยากรณ์สูง เรียงลำดับจากมากมาน้อย ๖ ตัวแรก คือ I (จิตใจแข็ง - จิตใจอ่อนแอ) A (สำรวจ - ชอบออกสังคม) L (ไว้วางใจ - ระแวง) H (ซื่ออายุ - กล้าเข้าสังคม) F (เคร่งเครียด - ทำตามสบาย) และ B (สติปัญญาสูง - สติปัญญาน่า)

ราตรี ฤทธิ์สาร (ราตรี ฤทธิ์สาร ๒๕๒๓ . ๓๒ - ๓๔) ได้ศึกษาบุคลิกภาพกับพฤติกรรมผู้นำของโรงเรียนที่เป็นสตรีในเขตการศึกษา ๖ โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนสตรีในเขตการศึกษา ๖ ปีการศึกษา ๒๕๒๒ จำนวน ๕๐ คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมมี ๒ ฉบับ คือ แบบทดสอบบุคลิกภาพ EPPS (The Edwards Personal Preference Schedule) และแบบสอบถามวัดพฤติกรรมผู้นำ LBDQ (Leadership Behavior Description Questionnaire) พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่เป็นสตรีมีลักษณะบุคลิกภาพเรียงจากมากไปหาน้อย คือ ความอดทน ความมีน้ำใจ ความเป็นระเบียบ การรู้สำนึก การเข้าใจผู้อื่น ความสำเร็จ การยอมรับนับถือ การเปลี่ยนแปลง ความมีไมตรีสัมพันธ์ ความเป็นอิสระ ความมีอำนาจ การแสดงตัว การให้ผู้อื่นเอื้ออาทร การก้าวร้าว และความสนใจทางเพศ และมีบุคลิกภาพด้านความสำเร็จ การยอมรับนับถือ ความเป็นระเบียบ ความเป็นอิสระ ความมีไมตรีสัมพันธ์ ความอดทน ความสนใจทางเพศ และการก้าวร้าว แตกต่างจากเกณฑ์ปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

ไพบูลย์ วิสัยจร (ไพบูลย์ วิสัยจร ๒๕๒๓ : ๑๒) ได้ศึกษาเรื่องขวัญของครูโรงเรียนราษฎร์ในกรุงเทพมหานคร โดยแบ่งตามมาตรฐานของโรงเรียน ๓ ระดับ คือ ระดับสูง ระดับปานกลางและระดับต่ำ พบว่าระดับขวัญของครูโรงเรียนราษฎร์ในแต่ละระดับมาตรฐานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

แฮคเลย์ (Hedley อ้างจาก Cattell. 1957 39) ได้ศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของนักเรียนฝึกหัดครู ๒ กลุ่ม คือ กลุ่มที่ได้รับการประเมินค่าสูง และกลุ่มที่ได้รับการประเมินค่าต่ำ โดยใช้แบบสอบถาม Sixteen Personality Factor - Questionnaire ของ Cattell ในการศึกษาครั้งนี้ ผลที่ได้แสดงให้เห็นถึงความสำเร็จในด้านการสอนของครูว่าครูที่ประสบความสำเร็จจะต้องทำคะแนนให้สูง ในองค์ประกอบบุคลิกภาพด้าน Super Ego เข้มแข็ง (G) และมีการพัฒนาความรู้สึกทางใจของตนสูงกว่าปกติ คือควบคุมตนเองได้ (Q_3^+) ให้คะแนนต่ำในองค์ประกอบบุคลิกภาพด้านแรงเครียด (F^-) ตรงไปตรงมา (N^-) และมี Ego ไม่เข้มแข็งคือ อารมณ์อ่อนไหว (C^-)

ฟลาเฮอร์ตี และรุตเซล (Flaherty and Reutzel. 1965 - 58) ได้ศึกษาเนื้อหา ลักษณะ บุคลิกภาพของนักเรียนที่ประสบความสำเร็จในการเรียนสูง และนักเรียนที่ประสบผลการเรียนต่ำ โดยใช้แบบทดสอบ CPI (The California Psychological Inventory) วัดบุคลิกภาพต่าง ๆ และใช้คะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการเรียนในชั้นปีที่ ๑ จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า

๑. ผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ได้คะแนนบุคลิกภาพด้านความมีอำนาจเหนือผู้อื่น (Dominance) การยอมรับตนเอง (Self Acceptance) ความรับผิดชอบ (Responsibility) ผลสัมฤทธิ์ที่เกิดจากการกระทำของผู้อื่น (Achievement - via - Conformity) และประสิทธิภาพทางการเรียนต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

๒. ผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ได้คะแนนบุคลิกภาพด้านความสามารถที่จะบรรลุถึงสถานภาพ (Capacity for Status) การเข้าสังคม (Sociability) ความอดทน (Tolerance) ผลสัมฤทธิ์เกิดจากความเป็นตัวของตัวเอง (Achievement -

via - Independent) ความเป็นหญิง (Feminity) มากกว่าผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

๓. ผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ จะได้คะแนนบุคลิกภาพทางด้านความยืดหยุ่นได้ (Flexibility) มากกว่าผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

แคทเทลและกรุก (Cattell and Krug. 1967 · 116 - 121) ได้ศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบของบุคลิกภาพของนักเรียนที่สูบบุหรี่จนผิดปกติ โดยใช้แบบสอบถาม 16 PF ของแคทเทล (Cattell) โดยศึกษากับผู้ที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรีที่ติคบุหรี่ปาก และไมติคบุหรี่ปาก พบว่าการสูบบุหรี่ กับลักษณะเฉพาะของบุคคลมีสหสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญและบุคลิกภาพของนักเรียนที่ติคบุหรี่ปาก เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับผู้ที่ติคบุหรี่ปากต้องเข้ารับการบำบัดรักษานั้นมีลักษณะที่คล้ายคลึงกันอย่างเห็นได้ชัด ด้านพฤติกรรมต่อต้านสังคม ต่อต้านกฎเกณฑ์ แต่ก็ไม่เหมือนกับผู้ที่ เป็นโรคจิตโดยทั่วไป

สตาร์ท (Start. 1968 · 14 - 20) ศึกษาบุคลิกภาพของครู โดยใช้ครูใหญ่ และครูช่วยสอน (Assistant Teachers) รวม ๓๘ คน ในโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในประเทศอังกฤษ ตามแบบสอบถาม 16 PF ของ Cattell และครูใหญ่ ประเมินความสามารถในการสอนของครูช่วยสอน ๘ ด้านด้วยกัน ผลปรากฏว่า ครูช่วยสอนที่มีเส้นกราฟ (Profiles) แตกต่างจากเส้นกราฟของครูใหญ่มาก มักจะได้รับการประเมินในด้านความสามารถและด้านสังคมสูง ส่วนครูที่ได้รับการประเมินค่าต่ำสุดสำหรับการสอนมักเป็นคนที่มั่นใจ มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความคิดที่ทันสมัย ซึ่งลักษณะเหล่านี้แสดงถึงแนวโน้มที่จะไม่ยอมขั้นกับครูใหญ่

เฮนจัม (Henjum. 1969 143 - 149) ได้ศึกษานักศึกษาที่เรียนวิชาครุศึกษามหาวิทยาลัยมิชิแกน จำนวน ๑๘ คน ซึ่งสอนอยู่ในโรงเรียนมัธยมของรัฐบาล ๕๕ แห่ง บริเวณมิชิแกนไปลิส เซนต์ปอลล์ และบริเวณนอกเมือง โดยใช้แบบสอบถาม 16 PF ของ Cattell และเมื่อการสอนใกล้จะสิ้นสุดลง ผลของการค้นคว้าพบว่า คุณลักษณะบุคลิกภาพของครูมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของนักศึกษาวิชาครุที่สอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งจะต้อง

มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ มีการแสดงออกทางสัมพันธภาพที่ดีที่สามารถควบคุมตนเองได้ สำหรับ นักศึกษาที่สอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ต้องมีความรู้ดีและมีไหวพริบกระตือรือร้น

ไอแซงค์ (Eysenck. 1969 109 - 112) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง บุคลิกภาพกับผลการเรียน โดยใช้แบบสำรวจบุคลิกภาพของเด็กวัยรุ่น (Junior Eysenck Personality Inventory) หรือ JEPI ศึกษาบุคลิกภาพของนักเรียนชาย หญิง ๔,๐๐๐ คน อายุ ๑๖ - ๑๒ ปี แล้วหาความสัมพันธ์กับผลการเรียน ปรากฏว่าเด็ก ที่มีลักษณะแสดงตัวทั้งชายและหญิงมีความสามารถในการเรียนดีกว่าเด็กที่มีลักษณะเก็บตัว โดยเฉพาะทางด้านเหตุผลและภาษา และเด็กที่มีลักษณะอารมณ์ไม่มั่นคงทั้งชายและหญิง มีความสามารถในการเรียนไม่แตกต่างกับเด็กที่มีอารมณ์มั่นคง ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะ ทางด้านอารมณ์กับผลการเรียนที่มีลักษณะเป็นเส้นโค้ง เด็กที่มีลักษณะอารมณ์มั่นคง และเด็ก ที่มีอารมณ์อ่อนไหวทำงานด้านการเรียนได้ดีกว่าเด็กที่มีอารมณ์เป็นกลาง ๆ ระหว่างสองพวกนี้ นอกจากนี้ยังพบว่าเด็กที่มีลักษณะแสดงตัวและอารมณ์อ่อนไหว จะทำงานด้านการเรียนได้ดี แต่เป็นเช่นนี้เฉพาะในเด็กหญิง ในเด็กชายลักษณะเดียวกันนี้จะเรียนไม่ได้ดี

อีเบอร์เลน (Eberlein. 1970 112 - 114) ได้ศึกษาบุคลิกภาพด้าน ความต้องการของครูสตรีในโรงเรียนประถมศึกษา รัฐมิชิแกน จำนวน ๒๔๓ คน แล้วนำไป เปรียบเทียบกับเกณฑ์ปกติ พบว่า ครูสตรีมีความต้องการสูงกว่าเกณฑ์ปกติ ในด้านการแสดงออก การหึงตนเอง การเข้าใจผู้อื่น ความมีอำนาจ การเปลี่ยนแปลงและการคบเพื่อนต่างเพศ แต่ต่ำกว่าในด้านความเป็นระเบียบ การขอความช่วยเหลือ การยอมรับผิด การให้ความ ช่วยเหลือผู้อื่น และความอดทน นอกจากนี้ยังชี้ให้เห็นว่า อายุและประสบการณ์ในการสอน ของครูนั้น เป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้ลักษณะบุคลิกภาพของผู้เป็นครูต่างกันออกไป

โกล (Cole. 1974 329 - 337) ได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพ สามด้าน คือ การยอมรับตนเอง ทัศนคติ และตัวกระตุ้นให้เกิดผลสัมฤทธิ์กับสัมฤทธิ์ผลใน การเรียนของนักศึกษาเกรด ๓ จำนวน ๑๐๐ คน ซึ่งมีคะแนนความสามารถทางสติปัญญาที่วัด ได้จากแบบวัดความสามารถทางสมองของ Otis - Lenon Test of Mental Ability ระหว่าง ๘๓ - ๑๐๓ จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า ลักษณะบุคลิกภาพในด้านการ

การยอมรับตนเอง และตัวกระตุ้นให้เกิดผลสัมฤทธิ์ผล มีความสำคัญสำหรับสัมฤทธิ์ผลในการเรียนของเด็กเกรด ๓ ส่วนที่สนใจนั้นไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

± สัมมุติฐานในการศึกษากันว่า

- ๑ ผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันดีมีบุคลิกภาพแตกต่างกัน
- ๒ ผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันดีการปรับปรุงมีบุคลิกภาพแตกต่างกัน
- ๓ ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันดีกับโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันดีควรปรับปรุงมีบุคลิกภาพแตกต่างกัน
- ๔ ครูโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันดีกับโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันดีควรปรับปรุงมีบุคลิกภาพแตกต่างกัน

บทที่ ๓

วิธีการดำเนินการศึกษากันครัว

ประชากร

ประชากรที่ศึกษาคือ ผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนเอกชน ซึ่งเปิดสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาลถึงมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน ๑๘๐ โรงเรียน มีครูจำนวน ๔,๑๓๖ คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

๑. กลุ่มผู้บริหาร ศึกษาจากผู้บริหารในโรงเรียนเอกชนที่อยู่ในมาตรฐานอันดับ ๑ - ๒ และอันดับ ๕ - ๖ จำนวน ๑๘๔ โรงเรียน
๒. กลุ่มครู สุ่มจากโรงเรียนที่อยู่ในมาตรฐานอันดับ ๑ - ๒ และโรงเรียนที่อยู่ในมาตรฐานอันดับ ๕ - ๖ โดยใช้ตารางกำหนดกลุ่มตัวอย่างของ Mercado ที่ระดับความเชื่อมั่น ๙๕% (ส่วน - อังคณา สายยศ ๒๕๒๔ : ๒๘๑) ได้จำนวนครูที่จะศึกษาในโรงเรียนมาตรฐานอันดับ ๑ - ๒ จำนวน ๓๖๓ คน และในโรงเรียนมาตรฐานอันดับ ๕ - ๖ จำนวน ๒๐๒ คน รวมเป็น ๕๖๕ คน โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

ตาราง ๑ แสดงจำนวนโรงเรียน ครู และกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา

อันดับมาตรฐาน ร.ร.เอกชน	จำนวนโรงเรียน	จำนวนผู้บริหาร ที่ศึกษา	จำนวนครู	จำนวนครู ที่ศึกษา
๑	๕	๕	๔๑๔	๔๐
๒	๘๒	๘๐	๓,๓๘๕	๓๒๓
๕	๘๐	๕๒	๘๕๓	๑๘๘
๖	๑๓	๑	๘๔	๑๔
	๑๘๐	๑๘๔	๔,๑๓๖	๕๖๕

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษานี้ เป็นแบบสอบถามวัดบุคลิกภาพของศาสตราจารย์ เรย์มอนด์ บี แคทเทล (Raymond B. Cattell) ที่มีชื่อว่า "The Sixteen - Personality Factor Questionnaire" ซึ่งกิติมา ปรีดีกิจ ได้แปลและดัดแปลง ปรับปรุงเป็นภาษาไทย โดยพยายามปรับปรุงให้เหมาะสมกับสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมไทยด้วย ไม่ว่าจะเป็นข้อความที่เกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ ขนบธรรมเนียมและด้านประวัติศาสตร์ โดยที่ยังคงความหมายเดิมไว้ให้มากที่สุด

แบบสอบถามฉบับนี้วัดองค์ประกอบของบุคลิกภาพ ๑๖ ด้าน ในองค์ประกอบ A, G, I, L, N, Q₁, Q₂ และ Q₃ มีคำถามองค์ประกอบละ ๑๐ ข้อ องค์ประกอบ B, C, E, F, H, M, O และ Q₄ มีคำถามองค์ประกอบละ ๑๓ ข้อ รวมเป็นข้อคำถามทั้งหมด ๑๔๘ ข้อ และยังมีคำถามที่ไม่คิดคะแนนอีก ๓ ข้อ คือ ข้อ ๑ "ข้าพเจ้ามีความเข้าใจในคำชี้แจงการทำแบบสอบถามเป็นอย่างดีแล้ว" ข้อ ๒ "ข้าพเจ้าพร้อมที่จะตอบคำถามแต่ละข้ออย่างจริงใจที่สุดเท่าที่จะทำได้" ข้อ ๔๗ "ข้าพเจ้าแน่ใจว่าไม่มีคำถามใดซึ่งข้าพเจ้าไม่ได้ตอบอย่างเหมาะสม" รวมข้อคำถามทั้งหมด ๑๕๑ ข้อ แต่ละข้อมีคำถามให้เลือกข้อละ ๓ ข้อย่อย การเรียงลำดับข้อคำถามเรียงคละกันไป

การตรวจให้คะแนนในแต่ละข้อคำถาม คำถามแต่ละข้อจะให้คะแนน ๐, ๑ หรือ ๒ เว้นแต่ในองค์ประกอบ B คือ สติปัญญา จะให้คะแนน ๒ ระดับ ก็คือ ๐ กับ ๑ เท่านั้น ดังนั้นองค์ประกอบใดที่มี ๑๐ ข้อคำถาม ก็จะมีคะแนนเต็ม ๒๐ คะแนน องค์ประกอบใดที่มี ๑๓ ข้อคำถามก็จะมีคะแนนเต็ม ๒๖ คะแนน องค์ประกอบทางสติปัญญามี ๑๓ คะแนน ผู้ตอบแบบสอบถามต้องตอบบนกระดาษคำตอบที่สร้างขึ้นโดยเฉพาะ การตรวจให้คะแนนแยกแต่ละองค์ประกอบต้องใช้เฉลย (key) จำนวน ๒ แผ่น เพื่อตรวจให้คะแนน การแปลความหมายในแต่ละองค์ประกอบให้ถือคะแนนครั้งหนึ่งเป็นเกณฑ์ในการตัดสินว่า ผู้ตอบแบบสอบถามนั้นจะมีบุคลิกภาพอยู่ในลักษณะใด

ตัวอย่างแบบสอบถาม

ในแต่ละข้อคำถามมีคำตอบอยู่สามคำตอบ โปรดเลือกคำตอบที่ท่านต้องการเพียงคำตอบเดียว แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้า ก ข หรือ ค ในกระดาษคำตอบที่เตรียมไว้ให้

๑. ในวันหยุดงานเช้าพ่เจ้าพอใจจะไปพักผ่อนที่
 - ก. เมืองตากอากาศที่มีคนกักต้ง
 - ข. อยู่ระหว่าง ก กับ ค
 - ค. บ้านพักที่สงมอยู่ห่างทางสัญจรไปมา
๒. ข้าพเจ้าพอใจที่จะอ่านหนังสือประเภท
 - ก. ก่าสอนของศาสนาที่สำคัญ
 - ข. ไม่น่าใจ
 - ค. การเมือง
๓. ข้าพเจ้าชอบชีวิตของบุคคลต่อไปนี้
 - ก. นักศิลปะหรือนักธรรมชาตินิยม
 - ข. ไม่น่าใจ
 - ค. นักบัญชีหรือนักประกันภัย

การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามวัตถุประสงค์ภาพ ที่แปลและเรียบเรียงเป็นภาษาไทยโดย กิติมาปริศคีจิก ไปทดสอบกับผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนที่ไม่ได้อยู่ในกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษา - จำนวน ๕๐ คน แล้วนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้วิธีสอบซ้ำ (Test - Retest) ซึ่งเว้นระยะของการทดสอบครั้งที่หนึ่งและครั้งที่สองประมาณ ๑๐ วัน ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคะแนนทดสอบทั้ง ๒ ครั้ง ดังแสดงไว้ในตาราง ๒

ตาราง ๒ แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคะแนนแบบสอบถามบุคลิกภาพ ๑๖ องค์ประกอบ และการทดสอบซ้ำจากกลุ่มตัวอย่าง ๕๐ คน

บุคลิกภาพ		ค่า r_{tt}	ค่า \bar{z}
ชอบออกสังคม - ก่อนข้างเก็บตัว	A	.๖๑	.๖๖
สติปัญญาสูง - ต่ำ	B	.๕๓	
อารมณ์มั่นคง - อารมณ์อ่อนไหว	C	.๗๐	
ชอบแสดงออก - ถ่อมตน	E	.๕๑	
ตามสบาย - เคร่งขรึม	F	.๖๓	
เจ้าระเบียบ - ปล่อยความสะควก	G	.๕๐	
กล้าสังคม - ขี้อาย	H	.๖๕	
ใจอ่อน - จิตใจเข้มแข็ง	I	.๕๘	
ไม่ไว้ใจคนง่าย - ไว้วางใจ	L	.๕๔	
เพื่อฉัน - ทำตามความเป็นจริง	M	.๓๑	
มีเหลี่ยม - ตรงไปตรงมา	N	.๓๘	
หวาดกลัว - ประสาทมั่นคง	O	.๕๕	
ชอบทดลอง - อนุรักษ์นิยม	Q ₁	.๓๖	
อาศัยตนเอง - อาศัยกลุ่ม	Q ₂	.๕๓	
ควบคุมตนเองได้ - ควบคุมตนเองไม่ได้	Q ₃	.๓๖	
เคร่งเครียด - ผ่อนคลาย	Q ₄	.๖๓	

การรวบรวมข้อมูล

การศึกษากันว่าครั้งนี้ได้รับความร่วมมือจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในการออกหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อตอบแบบสอบถามแล้วส่งกลับคืนมายังผู้วิจัยโดยตรง

การจัดกระทำกับข้อมูล

นำกระดาษคำตอบที่ได้รับคืนมาคัดเลือกรหัสให้ฉบับที่สมบูรณ์ทั้งหมด แล้วจึงนำมาให้รหัสกับตัวแปรทั้งหมดที่จะศึกษา จากนั้นจึงนำไปคำนวณค่าสถิติต่าง ๆ ด้วย เครื่องคอมพิวเตอร์ตามโปรแกรม SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) เพื่อนำผลที่ได้มาวิเคราะห์และทดสอบสมมุติฐานที่ตั้งไว้

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๑. ค่าสถิติพื้นฐานได้แก่

๑.๑ ค่าคะแนนเฉลี่ย

๑.๒ ค่าความแปรปรวน

๑.๓ ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

๒ หากความเชื่อมั่นของแบบสอบถามบุคลิกภาพ ๑๖ องค์ประกอบ โดยวิธีทดสอบซ้ำ

(Test - Retest) จำนวนจากสูตร

$$r_{tt} = \frac{N\sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{\{N\sum X^2 - (\sum X)^2\} \{N\sum Y^2 - (\sum Y)^2\}}}$$

(ล้วน - อังคณา สายยง ๒๕๒๔ : ๑๖๔)

เมื่อ	r_{tt}	คือ	ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
	N	คือ	จำนวนคนของกลุ่มตัวอย่าง
	ΣXY	คือ	ผลรวมทั้งหมดของผลคูณระหว่างคะแนนการสอบ ครั้งแรก (X) และคะแนนการสอบครั้งที่ ๒ (Y)
	ΣX	คือ	ผลรวมทั้งหมดของคะแนนการสอบครั้งแรก
	ΣY	คือ	ผลรวมทั้งหมดของคะแนนการสอบครั้งที่สอง
	ΣX^2	คือ	ผลรวมทั้งหมดของคะแนนแต่จะด้วยกำลังสองของ คะแนนการสอบครั้งแรก
	ΣY^2	คือ	ผลรวมทั้งหมดของคะแนนแต่จะด้วยกำลังสองของ คะแนนที่ได้จากการสอบครั้งที่สอง

$$\bar{z} = \frac{\sum (n_1 - 3) z_1}{\sum (n_1 - 3)}$$

(ส่วน - อังกฤษ สายยศ ๒๕๒๒ : ๒๘๘)

เมื่อ	\bar{z}	คือ	คะแนนมาตรฐาน (Fisher's Z) เฉลี่ย
	z_1	คือ	คะแนนมาตรฐาน (Fisher's S) ของกลุ่มที่ 1
	n_1	คือ	จำนวนคนของกลุ่มที่ 1

๓. เปรียบเทียบบุคลิกภาพของผู้บริหารและครูในโรงเรียนเอกชน ตามมาตรฐานโรงเรียน

$$t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{\frac{(n_1 - 1) s_1^2 + (n_2 - 1) s_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right)}}$$

(คำนวณ - อังคณา สายยศ ๒๕๒๔ : ๘๖)

เมื่อ	\bar{x}_1	คือ	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ ๑
	\bar{x}_2	คือ	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ ๒
	n_1	คือ	ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ ๑
	n_2	คือ	ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ ๒
	s_1^2	คือ	ความแปรปรวนของกลุ่มที่ ๑
	s_2^2	คือ	ความแปรปรวนของกลุ่มที่ ๒

บทที่ ๔

ผลการวิเคราะห์ ข้อมูล

การวิเคราะห์ ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ ข้อมูลได้นำเสนอในรูปตารางดังนี้

๑. การวิเคราะห์ คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ๒๖
๒. การวิเคราะห์ คุณลักษณะของครูโรงเรียนเอกชน ๔๐
๓. การเปรียบเทียบคุณลักษณะระหว่างผู้บริหาร และ ครูโรงเรียนที่มีมาตรฐานอันศักดิ์
๔. การเปรียบเทียบคุณลักษณะระหว่างผู้บริหาร และ ครูโรงเรียนที่มีมาตรฐานอันค้ำ

ควรปรับปรุง

๕. การเปรียบเทียบคุณลักษณะระหว่างผู้บริหารโรงเรียนที่มีมาตรฐานอันศักดิ์และผู้บริหารโรงเรียนที่มีมาตรฐานอันค้ำควรปรับปรุง
๖. การเปรียบเทียบคุณลักษณะระหว่างครูโรงเรียนที่มีมาตรฐานอันศักดิ์และครูโรงเรียนที่มีมาตรฐานอันค้ำควรปรับปรุง

การพิจารณาค่าคุณลักษณะได้ยึดเกณฑ์ดังนี้

องค์ประกอบ A, G, I, L, N, Q₁, Q₂ และ Q₃ มีค่าถามองค์ประกอบละ ๑๐ ข้อ คะแนนเต็ม ๒๐ คะแนน ผู้ที่ตอบได้ ๑๐ คะแนนขึ้นไป จัดได้ว่าทำคะแนนได้สูงจะแปลผลลักษณะคุณลักษณะไปในทางบวก ถ้าได้คะแนนต่ำกว่า ๑๐ จัดได้ว่าทำคะแนนน้อย จะแปลผลลักษณะคุณลักษณะไปในทางลบ

องค์ประกอบ C, E, F, H, M, O และ Q₄ มีค่าถามองค์ประกอบละ ๑๓ ข้อ คะแนนเต็ม ๒๖ คะแนน ผู้ที่ตอบได้ ๑๓ คะแนนขึ้นไป จัดได้ว่าทำคะแนนได้สูง จะแปลผลลักษณะคุณลักษณะไปในทางบวก ถ้าได้คะแนนต่ำกว่า ๑๓ จัดได้ว่าทำคะแนนน้อย จะแปลผลลักษณะคุณลักษณะไปในทางลบ

องค์ประกอบ B มีค่าถาม ๑๓ ข้อ คะแนนเต็ม ๑๓ คะแนน ผู้ที่ตอบได้คะแนน ๖.๕ ขึ้นไป จัดได้ว่าทำคะแนนได้สูง จะแปลผลลักษณะคุณลักษณะไปในทางบวก ถ้าทำคะแนนต่ำกว่า ๖.๕

จัดว่าทำคะแนนได้น้อย จะแปลผลลักษณะบุคลิกภาพไปในทางลบ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตาราง ๓ แสดงค่าสถิติพื้นฐานของการวิเคราะห์บุคลิกภาพ ๑๖ องค์ประกอบ ของผู้บริหาร
โรงเรียนเอกชน

1-2-3-4-5-6-7-8-9-10-11-12

บุคลิกภาพ	ผู้บริหาร		
	\bar{x}	s	
ชอบออกสังคม - ค่อนข้างเก็บตัว	A	๙.๓๗	๒.๖๘
สติปัญญาสูง - ต่ำ	B	๖.๓๓	๑.๖๗
อารมณ์มั่นคง - อารมณ์อ่อนไหว	C	๑๒.๓๐	๓.๓๘
ชอบแสดงออก - ถ่อมตน	E	๑๓.๗๘	๓.๐๑
ตามสบาย - เคร่งขรึม	F	๑๒.๓๓	๓.๒๕
เจ้าระเบียบ - ปล่อยความสะกดก	G	๘.๗๖	๒.๖๖
กล้าสังคม - ขี้อาย	H	๑๒.๘๕	๓.๕๕
ใจอ่อน - จิตใจเข้มแข็ง	I	๑๑.๒๘	๒.๖๙
ไม่ไว้ใจคนง่าย - ไว้วางใจ	L	๗.๖๑	๒.๘๘
เห็นฝัน - ทำตามความเป็นจริง	M	๑๒.๗๘	๓.๑๙
มีเหลี่ยม - ตรงไปตรงมา	N	๙.๕๗	๒.๖๕
หวาดกลัว - ประสาหมั่นคง	O	๑๑.๗๑	๓.๑๘
ชอบทดลอง - อนุรักษ์นิยม	Q ₁	๗.๘๘	๒.๘๗
อาศัยตนเอง - อาศัยกลุ่ม	Q ₂	๙.๗๐	๒.๖๗
ควบคุมตนเองได้ - ควบคุมตนเองไม่ได้	Q ₃	๗.๕๕	๒.๕๕
เคร่งเครียด - ผ่อนคลาย	Q ₄	๑๓.๕๖	๓.๒๓

จากตาราง ๓ เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยในแต่ละองค์ประกอบของบุคลิกภาพของผู้บริหาร
ในโรงเรียนเอกชน ปรากฏผลดังนี้

องค์ประกอบ A ชอบออกสังคม - ก่อนข้างเก็บตัว

จากค่าคะแนนเฉลี่ยแสดงว่า ผู้บริหารมีบุคลิกภาพก่อนข้างไปทางเก็บตัว (A^-) ซึ่ง
มีลักษณะชอบอยู่คนเดียว ชอบใช้ปัญญาไตร่ตรองใคร่ครวญในการทำงาน ชอบให้งานดำเนินไป
อย่างถูกต้อง บางครั้งดูเหมือนว่ามีความขะเหิน แต่ตัวเลขคะแนนเฉลี่ยไม่บ่งแน่ชัดว่าผู้บริหาร
ส่วนใหญ่จะมีลักษณะ เก็บตัวเนื่องจากค่าคะแนนใกล้เคียงคะแนนเฉลี่ยคือ ๘.๓๗

องค์ประกอบ B สติปัญญาสูง - ต่ำ

จากค่าคะแนนเฉลี่ยแสดงว่า ผู้บริหารมีสติปัญญาอยู่ในระดับปานกลาง ก่อนข้างไปทาง
มีระดับต่ำเพียงเล็กน้อย เพราะค่าคะแนนเฉลี่ยคือ ๖.๓๓ ซึ่งมีระดับต่ำกว่าเกณฑ์เพียง ๐.๑๖
เท่านั้น

องค์ประกอบ C อารมณ์มั่นคง - อารมณ์อ่อนไหว

จากค่าคะแนนเฉลี่ยปรากฏว่า ผู้บริหารมีบุคลิกภาพก่อนข้างไปทางมีอารมณ์อ่อนไหว (C^-)
ซึ่งมีลักษณะ เป็นคนที่โกรธง่าย และดูเหมือนว่าจะไม่ค่อยยอมรับความเป็นจริง แต่ตัวเลขคะแนน
เฉลี่ยไม่บ่งแน่ชัดว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่จะมีลักษณะ เก็บตัว เนื่องจากค่าคะแนนใกล้เคียงคะแนน
เฉลี่ยคือ ๑๒.๓๐

องค์ประกอบ E ชอบแสดงออก - ถ่อมตน

จากค่าคะแนนเฉลี่ยปรากฏว่า ผู้บริหารมีบุคลิกภาพก่อนข้างไปทางชอบแสดงออก (E^+)
ซึ่งมีลักษณะ เป็นผู้ที่มีความมั่นใจในตนเอง มีกฎเกณฑ์ที่เคร่งครัดสำหรับตนเองในการปฏิบัติงาน
ไม่เป็นผู้เก็บสิ่งใดเหลือค้างไว้ในจิตใจ และชอบชี้แจงในสิ่งที่ตนเองมั่นใจ แต่อย่างไรก็ตาม
ตัวเลขคะแนนเฉลี่ยในองค์ประกอบนี้ก็ยังไม่บ่งแน่ชัดว่าผู้บริหารส่วนใหญ่จะมีลักษณะ ชอบแสดงออก
เนื่องจากค่าคะแนนใกล้เคียงคะแนนเฉลี่ยคือ ๑๓.๖๔

องค์ประกอบ F ตามสบาย - เคร่งขรึม

จากค่าคะแนนเฉลี่ยแสดงว่า ผู้บริหารมีบุคลิกภาพก่อนข้างไปทางเคร่งขรึม (F^-)
ถึงขั้นระมัดระวังจนดูเหมือนว่าเป็นคนจริงจัง ระมัดระวังจนผู้พบเห็นรู้สึกเชื่อถือและหวั่นเกรง แต่

ในองค์กรประกอบนี้ตัวเลขคะแนนเฉลี่ยก็ยังไม่บ่งแน่ชัดว่าผู้บริหารจะมีลักษณะไปทางเครื่องขริม
อย่างแท้จริง เนื่องจากค่าคะแนนใกล้เคียงคะแนนเฉลี่ยคือ อยู่ในระดับ ๑๒.๓๘

องค์กรประกอบ G เจ้าระเบียบ - ปล่อยตามสะดวก

จากค่าคะแนนเฉลี่ยแสดงว่า ผู้บริหารมีบุคลิกภาพไปในทางปล่อยตามสะดวก (G^-)
ซึ่งมีลักษณะ เป็นคนที่ไม่ชอบงานที่เป็นพิธีรีตอง ถือความสะดวกเป็นใหญ่ มักจะทำงานโดยไม่มี
วางแผนปฏิบัติงานล่วงหน้า และไม่รอบคอบ ค่าคะแนนเฉลี่ยขององค์กรประกอบนี้อยู่ในระดับ ๘.๑๖

องค์กรประกอบ H กล้าสังคม - ซื่อาย

จากค่าคะแนนเฉลี่ยแสดงว่า ผู้บริหารมีบุคลิกภาพค่อนข้างไปในทางซื่อาย (H^-) ซึ่งมี
ลักษณะ เป็นคนค่อนข้างประหม่า การแสดงออกตลอดจนการพูดจาเป็นไปอย่างแข็งช้ำและดูเหมือน
ว่าจะไม่ชอบติดต่อกับบุคคลภายนอก อย่างไรก็ตามตัวเลขคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับ ๑๒.๘๕ ซึ่ง
อยู่ต่ำกว่าเกณฑ์กล้าสังคมเพียงเล็กน้อยเท่านั้น

องค์กรประกอบ I ใจอ่อน - จิตใจเข้มแข็ง

ค่าคะแนนเฉลี่ยแสดงว่า ผู้บริหารมีบุคลิกภาพค่อนข้างไปในทางมีลักษณะใจอ่อน (I^+)
ซึ่งมีลักษณะ เป็นคนที่มีอารมณ์อ่อนไหวง่าย มักจะต้องการความช่วยเหลือและความเห็นใจจาก
ผู้อื่น ต้องพึ่งพาอาศัยผู้อื่น โดยค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับ ๑๑.๒๘

องค์กรประกอบ L ไม้ไว้ใจคนง่าย - ไว้วางใจ

ค่าคะแนนเฉลี่ยแสดงว่า ผู้บริหารมีบุคลิกภาพค่อนข้างไปในทางไว้วางใจ ซึ่งมีลักษณะ
เป็นคนที่มีความระมัดระวังน้อย (L⁻) ทำงานร่วมกันกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี เป็นสมาชิกที่ดีของ
หมู่คณะ มีความร่าเริง แต่ไม่ชอบการประชันขันแข่งกับผู้อื่น โดยค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ ๑๖.๖๐

องค์กรประกอบ M เพ้อฝัน - ทำตามความเป็นจริง

จากค่าคะแนนเฉลี่ยแสดงว่า ผู้บริหารมีบุคลิกภาพค่อนข้างไปในลักษณะทำตามความ
เป็นจริง (M^-) เป็นคนที่นิยมกระทำในสิ่งที่ตนสามารถปฏิบัติได้จริง มีความสนใจในสิ่งที่
จะเป็นไปได้ ในการปฏิบัติงานก็ปฏิบัติได้โดยไม่มีอารมณ์เสีย แต่ลักษณะ เช่นนี้บางครั้งรู้สึก
ไม่ค่อยมีจินตนาการ อย่างไรก็ตามค่าคะแนนเฉลี่ยในองค์กรประกอบนี้ก็ยังไม่บ่งชัดว่าผู้บริหารส่วนใหญ่

จะมีลักษณะทำตามความเป็นจริง เพราะค่าคะแนนใกล้เคียงคะแนนเฉลี่ยอยู่ใกล้กับเกณฑ์มาก คือ อยู่ในระดับ ๑๒.๑๔

องค์ประกอบ N มีเหลี่ยม - ตรงไปตรงมา

จากค่าคะแนนเฉลี่ยแสดงว่า บุคลิกภาพของผู้บริหารมีลักษณะค่อนข้างจะเป็นคนตรงไปตรงมา (N^-) อันหมายถึงเป็นคนที่เปิดเผย ตรงไปตรงมา มีความจริงใจกับผู้ร่วมงาน เป็นคนเรียบง่าย ๆ ง่าย ๆ ไม่พิถีพิถันและดูเหมือนว่าจะไม่ค่อยมีเล่ห์เหลี่ยม ในองค์ประกอบนี้พิจารณาแล้วจะเห็นได้ว่าคะแนนเฉลี่ยก็มีได้บ่งชี้ว่าผู้บริหารส่วนใหญ่จะตรงไปตรงมา ทั้งนี้เพราะค่าคะแนนเฉลี่ยน้อยกว่าเกณฑ์เพียงเล็กน้อย คือ อยู่ในระดับ ๙.๕๑

องค์ประกอบ O ทวาดกลัว - ประสาทมั่นคง

จากค่าคะแนนเฉลี่ยแสดงว่า บุคลิกภาพของผู้บริหารมีลักษณะไปในทางมีประสาทมั่นคง (O^-) ซึ่งหมายถึงความเป็นผู้ที่มีวุฒิภาวะ มีความเชื่อมั่นในตัวเองและไม่รู้สึกวิตกกังวลหรือตื่นตระหนกกับเหตุการณ์อันพึงจะเกิดขึ้น โดยค่าเฉลี่ยขององค์ประกอบนี้อยู่ในระดับ ๑๑.๑๑

องค์ประกอบ O_1 ชอบทดลอง - อนุรักษ์นิยม

จากค่าคะแนนเฉลี่ยแสดงว่า ผู้บริหารจะมีบุคลิกภาพอยู่ในลักษณะอนุรักษ์นิยม (O_1^-) ซึ่งมีลักษณะเป็นคนที่หัวโบราณไม่ค่อยจะยอมรับในสภาพที่เกิดขึ้นใหม่ ๆ มีความเชื่อมั่นในสิ่งที่ตนเองเชื่อและได้รับคำสั่งสอนมา และยังรู้สึกต่อต้าน โดยการทำจะพยายามประวิงเวลาของการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น และไม่สนใจในการคิดวิเคราะห์แต่ประการใด ทั้งนี้โดยองค์ประกอบนี้มีค่าคะแนนเฉลี่ยในระดับ ๑.๕๔

องค์ประกอบ O_2 อาศัยตนเอง - อาศัยกลุ่ม

ค่าคะแนนเฉลี่ยแสดงว่า ผู้บริหารมีบุคลิกภาพค่อนข้างไปทางอาศัยกลุ่ม (O_2^-) ซึ่งมีลักษณะเป็นคนที่ชอบทำงานหรือตัดสินใจร่วมกับกลุ่มหรือในรูปของกรรมการ ยอมรับฟังความคิดเห็นของหมู่คณะ และเป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่ม โดยในองค์ประกอบนี้มีค่าคะแนนเฉลี่ย ๘.๑๐ ซึ่งใกล้เคียงกับเกณฑ์มากจนไม่สามารถบ่งชี้ว่าผู้บริหารส่วนใหญ่เป็นผู้อาศัยกลุ่ม

องค์ประกอบ Q_3 ควบคุมตนเองได้ - ควบคุมตนเองไม่ได้

ค่าคะแนนเฉลี่ยแสดงว่า ผู้บริหารมีบุคลิกภาพค่อนข้างจะควบคุมตนเองไม่ได้ (Q_3^-) จนบางครั้งดูเหมือนจะขัดแย้งกับตัวเอง ทำให้ปรับตัวได้ไม่ดี และยังมีลักษณะที่ไม่มีวินัย ไม่สำรวม ชอบทำตามสบาย โดยในองค์ประกอบนี้มีค่าคะแนนเฉลี่ย ๑.๔๕

องค์ประกอบ Q_4 เครื่องเครียด - ผ่อนคลาย

ค่าคะแนนเฉลี่ยแสดงว่า ผู้บริหารมีบุคลิกภาพค่อนข้างไปทางเครื่องเครียด (Q_4^+) ซึ่งมีลักษณะ เป็นคนเอาจริงเอาจังในการทำงาน แต่มักจะตื่นเต้นตกใจและหงุดหงิดง่าย ใจร้อน และบางครั้งจะดูเหมือนมีความคับข้องใจ แต่ทั้งนี้ตัวเลขคะแนนเฉลี่ยก็มิได้บ่งแน่ชัดว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่จะมีลักษณะ เครื่องเครียดอย่างแท้จริง เพราะค่าคะแนนเฉลี่ยมีค่า ๑๓.๘๖ ซึ่งอยู่ห่างจากเกณฑ์เพียงเล็กน้อยเท่านั้น

ตาราง ๔ แสดงค่าสถิติพื้นฐานขององค์ประกอบบุคลิกภาพ ๑๖ ด้านของครูในโรงเรียนเอกชน

บุคลิกภาพ		ครู	
		\bar{x}	s
ชอบออกสังคม - ค่อนข้างเก็บตัว	A	๙.๒๒	๒.๑๘
สติปัญญาสูง - ต่ำ	B	๖.๒๕	๑.๖๖
อารมณ์มั่นคง - อารมณ์อ่อนไหว	C	๑๒.๑๕	๓.๒๐
ชอบแสดงออก - ถ่อมตน	E	๑๓.๑๗	๓.๑๑
ตามสบาย - เคร่งขรึม	F	๑๑.๕๕	๓.๐๔
เจ้าระเบียบ - ปล่อยตามสะดวก	G	๘.๑๘	๒.๘๓

ตาราง ๔ (ต่อ)

บุคลิกภาพ		ครู	
		\bar{x}	S
กล้าสังคม - ซื่อาย	H	๑๒.๑๗	๓.๓๔
ใจอ่อน - จิตใจเข้มแข็ง	I	๑๑.๒๑	๒.๕๒
ไม่ไวใจคนง่าย - ไว้วางใจ	L	๘.๐๓	๒.๘๓
เพื่อน - ทำตามความเป็นจริง	M	๑๒.๕๔	๓.๑๔
มีเหลี่ยม - ตรงไปตรงมา	N	๙.๙๒	๒.๘๘
หวาดกลัว - ประสาทมั่นคง	O	๑๑.๘๕	๓.๑๒
ชอบทดลอง - อนุรักษ์นิยม	Q ₁	๘.๐๕	๒.๘๕
อาศัยตนเอง - อาศัยกลุ่ม	Q ₂	๙.๑๓	๒.๑๕
ควบคุมตนเองได้ - ควบคุมตนเองไม่ได้	Q ₃	๘.๑๐	๒.๖๘
เคร่งเครียด - ผ่อนคลาย	Q ₄	๑๓.๔๗	๓.๒๓

จากตาราง ๔ เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยในแต่ละองค์ประกอบของบุคลิกภาพของครู
ในโรงเรียนเอกชน ปรากฏผลดังนี้

องค์ประกอบ A ชอบออกสังคม - ก่อนข้างเก็บตัว

จากค่าคะแนนเฉลี่ยแสดงว่า ครูมีบุคลิกภาพก่อนข้างไปทางเก็บตัว (A^-) ซึ่ง
แสดงให้เห็นว่าลักษณะนิสัยที่แท้จริงของครูแล้วชอบที่จะอยู่คนเดียว ชอบใช้ปัญญาใคร่ครวญ
เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จนทำให้อาจจะดูว่าเป็นคนขงเข็น แต่
อย่างไรก็ตาม ตัวเลขคะแนนเฉลี่ยก็ไม่ได้บ่งแนชัดว่าครูส่วนใหญ่จะมีลักษณะ เก็บตัว เพราะ
ค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ห่างจากเกณฑ์ได้มากนัก คืออยู่ในระดับ ๙.๒๒

องค์ประกอบ B สติปัญญาสูง - คำ

จากค่าคะแนนเฉลี่ยแสดงว่า ครุมีสติปัญญาอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างไปทางมีระดับ คำเพียงเล็กน้อย (B^-) แต่ตามตัวเลขคะแนนเฉลี่ยก็ไม่ได้ปรากฏชัดเจนว่าครุส่วนใหญ่จะมีระดับ สติปัญญาค่อนข้างต่ำ เพราะค่าคะแนนเฉลี่ย คือ ๖.๒๕ ซึ่งอยู่ต่ำกว่าเกณฑ์เพียงเล็กน้อยเท่านั้น

องค์ประกอบ C อารมณ์มั่นคง - อารมณ์อ่อนไหว

จากค่าคะแนนเฉลี่ยแสดงว่า ครุมีบุคลิกภาพค่อนข้างไปทางมีอารมณ์อ่อนไหว (C^-) นั่นคือ ครุเป็นผู้ที่มีลักษณะ โกรธง่าย บางครั้งไม่ยอมรับความจริง แต่ตัวเลขคะแนนเฉลี่ยที่ปรากฏก็ยังไม่สามารถจะระบุชัดเจนลงไปได้ว่าครุส่วนใหญ่จะมีอารมณ์อ่อนไหว เพราะค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ ห่างจากเกณฑ์ไม่มากนัก คืออยู่ในระดับ ๑๒.๑๔

องค์ประกอบ E ชอบแสดงออก - ถ่อมตน

จากค่าคะแนนเฉลี่ยแสดงว่า ครุมีบุคลิกภาพค่อนข้างไปทางชอบแสดงออก (E^+) ซึ่ง หมายความว่าครุเป็นผู้ที่มีความมั่นใจในตนเอง มีกฎเกณฑ์ที่เคร่งครัดสำหรับตนเองในการ ปฏิบัติงาน ชอบที่จะชี้แจงในสิ่งที่ตนเองมั่นใจ แต่ตัวเลขในองค์ประกอบนี้ ก็ได้บ่งชี้ชัดเจนว่าครุ มีลักษณะ แสดงออก เพราะค่าคะแนนค่อนข้างไปทางบวกเพียงเล็กน้อย คือ ๑๓.๑๑ เท่านั้น

องค์ประกอบ F ตามสบาย - เกร่งขี้ม

จากค่าคะแนนเฉลี่ยแสดงว่าครุมีบุคลิกภาพไปทางเกร่งขี้ม (F^-) ซึ่งหมายความว่า ครุจะ เป็นผู้ที่มีลักษณะ เกร่ง เกรียด ถี่ว ระมัดระวัง และทำงานอย่างจริงจัง มีความระมัดระวัง จนดูแล้วเป็นที่น่าหวั่นเกรง โดยค่าคะแนนเฉลี่ยขององค์ประกอบนี้คือ ๑๑.๕๔

องค์ประกอบ G เจ้าระเบียบ - ปล่อยตามสะดวก

จากค่าคะแนนเฉลี่ยแสดงว่า ครุมีบุคลิกภาพไปในทางปล่อยตามสะดวก (G^-) ซึ่ง หมายความว่าครุมีลักษณะที่ไม่ชอบงานที่มีพิธีรีตอง ชอบความสะดวก แต่มักจะทำงานโดยไม่มีการ วางแผนล่วงหน้า จนดูว่าเป็นคนไม่รอบคอบ โดยค่าคะแนนเฉลี่ยขององค์ประกอบนี้คือ ๘.๑๔

องค์ประกอบ H กล้าสังคม - ขี้อาย

จากค่าคะแนนเฉลี่ยแสดงว่า ครุมีบุคลิกภาพไปในทางขี้อาย (H^-) ไม่ชอบเข้าสังคม

ซึ่งลักษณะ เช่นนี้ทำให้เห็นว่าค่อนข้างประหม่าต่อหน้าสังคม จนทำให้การแสดงออกตลอดจน การพูดจาอย่างเชื่องช้า ไม่ชอบที่จะติดต่อกับบุคคลภายนอกโดยคำคะแนนเจ็ลลี่ยขององค์ประกอบ นี้คือ ๑๒.๑๗

องค์ประกอบ I ใจอ่อน - จิตใจเข้มแข็ง

คำคะแนนเจ็ลลี่ยแสดงว่า กรุมีบุคลิกภาพไปในทางใจอ่อน (I^+) นั่นคือกรุเป็นผู้ที่มีอารมณ์อ่อนไหว มักจะต้องการความช่วยเหลือและความเห็นใจจากผู้อื่น บางครั้งต้องพึ่งพาอาศัยผู้อื่น โดยคำคะแนนเจ็ลลี่ยขององค์ประกอบนี้คือ ๑๑.๒๑

องค์ประกอบ L ไม่ไว้ใจคนง่าย - ไว้วางใจ

จากคำคะแนนเจ็ลลี่ยแสดงว่ากรุมีบุคลิกภาพไปในทางไว้วางใจ (L^-) คือมีลักษณะที่จะยอมรับผู้อื่น และสามารถที่จะทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี และไม่มีปัญหาอะไร เพราะเป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่ม มีความร่าเริง ไม่ชอบการแข่งขัน โดยคำคะแนนเจ็ลลี่ยอยู่ในระดับ ๘.๐๗

องค์ประกอบ M เพื่อดัน - ทำตามความเป็นจริง

จากคำคะแนนเจ็ลลี่ยแสดงว่า กรุมีบุคลิกภาพไปในทางทำตามความเป็นจริง (M^-) นั่นคือ กรุมักจะชอบทำในสิ่งที่เห็นว่าตนสามารถทำได้จริง ๆ ไม่ใช่สิ่งเพื่อดัน สนใจแต่ในสิ่งที่จะเป็นไปได้ และเป็นผู้ที่สามารถปฏิบัติงานโดยไม่อารมณ์เสีย แต่เป็นผู้ไม่มีจินตนาการ อย่างไรก็ตามคำคะแนนเจ็ลลี่ยในองค์ประกอบนี้ก็ไม่บ่งชี้ว่ากรุส่วนใหญ่จะมีลักษณะทำตามความเป็นจริง เพราะคำคะแนนอยู่ใกล้เกณฑ์มากคือ ๑๒.๕๔

องค์ประกอบ N มีเหลี่ยม - ตรงไปตรงมา

จากคำคะแนนเจ็ลลี่ยแสดงว่า กรุมีบุคลิกภาพในลักษณะตรงไปตรงมา (N^-) กล่าวคือเป็นคนเปิดเผยจริงใจ มีความตรงไปตรงมา ชอบความเรียบ ๆ ง่าย ๆ และไม่มีเล่ห์เหลี่ยม ซึ่งคำคะแนนเจ็ลลี่ยในองค์ประกอบนี้อยู่ใกล้กับเกณฑ์มากคือ มีค่า ๘.๘๒ จนทำให้ไม่สามารถบ่งได้ชัดว่ากรุส่วนใหญ่เป็นคนตรงไปตรงมา

องค์ประกอบ ๐ ทวาดกลัว - ประสาทมั่นคง

จากค่าคะแนนเฉลี่ยแสดงว่า ครูเป็นผู้มีประสาทมั่นคง (0^-) ซึ่งเป็นลักษณะของ
ผู้มีวุฒิภาวะ มีความเชื่อมั่นในตนเอง ไม่วิตกกังวลกับเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยค่าคะแนน
เฉลี่ย คือ ๑๑.๘๕

องค์ประกอบ Q_1 ชอบทดลอง - อนุรักษ์นิยม

จากค่าคะแนนเฉลี่ยแสดงว่าครูมีลักษณะไปในทางอนุรักษ์นิยม (Q_1^-) กล่าวคือ
เป็นคนหัวโบราณ เชื่อมั่นในสิ่งที่ตนเองเชื่อถือและสิ่งที่ตนได้รับการสั่งสอนมา ไม่ชอบความ
เปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้น โดยจะมีความรู้สึกต่อต้านและจะพยายามประวิงเวลาในการ
เปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ไม่มีความสนใจในความกิติวิเคราะหฺ์ โดยค่าคะแนนเฉลี่ยขององค์ประกอบ
นี้คือ ๘.๐๕

องค์ประกอบ Q_2 อาศัยตนเอง - อาศัยกลุ่ม

จากค่าคะแนนเฉลี่ยแสดงว่า ครูเป็นผู้ชอบทำงานโดยอาศัยกลุ่ม (Q_2^-) ซึ่งหมายถึง
ชอบทำงานหรือตัดสินใจร่วมกับคนอื่น เป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่ม ยอมรับฟังความคิดเห็นของคนภายใน
กลุ่มหรือสังคม โดยค่าคะแนนเฉลี่ยขององค์ประกอบนี้คือ ๘.๑๓

องค์ประกอบ Q_3 ควบคุมตนเองได้ - ควบคุมตนเองไม่ได้

จากค่าคะแนนเฉลี่ยแสดงว่า ครูมีบุคลิกภาพก่อนไปในทางควบคุมตนเองไม่ได้ (Q_3^-)
ซึ่งหมายถึง บางครั้งครูจะแสดงอารมณ์อันไม่พึงประสงค์ปรากฏออกมา จนทำให้ดูเหมือนว่า
จะขัดแย้งกับตัวเองจนทำให้การปรับตัวเป็นไปอย่างไม่ดี และยังแสดงถึงความขาดวินัย ความ
ไม่สำรวมชอบความสบายอีกด้วย โดยในองค์ประกอบนี้มีคะแนนค่าเฉลี่ยคือ ๘.๑๐

องค์ประกอบ Q_4 เกร็งเครียด - ผ่อนคลาย

จากค่าคะแนนเฉลี่ยแสดงว่า ครูมีบุคลิกภาพค่อนข้างไปในทางมีลักษณะ เกร็งเครียด (Q_4^+)
นั่นคือ ครูเป็นผู้ที่มีความจริงจังในการทำงาน แต่มักจะตื่นเต้นตกใจและ หงุดหงิดง่าย ใจร้อน
และบางครั้งดูเหมือนว่าจะมีความคับข้องใจ แต่ตัวเลขคะแนนเฉลี่ยก็มีได้บ่งชี้ว่า ครูส่วน
ใหญ่จะมีลักษณะ เกร็งเครียด เพราะค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ใกล้กับเกณฑ์มากคือ ๑๓.๔๖

ตาราง ๕ แสดงการเปรียบเทียบบุคลิกภาพระหว่างผู้บริหารโรงเรียนที่มีมาตรฐานอันคับดี กับครูโรงเรียนที่มีมาตรฐานอันคับดี

บุคลิกภาพ		ผู้บริหารโรงเรียนที่มีมาตรฐานอันคับดี		ครูโรงเรียนที่มีมาตรฐานอันคับดี		t
		\bar{x}	s ²	\bar{x}	s ²	
ชอบออกสังคม-ค่อนข้างเก็บตัว	A	๙.๕๔	๕.๗๐	๙.๔๑	๗.๓๒	-๐.๔๓
สติปัญญาสูง-ต่ำ	B	๖.๕๒	๒.๓๒	๖.๓๒	๒.๗๔	-๐.๕๒
อารมณ์มั่นคง-อารมณ์อ่อนไหว	C	๑๒.๕๑	๑๑.๕๔	๑๒.๒๐	๘.๗๔	-๐.๘๓
ชอบแสดงออก-ถ่อมตน	E	๑๔.๒๔	๙.๙๐	๑๓.๒๑	๙.๖๗	-๒.๑๕**
ความสบาย-เคร่งขรึม	F	๑๒.๕๑	๙.๗๔	๑๑.๕๔	๗.๖๔	-๔.๒๖**
เจ้าระเบียบ-ปล่อยตามสะดวก	G	๘.๗๑	๕.๙๒	๘.๐๗	๗.๙๔	-๑.๙๑
กล้าสังคม-ขี้อาย	H	๑๒.๕๕	๑๐.๒๔	๑๒.๓๐	๙.๙๗	-๑.๗๐
ใจอ่อน-จิตใจเข้มแข็ง	I	๑๑.๓๒	๖.๓๔	๑๑.๒๕	๖.๓๔	-๐.๒๒
ไม่ไวใจคนง่าย-ไววางใจ	L	๗.๙๖	๗.๙๔	๗.๘๗	๗.๙๖	-๐.๒๔
เพื่อน-ทำตามความเป็นจริง	M	๑๒.๙๖	๑๒.๑๔	๑๒.๕๒	๙.๑๓	-๑.๑๔
มีเหลี่ยม-ตรงไปตรงมา	N	๙.๗๔	๖.๕๖	๙.๘๑	๘.๑๔	๐.๐๔
หวาดกลัว-ประสาทมั่นคง	O	๑๒.๓๒	๖.๔๔	๑๑.๙๐	๙.๒๔	-๑.๑๖
ชอบทดลอง-อนุรักษ์นิยม	Q ₁	๘.๕๕	๘.๓๐	๘.๐๘	๗.๘๐	-๑.๐๘
อาศัยตนเอง-อาศัยกลุ่ม	Q ₂	๙.๘๕	๗.๑๑	๘.๙๐	๖.๙๔	-๒.๙๖**
ควบคุมตนเองได้-ควบคุมตนเองไม่ได้	Q ₃	๗.๖๑	๕.๗๔	๘.๐๗	๖.๔๕	๑.๕๒
เคร่งเครียด-ผ่อนคลาย	Q ₄	๑๔.๓๑	๘.๑๗	๑๓.๕๘	๙.๒๕	-๒.๐๑*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

จากตาราง ๕ แสดงให้เห็นว่าค่าเฉลี่ยบุคลิกภาพระหว่างผู้บริหารกับครูโรงเรียนที่มีมาตรฐานอันดีก็ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ในองค์ประกอบ E (ชอบแสดงออก - ถ่อมตน) องค์ประกอบ F (ตามสบาย - เคร่งขรึม) องค์ประกอบ Q₂ (อาศัยตนเอง - อาศัยกลุ่ม) และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ใน องค์ประกอบ Q₄ (เคร่งเกรี้ยว - ผ่อนคลาย) ส่วนองค์ประกอบอื่นไม่พบว่า มีบุคลิกภาพแตกต่างกัน

ตาราง ๖ แสดงการเปรียบเทียบบุคลิกภาพระหว่างผู้บริหารโรงเรียนที่มีมาตรฐานอันดี กับการปรับปรุง กับครูโรงเรียนที่มีมาตรฐานอันดีควรปรับปรุง

บุคลิกภาพ		ผู้บริหารโรงเรียนที่มีมาตรฐานอันดีควรปรับปรุง		ครูโรงเรียนที่มีมาตรฐานอันดีควรปรับปรุง		t
		\bar{x}	s ²	\bar{x}	s ²	
ชอบออกสังคม-ค่อนข้างเก็บตัว	A	๙.๑๒	๘.๘๐	๘.๘๘	๘.๓๐	-๐.๕๖
สติปัญญาสูง-ต่ำ	B	๖.๒๐	๓.๕๑	๖.๑๑	๒.๘๐	-๐.๓๕
อารมณ์มั่นคง-อารมณ์อ่อนไหว	C	๑๒.๐๐	๑๐.๖๙	๑๒.๐๕	๑๒.๙๓	๐.๐๐
ชอบแสดงออก-ถ่อมตน	E	๑๓.๐๒	๘.๕๓	๑๓.๑๐	๙.๖๘	๐.๑๘
ตามสบาย-เคร่งขรึม	F	๑๑.๘๙	๑๐.๗๐	๑๑.๗๑	๑๒.๑๗	๐.๕๓
เจ้าระเบียบ-ปล่อยตามสะดวก	G	๘.๘๖	๘.๘๑	๘.๓๘	๘.๐๕	-๑.๑๘
กล้าสังคม-ขี้อาย	H	๑๒.๖๑	๑๕.๙๗	๑๑.๙๓	๑๓.๒๓	-๑.๘๓
ใจอ่อน-จิตใจเข้มแข็ง	I	๑๑.๑๒	๘.๖๖	๑๑.๑๘	๖.๒๗	๐.๐๖
ไม่ไวใจคนง่าย-ไววางใจ	L	๗.๑๐	๗.๘๙	๘.๓๐	๘.๙๒	๒.๗๕ ^{**}
เพื่อฝัน-ทำตามความเป็นจริง	M	๑๒.๘๒	๗.๒๕	๑๒.๕๙	๑๒.๐๕	๐.๓๘
มีเหลี่ยม-ตรงไปตรงมา	N	๙.๒๗	๗.๖๑	๑๐.๑๑	๘.๘๙	๑.๙๕

ตาราง ๖ (ต่อ)

บุคลิกภาพ		ผู้บริหารโรงเรียน ที่มีมาตรฐานอันค้ำ ควรปรับปรุง		ครูโรงเรียนที่มี มาตรฐานอันค้ำควร ปรับปรุง		t
		\bar{x}	s^2	\bar{x}	s^2	
หวาดกลัว-ประสาหมั่นคง	0	๑๐.๘๓	๑๔.๑๘	๑๑.๖๖	๑๐.๖๓	๑.๘๕
ชอบทดลอง-อนุรักษ์นิยม	Q ₁	๖.๓๑	๘.๙๔	๖.๙๙	๘.๕๗	๑.๕๖
อาศัยตนเอง-อาศัยกลุ่ม	Q ₂	๙.๕๙	๗.๑๕	๙.๕๔	๘.๒๗	๐.๑๑
ควบคุมตนเองได้-ควบคุมตนเองไม่ได้	Q ₃	๗.๒๒	๗.๕๙	๘.๑๕	๘.๕๓	๒.๑๙*
เคร่งเครียด-ผ่อนคลาย	Q ₄	๑๒.๕๙	๑๑.๙๔	๑๓.๒๗	๑๒.๕๔	๑.๕๙

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

จากตาราง ๖ แสดงให้เห็นว่า ค่าเฉลี่ยบุคลิกภาพระหว่างผู้บริหารโรงเรียนที่มีมาตรฐานอันค้ำควรปรับปรุง กับครูโรงเรียนที่มีมาตรฐานอันค้ำควรปรับปรุง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ในองค์ประกอบ L (ไม่ไว้ใจคนง่าย - ไว้วางใจ) และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ในองค์ประกอบ Q₃ (ควบคุมตนเองได้-ควบคุมตนเองไม่ได้) ส่วนองค์ประกอบอื่นไม่พบว่าแตกต่างกัน

ตาราง ๑ แสดงการเปรียบเทียบบุคลิกภาพระหว่างผู้บริหารโรงเรียนที่มีมาตรฐานอันคับคี่
และผู้บริหารโรงเรียนที่มีมาตรฐานอันคับคี่ควรปรับปรุง

บุคลิกภาพ		ผู้บริหารโรงเรียนที่มี มาตรฐานอันคับคี่		ผู้บริหารโรงเรียนที่ มีมาตรฐานอันคับ ควรปรับปรุง		t
		\bar{x}	s^2	\bar{x}	s^2	
ชอบออกสังคม-ค่อนข้างเก็บตัว	A	๙.๕๔	๕.๑๐	๙.๑๒	๔.๘๐	๐.๙๔
สติปัญญาสูง-ต่ำ	B	๖.๕๒	๒.๓๒	๖.๒๐	๓.๕๑	๐.๑๘
อารมณ์มั่นคง-อารมณ์อ่อนไหว	C	๑๒.๕๑	๑๑.๕๕	๑๒.๐๐	๑๐.๖๙	๐.๘๙
ชอบแสดงออก-ถ่อมตน	E	๑๔.๒๕	๘.๙๐	๑๓.๐๒	๘.๕๓	๒.๕๕*
ตามสบาย-เกร็งขรุขระ	F	๑๒.๙๑	๙.๑๕	๑๑.๔๙	๑๐.๑๐	๒.๖๒**
เจ้าระ เบียบ-ปล่อยตามสะ คว ก	G	๘.๗๑	๕.๙๒	๘.๘๖	๘.๘๑	-๐.๓๕
กล้าสังคม-ขี้อาย	H	๑๒.๙๕	๑๐.๒๘	๑๒.๗๑	๑๕.๙๗	๐.๕๐
ใจอ่อน-จิตใจเข้มแข็ง	I	๑๑.๓๒	๖.๓๕	๑๑.๑๒	๘.๖๖	๐.๕๕
ไม่ไว้ใจคนง่าย-ไว้วางใจ	L	๗.๙๖	๗.๙๕	๗.๑๐	๗.๘๙	๑.๘๑
เพื่อฝัน-ทำตามความเป็นจริง	M	๑๒.๙๖	๑๒.๑๕	๑๒.๕๒	๗.๒๕	๑.๐๐
มีเหลี่ยม-ตรงไปตรงมา	N	๙.๗๘	๖.๕๖	๙.๒๗	๗.๖๑	๑.๑๓
หวาดกลัว-ประ สาทมั่นคง	O	๑๒.๓๒	๖.๕๘	๑๐.๘๓	๑๔.๑๘	๒.๘๓**
ชอบทดลอง-อนุรักษ์นิยม	Q ₁	๘.๕๕	๘.๓๐	๗.๓๑	๘.๙๕	๒.๓๐*
อาศัยตนเอง-อาศัยกลุ่ม	Q ₂	๙.๘๕	๗.๑๑	๙.๕๙	๗.๑๕	๐.๑๙
ควบคุมตนเองได้-ควบคุมตนเองไม่ได้	Q ₃	๗.๖๑	๕.๗๕	๗.๒๒	๗.๕๙	๐.๙๑
เกร็งเกรี้ยค-ผ่อนคลาย	Q₄	๑๔.๓๑	๘.๑๗	๑๒.๕๙	๑๑.๙๕	๓.๕๕**

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

จากตาราง ๗ แสดงให้เห็นว่าค่าเฉลี่ยบุคลิกภาพระหว่างผู้บริหารโรงเรียนที่มีมาตรฐานอันคับคั่ง และผู้บริหารโรงเรียนที่มีมาตรฐานอันคับคั่งควรปรับปรุง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ในองค์ประกอบ F (ตามสบาย - เครื่องขีมิ) องค์ประกอบ O (หวาดกลัว - ประสาทมั่นคง) และองค์ประกอบ O_4 (เครื่องเคียด - ผ่อนคลาย) และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ในองค์ประกอบ E (ชอบแสดงออก - ถ่อมตน) และองค์ประกอบ O_1 (ชอบทดลอง - อนุรักษ์นิยม) ส่วนองค์ประกอบอื่นไม่พบว่ามีบุคลิกภาพแตกต่างกัน

ตาราง ๘ แสดงการเปรียบเทียบบุคลิกภาพระหว่างครูโรงเรียนที่มีมาตรฐานอันคับคั่งและครูโรงเรียนที่มีมาตรฐานอันคับคั่งควรปรับปรุง

บุคลิกภาพ		ครูโรงเรียนที่มีมาตรฐานอันคับคั่ง		ครูโรงเรียนที่มีมาตรฐานอันคับคั่งควรปรับปรุง		t
		\bar{x}	s^2	\bar{x}	s^2	
ชอบออกสังคม-ค่อนข้างเก็บตัว	A	๘.๕๑	๗.๓๒	๘.๘๘	๘.๓๐	๒.๑๘*
สติปัญญาสูง-ต่ำ	B	๖.๓๒	๒.๗๔	๖.๑๑	๒.๘๐	๑.๘๓
อารมณ์มั่นคง-อารมณ์อ่อนไหว	C	๑๒.๒๐	๘.๗๔	๑๒.๐๕	๑๒.๕๓	๐.๕๒
ชอบแสดงออก-ถ่อมตน	E	๑๓.๒๑	๙.๖๗	๑๓.๑๐	๙.๖๘	๐.๕๑
ตามสบาย-เคร่งขีมิ	F	๑๑.๕๕	๗.๖๘	๑๑.๗๑	๑๒.๑๗	๐.๘๘
เจ้าระเบียบ-ปล่อยตามสะดวก	G	๘.๐๗	๗.๕๕	๘.๓๘	๘.๐๕	๑.๒๕
กล้าสังคม-ขี้อาย	H	๑๒.๓๐	๙.๙๗	๑๑.๙๓	๑๓.๒๓	๑.๒๙
ใจอ่อน-จิตใจเข้มแข็ง	I	๑๑.๒๕	๖.๓๕	๑๑.๑๕	๖.๒๗	๐.๕๘
ไม่ไวใจคนง่าย-ไววางใจ	L	๗.๘๗	๗.๕๖	๘.๓๐	๘.๙๒	๑.๗๓

ตาราง ๘ (ต่อ)

บุคลิกภาพ		ครูโรงเรียนที่มี มาตรฐานอันคับคั่ง		ครูโรงเรียนที่มี มาตรฐานอันคับ ควรปรับปรุง		t
		\bar{x}	s^2	\bar{x}	s^2	
เพื่อน-ทำตามความเป็นจริง	M	๑๒.๕๒	๙.๑๓	๑๒.๕๙	๑๒.๐๔	-๐.๒๕
มีเหลี่ยม-ตรงไปตรงมา	N	๙.๘๑	๘.๑๘	๑๐.๑๑	๘.๕๙	-๑.๒๑
หวาดกลัว-ประสาทมั่นคง	O	๑๑.๙๐	๙.๒๔	๑๑.๗๖	๑๐.๖๓	๐.๕๓
ชอบทดลอง-อนุรักษ์นิยม	Q_1	๘.๐๘	๗.๘๐	๗.๙๙	๘.๕๗	๐.๓๖
อาศัยตนเอง-อาศัยกลุ่ม	Q_2	๘.๙๐	๖.๙๕	๙.๕๕	๘.๒๗	-๒.๖๖**
ควบคุมตนเองได้-ควบคุมตนเองไม่ได้	Q_3	๘.๐๗	๖.๘๕	๘.๑๕	๘.๕๓	-๐.๓๕
เกร็งเกรี้ยด-ผ่อนคลาย	Q_4	๑๓.๕๘	๙.๒๕	๑๓.๒๗	๑๒.๕๕	๑.๓๖

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

จากตาราง ๘ แสดงให้เห็นว่าค่าเฉลี่ยบุคลิกภาพระหว่างครูโรงเรียนที่มีมาตรฐานอันคับคั่ง และครูโรงเรียนที่มีมาตรฐานอันคับควรปรับปรุงมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ในองค์ประกอบ Q_2 (อาศัยตนเอง - อาศัยกลุ่ม) และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ในองค์ประกอบ A (ชอบออกสังคม - ค่อนข้างเก็บตัว) ส่วนองค์ประกอบอื่นไม่พบว่ามีบุคลิกภาพแตกต่างกัน

บทที่ ๔

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

๑. เพื่อศึกษามุขลักษณะของผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชน
๒. เพื่อเปรียบเทียบมุขลักษณะของผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนที่อยู่ในมาตรฐาน
อันดับที่ ๕ และมาตรฐานอันดับควรปรับปรุง

ความสำคัญในการศึกษาค้นคว้า

๑. ผลของการศึกษาจะเป็นข้อมูลให้ผู้บริหารและครูได้ปรับปรุงและพัฒนาบุคลิกภาพ
ของตนให้ดีขึ้นต่อไป
๒. ผลของการศึกษาจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารเอกชนในด้านการบริหารงานบุคคล
๓. ผลของการศึกษาจะเป็นข้อเสนอแนะต่อสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน
ในการจัดโครงการเพื่อปรับปรุงและพัฒนาบุคลิกภาพของผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนต่อไป

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้แก่

๑. กลุ่มผู้บริหาร ศึกษาจากผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่อยู่ในมาตรฐานอันดับ ๑ - ๒
และอันดับ ๕ - ๖ จำนวน ๑๔๔ คน
๒. กลุ่มครู สุ่มจากโรงเรียนที่อยู่ในมาตรฐานอันดับ ๑ - ๒ และโรงเรียนที่อยู่ใน
มาตรฐานอันดับ ๕ - ๖ โดยใช้ตารางกำหนดกลุ่มตัวอย่างของ Mercado ที่ระดับความ
เชื่อมั่น ๙๕% (ล้วน - อังคณา สายยศ ๒๕๒๔ : ๒๘๖) ได้จำนวนครูที่จะศึกษาในโรงเรียน
มาตรฐานอันดับ ๑ - ๒ จำนวน ๓๖๓ คน และในโรงเรียนมาตรฐานอันดับ ๕ - ๖ จำนวน
๒๐๒ คน รวมเป็น ๕๖๕ คน โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นแบบสอบถามวัดบุคลิกภาพของศาสตราจารย์ เรย์มอนด์ บี แคทเทล (Raymond B. Cattell) ที่มีชื่อว่า "The Sixteen Personality Factor Questionnaire" จำนวน ๑๕๖ ข้อ ซึ่งแปลและปรับปรุงเรียบเรียงโดยกิติมา ปรีดีศิลป์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลได้กระทำเป็นขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ วิเคราะห์บุคลิกภาพของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน

ตอนที่ ๒ วิเคราะห์บุคลิกภาพของครูโรงเรียนเอกชน

ตอนที่ ๓ เปรียบเทียบบุคลิกภาพระหว่างผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐาน
อันดับดี

ตอนที่ ๔ เปรียบเทียบบุคลิกภาพระหว่างผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐาน
อันดับควรปรับปรุง

ตอนที่ ๕ เปรียบเทียบบุคลิกภาพระหว่างผู้บริหารโรงเรียนที่มีมาตรฐานอันดับดีและ
ผู้บริหารโรงเรียนที่มีอันดับควรปรับปรุง

ตอนที่ ๖ เปรียบเทียบบุคลิกภาพระหว่างครูโรงเรียนที่มีมาตรฐานอันดับดีและครู
โรงเรียนที่มีมาตรฐานอันดับควรปรับปรุง

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากผลการวิจัยการวิเคราะห์บุคลิกภาพของผู้บริหารโรงเรียนและครูโรงเรียนเอกชน ตามทฤษฎีบุคลิกภาพ ๑๖ องค์ประกอบของแคทเทล (Cattell) ผลการค้นคว้าปรากฏโดยสรุป ดังนี้

๑. บุคลิกภาพของผู้บริหาร

ผลจากการวิจัยปรากฏว่า ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนส่วนใหญ่มีบุคลิกภาพไปในทาง

ก่อนข้างเก็บตัว (A^-) ชอบปฏิบัติคนโดยลำพัง ใช้ปัญญาไตร่ตรองใกร่ครวญในการทำงาน
 ชอบให้งานทุกอย่างดำเนินไปโดยถูกต้อง ในเรื่องของสติปัญญา (B) ผู้บริหารส่วนใหญ่มี
 สติปัญญาอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างไปทางระดับต่ำเพียงเล็กน้อย มีอารมณ์ค่อนข้างจะอ่อนไหว
 (C^-) โกรธง่าย หงุดหงิด กังวลใจ และไม่ยอมรับความเป็นจริงในบางครั้ง เป็นผู้ชอบ
 แสดงออก (E^-) มีความมั่นใจในตนเองมีกฎระเบียบที่เคร่งครัดสำหรับตนเอง ชอบชี้แจง
 ในสิ่งที่ตนมั่นใจ เป็นบุคคลที่มีลักษณะเคร่งขรึม (F^-) จริงจัง ระวังระวังและละเอียดถี่ถ้วน
 ในด้านการทำงาน ผู้บริหารส่วนใหญ่ค่อนข้างจะปล่อยตัวตามสบาย (G^-) ไม่ชอบพิธีรีตอง
 ถือความสะกดเป็นใหญ่ ไม่ค่อยจะต้องมีแผนในการทำงาน สำหรับเรื่องของการเข้าสังคม
 ผู้บริหารส่วนใหญ่มักไม่ค่อยจะเข้าสังคม (H^-) ไม่ชอบติดต่อกับบุคคลภายนอก มีลักษณะพูดน้อย
 และแสดงออกค่อนข้างช้า เป็นคนที่มีอารมณ์อ่อนไหวง่ายจนดูเหมือนเป็นคนใจอ่อน (I^+)
 ต้องการความช่วยเหลือและความเห็นใจจากผู้อื่น และต้องพึ่งพาคนอื่น แต่เป็นคนที่มีความ
 ไว้วางใจผู้อื่น (L^-) และยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นเช่นกัน สำหรับเรื่องของการเพื่อสัน
 ผู้บริหารส่วนใหญ่ไม่ชอบเพื่อสัน ชอบทำในสิ่งที่ทำได้ตามความเป็นจริง (M^-) และเป็นคน
 ตรงไปตรงมา (N^-) และไม่ค่อยมีเล่ห์เหลี่ยม มีความจริงจัง เป็นกันเอง และเปิดเผย
 ผลการวิจัยยังชี้ให้เห็นว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีวุฒิภาวะ มีความเชื่อมั่นในตนเอง
 ประสาทมั่นคง (O^-) และไม่วิตกกังวล เป็นผู้ที่มีลักษณะหัวเก่า อนุรักษ์นิยม (O_1^-) เชื่อมั่น
 ในสิ่งที่ตนเองเชื่อ และสิ่งที่ได้รับการสั่งสอนมา การทำงานชอบทำงานโดยอาศัยกลุ่ม (O_2^-)
 ชอบการทำงานและการตัดสินใจร่วมกับคนอื่น เป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่ม แต่ปรับตัวได้ไม่ค่อยดี
 ก่อนข้างจะหย่อนในเรื่องของวินัยในตนเอง ควบคุมตนเองไม่ค่อยได้ (O_3^-) ในเรื่องที่
 เกี่ยวกับประสาท ผู้บริหารส่วนใหญ่มักจะเกรียด (O_4^+) เอาจริงเอาจัง ตื่นเต้น ตกใจ
 ใจร้อน หงุดหงิดง่ายและมีความคับข้องใจเสมอ

๒. บุคลิกภาพของครู

ผลจากการวิจัยปรากฏว่า ครูโรงเรียนเอกชนส่วนใหญ่มีบุคลิกภาพค่อนข้าง
 ไปทางเก็บตัว (A^-) มักที่จะชอบปลีกตัวเพื่อไปปฏิบัติงานตามลำพัง ชอบใช้สติปัญญา
 ไตร่ตรองใกร่ครวญ เพื่อให้การงานเป็นไปอย่างถูกต้อง ในด้านสติปัญญา (B) ครูส่วนใหญ่

มีสติปัญญาอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างไปทางระดับต่ำเพียงเล็กน้อย และมักจะเป็นผู้มีอารมณ์อ่อนไหว (C^-) มีความหงุดหงิดกังวลใจ บางครั้งไม่ยอมรับความเป็นจริง อย่างไรก็ตามในภาระหน้าที่ของการสอน เป็นคนชอบแสดงออก (E^-) และชี้แจงในสิ่งที่ตนมั่นใจ เกร็งขรั้ม (F^-) จริงจัง ทำงานด้วยความละเอียดถี่ถ้วน จนบางครั้งดูว่าเป็นคนเกร็งเกรี้ยด (O_4^+) ตื่นเต้นและตกใจง่าย ในการปฏิบัติตนกับเด็กครูชอบที่จะหาตัวความสบาย (G^-) ไม่ชอบพิธีรีตอง ถือความสะดวกเป็นใหญ่ แต่สำหรับสิ่งภายนอกครูกลับเป็นคนที่ไม่กล้าสังกม (H^+) แสดงออกถึงความประหม่าจนดูว่ามีลักษณะ เชื่องช้า มีความไว้วางใจผู้อื่น (L^-) ยอมรับฟังความคิดเห็นของหมู่คณะ เข้ากับผู้อื่นได้ก็มีอารมณ์อ่อนไหวง่าย จนดูว่าเป็นคนใจอ่อน (I^+) ต้องการความช่วยเหลือจากผู้อื่น ชอบที่จะทำงานเป็นกลุ่ม (O_2^-) เป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่ม และตัดสินใจร่วมกับผู้อื่น ชอบปฏิบัติในสิ่งที่เป็นจริง (M^-) ไม่ไขว่เรื่องเพื่อฝัน ไม่มีเล่ห์เหลี่ยมในการทำงาน เป็นคนตรงไปตรงมา (N^-) มีความเปิดเผยจริงใจและเป็นกันเอง นอกจากนี้ยังเป็นผู้ที่มีประสาหมั่นคง (O^-) อันเป็นลักษณะของผู้ที่มีวุฒิภาวะและความเชื่อมั่นในตัวเอง ตลอดจนเชื่อมั่นในสิ่งที่ตนได้รับการสั่งสอนมา โดยไม่ยอมเปลี่ยนแปลงง่าย ๆ แสดงถึงความเป็นคนหัวเก่า ในลักษณะของอนุรักษ์นิยม (O_1^-) ทำให้การปรับตัวไม่ดี มีลักษณะควบคุมตนเองไม่ได้ (O_3^-) จึงเป็นผลให้หงุดหงิด ใจร้อน และดูว่าขาดวินัยในตนเอง

๓. การเปรียบเทียบบุคลิกภาพของผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานต่างกัน

๓.๑ บุคลิกภาพของผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันคับคั่ง ผลการเปรียบเทียบบุคลิกภาพของผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันคับคั่ง พบว่าผู้บริหารและครูมีบุคลิกภาพแตกต่างกันในองค์ประกอบต่อไปนี้

องค์ประกอบ E ชอบแสดงออก - ถ่อมตน องค์ประกอบ F ตามสบาย - เกร็งขรั้ม และองค์ประกอบ O_3 ควบคุมตนเองได้ - ควบคุมตนเองไม่ได้

ผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันคับคั่ง มีบุคลิกภาพในสององค์ประกอบนี้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

องค์ประกอบ Q_4 เกร็งเกรี้ยด - ผ่อนคลาย ผู้บริหารและครู
โรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันคับคั่ง มีบุคลิกภาพในองค์ประกอบนี้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ส่วนในองค์ประกอบอื่น ๆ ไม่พบว่าผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนที่มี
มาตรฐานอันคับคั่งมีบุคลิกภาพต่างกัน

๓.๖ บุคลิกภาพของผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันคับคั่ง
ปรับปรุง

ผลการเปรียบเทียบบุคลิกภาพของผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนที่มี
มาตรฐานอันคับคั่งปรับปรุง พบว่า ผู้บริหารและครูมีบุคลิกภาพแตกต่างกันในองค์ประกอบ
ต่อไปนี้

องค์ประกอบ E ไม่ไว้ใจคนง่าย - ไว้วางใจ ผู้บริหารและครู
โรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันคับคั่งปรับปรุง มีบุคลิกภาพในองค์ประกอบนี้แตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

องค์ประกอบ Q_3 ควบคุมตนเองได้ - ควบคุมตนเองไม่ได้ ผู้บริหาร
และครูโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันคับคั่งปรับปรุง มีบุคลิกภาพในสององค์ประกอบนี้
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐๕

๔. การเปรียบเทียบบุคลิกภาพของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันคับคั่ง
และโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันคับคั่งปรับปรุง

ผลการเปรียบเทียบบุคลิกภาพของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันคับคั่ง
และโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันคับคั่งปรับปรุง พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีมาตรฐาน
ต่างกันมีบุคลิกภาพต่างกันในองค์ประกอบต่อไปนี้

องค์ประกอบ F ตามสบาย - เกร็งขริม, องค์ประกอบ O ทวาดกลัว -
ประสาทมั่นคง และองค์ประกอบ Q_4 เกร็งเกรี้ยด - ผ่อนคลาย ผู้บริหารโรงเรียนที่มี
มาตรฐานอันคับคั่งกับผู้บริหารโรงเรียนที่มีมาตรฐานอันคับคั่งปรับปรุง มีบุคลิกภาพทั้ง ๓
องค์ประกอบนี้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

องค์ประกอบ E ชอบแสดงออก - ถ่อมตน และองค์ประกอบ Q_1 ชอบทดลอง - อนุรักษ์นิยม ผู้บริหารโรงเรียนที่มีมาตรฐานอันคับคั่ง และผู้บริหารโรงเรียนที่มีมาตรฐานอันคับคั่งควรปรับปรุง มีบุคลิกภาพทั้งสององค์ประกอบนี้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ส่วนในองค์ประกอบอื่น ๆ ไม่พบว่าผู้บริหารโรงเรียนที่มีมาตรฐานอันคับคั่งและผู้บริหารโรงเรียนที่มีมาตรฐานอันคับคั่งควรปรับปรุง มีบุคลิกภาพแตกต่างกัน

๕. การเปรียบเทียบบุคลิกภาพของครูโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันคับคั่งและโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันคับคั่งควรปรับปรุง

ผลการเปรียบเทียบบุคลิกภาพของครูโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันคับคั่งและโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันคับคั่งควรปรับปรุง พบว่าครูโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานต่างกัน มีบุคลิกภาพต่างกัน ในองค์ประกอบต่อไปนี้

องค์ประกอบ Q_2 อาศัยตนเอง - อาศัยกลุ่ม ครูโรงเรียนที่มีมาตรฐานอันคับคั่ง และครูโรงเรียนที่มีมาตรฐานอันคับคั่งควรปรับปรุง มีบุคลิกภาพในองค์ประกอบนี้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

องค์ประกอบ A ชอบออกสังคม - ถ่อมข้างเก็บตัว ครูโรงเรียนที่มีมาตรฐานอันคับคั่งและครูโรงเรียนที่มีมาตรฐานอันคับคั่งควรปรับปรุง มีบุคลิกภาพในองค์ประกอบนี้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ส่วนในองค์ประกอบอื่น ๆ ไม่พบว่าครูโรงเรียนที่มีมาตรฐานอันคับคั่งกับครูโรงเรียนที่มีมาตรฐานอันคับคั่งควรปรับปรุง มีบุคลิกภาพแตกต่างกัน

อภิปรายผล

ผลจากการวิจัยค้นคว้าดังกล่าว อภิปรายผลได้ดังนี้

๑. บุคลิกภาพของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนมีลักษณะไปในทางค่อนข้างเก็บตัว (A^-) ชอบปฏิบัติงานตามคำสั่งทั้งนี้เนื่องจากการทำงานตามคำสั่งทำให้มีสมาธิ และสามารถปฏิบัติงานได้อย่างสะดวกโดยไม่มีผู้ใดรบกวน โดยเฉพาะผู้บริหารย่อมจะต้องใช้สติปัญญาใคร่ครวญ

ศึกษาหาแนวทางเพื่อให้การดำเนินงานของโรงเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ลักษณะการเก็บตัวเช่นนี้เอง บางครั้งดูเหมือนว่าเป็นคนขี้อาย (H^-) ไม่กล้าสังคม และไม่ชอบที่จะต้องติดต่อกับคนอื่น ๆ ทั้ง ๆ ที่ในลักษณะที่ควรจะเป็นแล้ว ผู้ที่เป็นผู้บริหารจะต้องมีลักษณะประการหนึ่ง คือ จะต้องมีความสัมพันธ์ที่ดี เพราะจะก่อให้เกิดความประทับใจแก่บุคคลที่ติดต่อกับด้วย (สัจจน์ เดชสกุลธร ๒๕๒๕ . ๖๑) โดยเฉพาะครูผู้ร่วมงาน นักเรียน ตลอดจนผู้ปกครอง เพราะบุคคลเหล่านี้มีส่วนสำคัญสำหรับประสิทธิภาพของโรงเรียนเป็นอย่างมาก ลักษณะการเก็บตัวและไม่กล้าสังคมของผู้บริหารนี้เองน่าจะมีผลถึงอารมณ์ซึ่งปรากฏว่ามีลักษณะอ่อนไหว (C^-) ด้วย เพราะสถานการณ์ในปัจจุบัน ไม่ว่าจะ เป็นปัญหาเศรษฐกิจซึ่งถดถอยขึ้นอย่างรวดเร็ว ปัญหาเกี่ยวกับนโยบายของรัฐบาล ในการส่งเสริมการขยายตัวของโรงเรียน ประถมศึกษาและมัธยมศึกษาของรัฐ รวมทั้งนโยบายในการลดเงินอุดหนุนโรงเรียนเอกชน การลงโทษโรงเรียนที่เรียกเก็บเงินเกินเปล่า เป็นต้น ทำให้ผู้บริหารต้องใช้ความกลียดอย่างมาก จนเกิดความหงุดหงิด กังวลใจ โกรธง่าย และดูเหมือนว่าจะมีความคับข้องใจ ลักษณะเช่นนี้เป็นลักษณะของคนที่ค่อนข้างจะเคร่งเครียด (O_4^+) เอาจริงเอาจัง เอะระมัดระวัง ในการปฏิบัติงาน จนทำให้บุคลิกภาพภายนอกที่ปรากฏอยู่ในลักษณะที่เคร่งขรึม (F^-) มีความจริงจัง ละเอียดถี่ถ้วนในการทำงาน

ในด้านสติปัญญาของผู้บริหารส่วนใหญ่ นั้น ปรากฏว่ามีสติปัญญาปานกลางค่อนข้างไปทางมีระดับต่ำเพียงเล็กน้อย ทั้งนี้เนื่องจากผู้ที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนเอกชนส่วนใหญ่มีวุฒิทางการศึกษาต่ำ เพราะตามพระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร์ พ.ศ. ๒๕๔๗ กำหนดความรู้ของผู้บริหารไว้ต่ำมาก โดยเฉพาะเจ้าของหรือผู้รับใบอนุญาตไม่ได้รับการศึกษาเลย ก็สามารถเป็นเจ้าของโรงเรียนได้ ผู้ที่เป็นผู้จัดการ กำหนดว่าจะต้องมีวุฒิอย่างต่ำเพียงระดับประโยคประถมศึกษา และครูใหญ่จะต้องมีวุฒิปริญญาตรีเป็นอย่างน้อย (การศึกษาเอกชน ๒๕๒๓ ๖๖) เท่านั้น ถึงแม้ว่าจะมีการปรับปรุงแก้ไขตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. ๒๕๒๖ กำหนดคุณวุฒิของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนให้สูงขึ้น ดังนี้คือ ผู้รับใบอนุญาตต้องมีวุฒิต่ำอย่างน้อยจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ผู้จัดการจะต้องมีวุฒิต่ำอย่างน้อยมัธยมศึกษาปีที่ ๖

และครูใหญ่จะต้องมีคุณอย่างน้อยระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงหรือเทียบเท่า (การศึกษาเอกชน ๒๕๒๖ . ๓๒ - ๓๔) ก็ตาม แต่ปรากฏว่าโรงเรียนส่วนใหญ่ในปัจจุบันนี้ ได้จัดตั้งกันมาก่อนแล้วทั้งสิ้น ดังนั้นผู้บริหารส่วนใหญ่จึงอาศัยประสบการณ์ในการทำงาน โดยไม่ได้เติมพูนความรู้ทางด้านวิชาการแต่อย่างใด

คุณลักษณะที่สำคัญประการหนึ่งของผู้บริหารคือ เป็นผู้ที่มีความมั่นใจในตนเอง กล้าตัดสินใจ และกล้ารับผิดชอบ ไม่โดดเดี่ยวหรือเปลี่ยนใจง่าย (ภิญโญ สาร ๒๕๑๕ . ๑๐๖) ซึ่งเป็นลักษณะของการแสดงออก (E^+) และชอบชี้แจงในสิ่งที่ตนมั่นใจ ไม่เก็บเรื่องต่าง ๆ ให้เป็นปัญหาค้างอยู่ในจิตใจ หรือทำให้เป็นที่อึดใจอีกต่อไป ลักษณะเช่นนี้แสดงถึงความเป็นผู้มีประสาทมั่นคง (O^-) มีบุคลิกภาพ ไม่หวาดหวั่นหรือวิตกกังวล มีความเชื่อมั่นในตนเอง ตามที่ฮันท์กับเพียร์ซ (Hunt and Pierce 1959 . 235) ได้เสนอไว้ว่าผู้บริหารจะต้องมีความเชื่อมั่นในการนำผู้ร่วมงานไปสู่เป้าหมายและพร้อมที่จะเผชิญกับอุปสรรคทั้งหมดอย่างไม่มีหวั่นไหว คุณลักษณะเช่นนี้ ทำให้ผู้ใ้บังคับบัญชาทั้งหลายมีความกระตือรือร้นในการทำงาน ปฏิบัติงานด้วยความสบายใจและเต็มความสามารถ จนผู้บริหารมีความไว้วางใจ (L) และยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีความเชื่อถือ ไว้วางใจเกียรติและยกย่องซึ่งกันและกัน แต่อย่างไรก็ตาม การที่ผู้บริหารจะไว้วางใจผู้อื่น ผู้บริหารจะต้องมีความมั่นใจและศึกษาผู้ร่วมงานอย่างใกล้ชิดเสียก่อน เพราะการไว้วางใจคน โดยรู้สึกซึ่งแล้ว อาจจะทำให้เกิดความเสียหายหรือความบกพร่องของงานได้ จากลักษณะความไว้วางใจผู้ร่วมงานนี้เอง ทำให้ชอบที่จะทำงานตามสบาย (G^-) ไม่ชอบความมีพิธีรีตอง ชอบความสะดวกเป็นใหญ่ และไม่มีแผนในการปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นลักษณะที่สอดคล้องกับผลการศึกษาของ นิจ เนืองทอง (นิจ เนืองทอง ๒๕๒๐ ๖๑) ที่ได้ศึกษาสภาพทั่วไปในโรงเรียนราษฎร์พบว่า ไม่มีการจัดหน่วยงานภายในอย่างมีระบบตามหลักวิชา ส่วนใหญ่มักจัดหน่วยงานภายในโรงเรียนในลักษณะไม่มีแบบแผน ไม่คำนึงถึงแบบแผนที่มีระบบแน่ชัด ขึ้นอยู่กับความพอใจและความเคยชินที่เคยปฏิบัติกันมา ทั้งนี้เป็นเพราะความเป็นอิสระในการบริหารโรงเรียนซึ่งไม่มีกฎเกณฑ์แน่ชัดให้ปฏิบัติไปในลักษณะเดียวกัน จึงทำให้แต่ละแห่งอยู่ในลักษณะที่ค่อนข้างจะปฏิบัติกันตามสบาย ด้วยความเคยชินเสียเป็นส่วนใหญ่

ในการปฏิบัติงาน ผู้บริหารชอบที่จะปฏิบัติตามความเป็นจริง (H^-) ซึ่งหมายถึง กระทำในสิ่งที่เป็นไปได้ มีใช้สิ่งเอาผิด เพราะการที่ได้ทำงานให้อยู่ในขีดความสามารถ ของตนแล้ว จะทำให้กระทำกิจการต่าง ๆ ได้โดยอารมณ์ไม่เสียและจะอยู่ในลักษณะสบายใจ ไม่วิตกกังวล โดยเฉพาะในงานบริหารโรงเรียนเอกชนแล้ว ความจริงที่ผู้บริหารจะต้อง กำหนัดถึงอยู่เสมอก็คือ การจัดการกิจการต่าง ๆ ภายในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพตรงตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ และพยายามบริหารงานภายในโรงเรียนเป็นไปอย่างมีเป้าหมาย การตัดสินใจสิ่งการในแต่ละเรื่องต้องได้ศึกษาให้แน่ชัดว่า สามารถทำได้จริง ๆ และมี ประโยชน์มิใช่เป็นการสูญเปล่าแต่ประการใด และยังมีผู้ที่มีลักษณะตรงไปตรงมา (N^-) มีความจริงใจ เป็นกันเอง ไม่มีเล่ห์เหลี่ยมหรือเทคนิคอันลึกลับแฝงในการปฏิบัติงานซึ่ง ขัดแย้งกับ ประถม แสงสว่าง (ประถม แสงสว่าง ๒๕๒๕ : ๖๐) ที่ศึกษาพบว่า ผู้บริหารจะต้องเป็นคนเปิดเผย ตรงไปตรงมา ไม่มีเล่ห์เหลี่ยมลับลมคมใน ปฏิบัติงานโดย ไม่มีสิ่งใดเอาใจแอบแฝง อันจะเป็นลักษณะที่ทำให้ผู้ร่วมงานมีความสบายใจ และปฏิบัติงาน อย่างเต็มที่

ผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ชอบที่จะทำงานเป็นกลุ่ม (Q_2^-) เพื่อที่จะตัดสินใจ ร่วมกับผู้อื่นเป็นหมู่คณะ อันเป็นคุณลักษณะประการหนึ่งของผู้บริหารที่เป็นประชาธิปไตย ดังที่ อีเบนสไตน์ (Ebenstein 1973 : 151) ได้กล่าวว่าวิถีทางแบบประชาธิปไตยนั้น จะต้องมี การตัดสินใจ จากการอภิปรายร่วมกันของหมู่คณะ และการที่ผู้บริหารยอมรับนับถือ ในความสามารถของผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยความจริงใจ เชื่อในประสิทธิภาพความกติกของกลุ่ม การทำงานเป็นหมู่คณะจะมีผลให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพสูง (เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ ๒๕๒๖ : ๑๑๖) อย่างไรก็ตามผู้บริหารก็ยังมีลักษณะใจอ่อน (I^+) ต้องการความช่วยเหลือ และความเห็นใจจากผู้อื่น ต้องพึ่งพาอาศัยคนอื่นอยู่บ้าง ทั้งนี้เนื่องจากงานบริหารโรงเรียน เอกชนนั้น ไม่ได้ได้รับความช่วยเหลือหรือสนับสนุนจากรัฐ เช่นเดียวกับโรงเรียนรัฐบาล ไม่ว่าจะ เป็นด้านวิชาการ ด้านธุรการหรืองบประมาณก็ตาม เพราะรัฐถือว่าโรงเรียน เอกชนเป็นการดำเนินงานส่วนบุคคล ซึ่งได้รับผลประโยชน์จากการดำเนินงานนั้น ดังนั้น

ผู้บริหาร จึงอยู่ในลักษณะที่ต้องการความช่วยเหลือจากผู้อื่น ต้องพึ่งพาอาศัยผู้อื่น ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ทำให้บางครั้งผู้บริหารควบคุมตนเองไม่ได้ (D₃) ไม่มีความสำรวม ขาดวินัย ซึ่งเป็นลักษณะที่ควรปรับปรุงแก้ไข เพราะลักษณะของการควบคุมตนเองไม่ได้ การมีความขัดแย้งกับตนเอง เหล่านี้เป็นตัวอย่างที่ไม่ดี อันอาจทำให้เป็นผลเสียหายต่อการปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ ไปได้

นอกจากนี้ผู้บริหารยังมีลักษณะไปในทางอนุรักษนิยม (D₁) อันเป็นลักษณะของพวกหัวเก่า เชื่อในสิ่งที่ตนเองเชื่ออย่างไปยอมเปลี่ยนแปลงง่าย ๆ ดังจะเห็นได้ในเรื่องการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนเอกชนในสภาพปัจจุบัน ซึ่งเน้นในเรื่องการเรียนรู้ด้วยกิจกรรม โดยหลักสูตรกำหนดให้นักเรียนเป็นผู้กระทำกิจกรรม และครูเป็นผู้ควบคุมดูแลให้คำปรึกษาเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง แต่ในโรงเรียนเอกชนยังคงจัดการเรียนการสอนกันในลักษณะแบบเดิม คือ ครูเป็นผู้ดำเนินการสอน กระทำกิจกรรม โดยนักเรียนเป็นผู้รับฟังและจดจำกันเป็นส่วนใหญ่ ลักษณะดังนี้จะเห็นได้ว่าผู้บริหารโรงเรียนไม่ยอมเปลี่ยนแปลงแนวความคิดของตนอย่างง่าย ๆ มักจะต่อต้านหรือประวิงเวลาของการเปลี่ยนแปลงเช่นเดียวกันกับบุคลิกภาพของครู ซึ่งมีลักษณะอนุรักษนิยมเช่นกัน ยังคงยึดถือความเชื่อหรือการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นใหม่ ๆ ทั้งนี้อาจจะมีสาเหตุสำคัญมาจากการที่ได้ถูกลดอยู่กับสังคมของครูที่มีระเบียบบังคับในเรื่องการแต่งกาย ความประพฤติปฏิบัติที่จะต้องอยู่ในกรอบ และเป็นตัวอย่างสำหรับบุคคลในอาชีพอื่น ๆ

๒. บุคลิกภาพของครูโรงเรียนเอกชนมีลักษณะค่อนข้างไปทางเก็บตัว (A⁻) ซึ่งนี้อาจจะเป็นเพราะต้องการความเงียบสงบในอันที่จะได้ใช้ความึกและวิचारณอย่างเต็มที่โดยไม่มีผู้ใดมารบกวน จึงอยู่ในลักษณะที่มักจะชอบปลีกตัวเพื่อไปปฏิบัติงานตามลำพัง มีความละเอียดถี่ถ้วน จริงจัง และระมัดระวังในการทำงานจนดูลักษณะเป็นคนเกรงขาม (F⁻) ซึ่งผลของการศึกษาในด้านนี้แตกต่างจาก ฮาเวอร์แลนด์ (อ้างจาก Cattell และ Eber, 1964 : 24) ที่ศึกษาพบว่า บุคลิกภาพของครูในรัฐอิลลินอยส์มีลักษณะตามสบาย ซึ่งความแตกต่างครั้งนี้เป็นข้อสังเกตให้เห็นว่า ลักษณะของครูไทยกับครูต่างประเทศในด้านการปฏิบัติงานนั้นไม่เหมือนกัน เพราะครูไทยนั้นนอกจากจะต้องมีน้ำใจ

ในการที่จะมุ่งสั่งสอนอบรมศิษย์ให้เป็นคนที่มีความรู้แล้ว ยังจะต้องบังคับและฝึกฝนตนเองเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีของศิษย์ด้วย (สารโธษ บัณฑิต ๒๕๑๕ : ๑๔) ดังนั้นในบางกรณีจึงทำให้ครูมีความเคร่งเครียด (O_4^-) อันเป็นผลทำให้เป็นคนตื่นเต้นและตกใจง่าย สาเหตุสำคัญอีกหลายประการที่ทำให้ครูโรงเรียนเอกชนก่อนข้างจะเคร่งเครียด อันได้แก่ สภาพความเป็นครูในโรงเรียนเอกชน ซึ่งมีความมั่นคงในการทำงานไม่เท่าเทียมกับครูโรงเรียนรัฐบาล นอกจากนั้นสิทธิหรือสวัสดิการต่าง ๆ ก็มีน้อยกว่าครูของรัฐหลายประการ เช่น อัตราการขึ้นเงินเดือน หรือแม้กระทั่งชั่วโมงการทำงานซึ่งมีจำนวนแตกต่างกันมาก ตลอดจนความมีหน้ามีตาในวงสังคม ลักษณะเช่นนี้เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ครูรู้สึกเหมือนว่าจะมีความคับข้องใจจนเป็นคนมีอาย (H^+) ไม่กล้าเข้าสังคม บางครั้งก็หาความประหลาดและบดบังออกมาย่างเชื่องช้า ในด้านอารมณ์ก็เป็นผู้มีอารมณ์อ่อนไหว (C^-) มักจะมีกวนเหงุดหงิดกังวลใจและไม่ยอมรับสภาพความเป็นจริงที่เกกซ้อนกับตน จนทำให้ไม่สามารถควบคุมตนเองได้ (O_3) มีความขัดแย้งกับตนเอง ความมีวินัยในตนเองก็อาจจะค่อยลงไป ทั้ง ๆ ที่รักขณะนี้ครูจะต้องเป็นผู้ปลุกฝังให้เกิดขึ้นกับนักเรียนทุก ๆ คน แต่อย่างไรก็ตาม ถ้าเงจรรณาดังลักษณะจิตใจแล้วจะพบว่าครูเป็นดาบใจอ่อน (I^+) อันหมายถึงเป็นผู้ที่วิจารณ์อ่อนไหวง่าย ต้องการความช่วยเหลือ ความเห็นใจจากผู้อื่น ตลอดจนต้องการพึ่งพาอาศัยผู้อื่น เชื่อใต้อะไรที่ฟังทางจิตใจ ในอันที่จะเป็นกำลังใจให้ครูได้ต่อสู้กับเหตุการณ์ข้างหน้าต่อไป ซึ่งผลของการศึกษารุ่นนี้สอดคล้องกับ อบอวล ฤกษ์วรรณ (อบอวล ฤกษ์วรรณ ๒๕๑๖ : ๕๑) ที่ได้ศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของครูกับแพทย์และพบว่าครูมีลักษณะใจอ่อน (I^+) ก่อนข้างเกินตัว (A^-) อารมณ์อ่อนไหว (C^-) เกร่งขริม (F^-) เช่นเดียวกัน

ในด้านสถิติปัญหา (B) ผลที่ได้จากการศึกษาพบว่าครูมีสติปัญญาอยู่ในระดับปานกลาง แต่อ่อนไปทางระดับต่ำเพียงเล็กน้อย ผลของการศึกษารุ่นนี้ก็นำมาพิจารณาเปรียบเทียบกับสถิติคุณวุฒิของครูโรงเรียนเอกชนแล้วจะเห็นว่า จำนวนครูโรงเรียนเอกชนในกรุงเทพมหานครทั้งหมด ๑๘,๔๖๔ คนนั้น มีผู้ที่มีคุณวุฒิตั้งแต่ ม.ศ.๕ ลงมาไม่ถึงร้อยละ ๑๐ จำนวน ๕,๖๐๔ คน และมีคุณวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีลงมาจำนวน ๑๐,๘๖๔ คน (สำนักงาน

คณะกรรมการการศึกษาเอกชน ๒๕๒๖ : ๑๖) ซึ่งแสดงว่าครูในโรงเรียนเอกชนส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ในระดับต่ำ อันจะเป็นผลให้การทดสอบสติปัญญาอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำไปด้วย

อย่างไรก็ตามการวัดบุคลิกภาพในองค์ประกอบนี้ แจทเทล ให้อธิบายไว้ในคู่มือแบบสอบถาม (manual) ว่า แสดงความแตกต่างของการใช้ความคิดแบบรูปธรรม (B^-) และการใช้ความคิดแบบนามธรรม (B^+) (อบอวล หกสุวรรณ ๒๕๑๖ : ๑๔๘) ผลที่ได้แสดงว่า ครูโรงเรียนเอกชนมีสติปัญญาก่อนข้างไปทางการใช้ความคิดแบบรูปธรรม

ในภาระหน้าที่ของการสอน ซึ่งเป็นงานหลักของผู้ที่เป็นครูโดยตรง ลักษณะของครูเป็นผู้ที่ชอบแสดงออก (E^-) นั่นคือ การที่ตนได้มีความรู้หรือมีความมั่นใจในเรื่องใดก็จะไม่เก็บเอาไว้แต่เพียงผู้เดียว แต่จะต้องชี้แจงหรืออธิบายให้ผู้อื่นได้รู้หรือเข้าใจไปด้วย อันเป็นลักษณะของความเป็นครูอย่างแท้จริง เพราะผู้ที่เป็นครูจะต้องใช้ความสามารถของตนในทุก ๆ ด้าน เพื่อที่จะให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้ได้มากที่สุด แต่เป็นผู้ที่ชอบทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามความสะดวก แสดงถึงความไม่พิถีพิถัน ไม่มีพิธีรีตอง ไม่มีแผนปฏิบัติงาน คำสั่งถึงแต่ความสะดวกและความเคยชินเป็นใหญ่ ทั้งนี้อาจจะเป็นผลมาจาก ในโรงเรียนเอกชนไม่มีการให้การนิเทศการศึกษาอย่างจริงจัง เพราะหน่วยงานที่รับผิดชอบทางด้านการศึกษาเอกชน คือ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนนั้น ยังไม่มีศึกษานิเทศที่จะให้ความช่วยเหลือทางด้านวิชาการ สำหรับครูอย่างพอเพียง จึงทำให้ครูในโรงเรียนเอกชนส่วนใหญ่จัดการเรียนการสอนไปตามแบบของตนเอง ซึ่งก่อนข้างจะเป็นไปตามความสะดวกของตนเองมากกว่าจะเป็นไปตามแผนการสอนของกระทรวงศึกษาธิการ นอกจากนี้ครูยังเป็นผู้ที่มีความไว้วางใจผู้อื่น (L^-) ยอมรับฟังความคิดเห็นของหมู่คณะ และยอมรับความสามารถของผู้อื่น อันเป็นลักษณะของการมองผู้อื่นในแง่ดี ซึ่งเป็นผลให้สามารถทำงานเข้ากับผู้อื่นได้ดี เป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่มและชอบที่จะทำงานเป็นกลุ่ม (O_2) ลักษณะเช่นนี้เป็นสิ่งดีสำหรับผู้ที่เป็นครู เพราะครูนั้นมีหน้าที่สร้างเด็กให้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม เห็นแก่ส่วนรวม ไม่ใช่เป็นคนที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวแต่เพียงฝ่ายเดียว แต่ต้องให้สร้างสรรค์สังคม อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข เมื่อสิ่งอันพึงปรารถยานั้นสอดคล้องกับบุคลิกภาพที่แท้จริงของครูแล้วจะทำให้การจัดการเรียนการสอนให้ตรงตามจุดมุ่งหมายเป็นไปอย่างเชื่องช้อยได้ และเป็นแนวทางที่ดีของ

สังคมในอนาคตด้วย ในการทำงานที่ร่วมกันและเข้ากันกับสมาชิกในกลุ่มได้คือนัย่อมมีผลทำให้ครูเป็นผู้ที่มีประสาหมั่นง ซึ่ง เป็นลักษณะของผู้ที่มีวุฒิภาวะ พร้อมทั้งจะต่อสู้กับอุปสรรคทั้งหมดที่อยู่ข้างหน้าอย่างไม่วิตกกังวลกับเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ ซึ่งเป็นแบบอย่างที่ดีสำหรับเด็กในการสร้างความเชื่อมั่นสำหรับตนเอง

ในด้านการปฏิบัติงานครูเป็นผู้ที่มีลักษณะเปิดเผย จรงใจ ตรงไปตรงมา (N^-) ลักษณะเช่นนี้จะช่วยให้บรรยากาศในห้องเรียนมีความอบอุ่น เป็นกันเอง การเรียนการสอนเป็นไปอย่างสนุกสนาน และมีความเป็นกันเองระหว่างครูกับศิษย์ นอกจากนี้ครูยังเป็นผู้ที่ปฏิบัติตามความเป็นจริง ไม่ชอบเรื่องเพื่อฝัน (M^-) ชอบทำงานที่อยู่ในขีดความสามารถที่ตนพึงกระทำไว้ เพื่อตนจะได้แสดงความสามารถอย่างเต็มที่ แต่ในด้านการยอมรับแล้วปรากฏว่า ครูมีลักษณะไปในทางอนุรักษ์นิยม (O^-) คือ เชื่อมมั่นในสิ่งที่ตนได้รับการสอนอบรมมา ถึงแม้บางสิ่งบางอย่างจะต้องเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพสังคมและกาลเวลาก็ตามดังจะเห็นได้จากลักษณะของการสอนซึ่งครูยังคงยึดถือแบบฉบับที่ตนได้ประสบมาในอันที่ครูเป็นผู้กระทำกิจกรรมเอง พยายามที่จะยึดเยียดความรู้ใส่สมองเด็ก เน้นให้นักเรียนจำเสียเป็นส่วนใหญ่ จนทำให้นักเรียนบกพร่องในการพัฒนาความสามารถที่จะริเริ่มสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง และขาดการค้นคว้าหาเหตุผล (ประสิทธิ์ พรหมตัน ๒๕๒๕ : ๗๒) ลักษณะนี้เป็นสิ่งที่ครูควรจะได้ปรับปรุงแก้ไข โดยจะต้องก้าวไปให้ทันกับสภาพสังคม และได้ศึกษาข่าวสารบ้านเมืองอันจะทำให้คนได้ปรับปรุงตนเองไปในทางที่ดีขึ้น

๓. การเปรียบเทียบบุคลิกภาพของผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานต่างกัน

๓.๑ บุคลิกภาพของผู้บริหารและครูในโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันคับค่อมมีลักษณะแตกต่างกันในด้านการชอบแสดงออก (E^+) โดยผู้บริหารเป็นผู้แสดงออกมากกว่าครู ซึ่งลักษณะนี้ โดยปกติแล้วเป็นหน้าที่โดยตรงของผู้บริหารที่จะต้องแสดงออกถึงความจรงใจในการปฏิบัติงาน ความมีภูมิระเบียบ และความมั่นใจในตัวเอง อันเป็นลักษณะที่ทำให้เกิดผลดีในการบริหารงานเพราะการที่ผู้บริหารโรงเรียนซึ่งเป็นผู้นำบังคับบัญชาโดยตรงของครู ไม่เป็นผู้โง่เล หรือคล้อยตามคนอื่นอย่างไรเหตุผล ย่อมแสดงถึงความเข้มแข็ง

และลักษณะของความที่ไม่ชอบเก็บสิ่งใดต่างไว้ในใจ ชอบที่จะชี้แจงในสิ่งที่ตนเข้าใจและมั่นใจนั้น จะก่อให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครูเพราะทำให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกันและมีความจริงใจต่อกัน อันจะเป็นผลทำให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างดียิ่ง ลักษณะที่ปรากฏ แม้ว่าครูจะเป็นผู้ชอบแสดงออกเหมือนกันแต่ก็ยังยินยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้บริหาร เพื่อเห็นแก่ประโยชน์ของงานในหน้าที่จะได้เป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ

ในองค์ประกอบด้านความเคร่งขรึม เอาจริงเอาจัง (F⁻) ผู้บริหารกับครูก็มีความแตกต่างกันโดยครูมีลักษณะเคร่งขรึมมากกว่าผู้บริหาร ทั้งนี้เนื่องจากครูนั้นเป็นผู้ปฏิบัติการสอนอันเป็นงานที่ต้องกลุกลักกับเด็กโดยตรง ดังนั้นครูจึงต้องมีความละเอียดถี่ถ้วนในการเตรียมงาน การตรวจและติดตามผลงานของเด็กอย่างจริงจัง ซึ่งลักษณะดังกล่าวนี้จะเห็นได้ว่าในหน่วยงานใด ๆ ก็ตาม ถ้าผู้ร่วมงานมีความรับผิดชอบและเอาใจใส่ต่อหน้าที่ของตนอย่างเต็มที่แล้ว จะทำให้งานก้าวไปสู่ความสำเร็จและมีประสิทธิภาพได้ กล่าวคือครูที่มีความเอาจริงเอาจังในหน้าที่การสอน รับผิดชอบด้วยตนเองโดยไม่ต้องรอรับคำสั่งของผู้บริหารตลอดเวลา ทำให้โรงเรียนมีมาตรฐานอยู่ในอันดับสูงมากกว่าลักษณะที่ผู้บริหารจะเอาจริงเอาจังแต่เพียงลำพังคนเดียวโดยไม่ได้รับความร่วมมือจากผู้ร่วมงานแต่อย่างใด

นอกจากนี้ผู้บริหารและครูในโรงเรียนที่มีมาตรฐานอันดับดียังแตกต่างกันในบุคลิกภาพด้านการทำงานโดยอาศัยกลุ่ม (O₂) ซึ่งครูมีลักษณะการทำงานโดยอาศัยกลุ่มมากกว่าผู้บริหาร เพราะครูส่วนใหญ่ต้องการที่ปรึกษาและฟังพินิจพิเคราะห์ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งครูจะต้องศึกษาวิธีการและกระบวนการต่าง ๆ อีกทั้งจัดทำสื่อการเรียนหลายประเภทด้วยกัน ดังนั้นจึงเป็นการดีที่ครูชอบที่จะทำงานเป็นหมู่คณะ ซึ่งจะได้ช่วยกันออกความคิดเห็นในการจัดกิจกรรม ช่วยกันทำสื่อการเรียนต่าง ๆ เพราะการระดมความคิดเห็นของคนหลาย ๆ คน ในลักษณะเป็นกลุ่มจะช่วยให้ได้แนวทางที่สมบูรณ์ อีกทั้งในปัจจุบันกระทรวงศึกษาธิการได้จัดให้มีกลุ่มโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาขึ้น เพื่อให้ความช่วยเหลือทางด้านวิชาการและการประเมินผล ซึ่งถ้าครูได้มีส่วนร่วมในกลุ่มโรงเรียนแล้ว จะเป็นการเสริมสร้างสามัคคี ระหว่างครูและจะช่วยให้การเรียนการสอนมีมาตรฐานยิ่งขึ้น

ในด้านความเกรงเครียด (O_4^+) ผู้บริหารและครูก็มีลักษณะต่างกัน โดยผู้บริหารโรงเรียนที่มีมาตรฐานสูงมีความเครียดมากกว่า เพราะโดยสภาพการณ์แล้ว ผู้บริหารต้องรับผิดชอบงานมากกว่าครูหลายด้าน เช่น ปัญหาเรื่องงบประมาณ วิกฤตบุคลากร ปัญหาเกี่ยวกับผู้ปกครอง เป็นต้น ซึ่งเป็นต้นเหตุแห่งความหงุดหงิดใจ ทำให้เกิดความเกรงเครียดมากกว่าครู ซึ่งมีหน้าที่หลักในบ้านเกี่ยวข้องกับตัวของนักเรียนเท่านั้น

๓.๒ บุคลิกภาพของผู้บริหารและครูในโรงเรียนที่มีมาตรฐานอันด้ควรปรับปรุงแตกต่างกันในด้านความไว้วางใจ โดยผู้บริหารมีลักษณะความไว้วางใจมากกว่าครู (E^-) จากผลของการเปรียบเทียบดังกล่าวแสดงว่าในโรงเรียนที่มีมาตรฐานอันด้ควรปรับปรุงนั้น ผู้บริหารได้ให้ความไว้วางใจแก่ผู้ร่วมงานอย่างมาก ซึ่งลักษณะเช่นนี้เป็นสิ่งที่จะต้องรับแก้ไข เพราะในโรงเรียนที่มีมาตรฐานอันด้ควรปรับปรุงนั้น ผู้บริหารจะต้องสำรวจแก้ไขและปรับปรุงสภาพที่เป็นอยู่ในทุก ๆ ด้านให้ดีขึ้น โดยจะต้องมีการมอบหมายงานและติดตามผลการปฏิบัติงานอย่างใกล้ชิด จะไว้วางใจใครคนหนึ่งโดยไม่มีการติดตามผลการปฏิบัติเลยนั้นไม่ได้ เพราะผู้ร่วมงานอาจมีความเฉื่อยชาหรือจะเลเยต่อหน้าที่ ซึ่งเป็นผลเสียหายจนโรงเรียนมีอันด้คุณภาพที่ต่ำลงไปอีกได้ นอกจากนี้ผู้บริหารและครูในโรงเรียนที่มีมาตรฐานอันด้ควรปรับปรุง ยังมีความแตกต่างกันในลักษณะการควบคุมตนเองไม่ได้ (O_3^-) โดยผู้บริหารมีลักษณะควบคุมตนเองไม่ได้มากกว่าครู ทั้งนี้จะมีสาเหตุจากผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันด้ควรปรับปรุงมักจะประสบกับปัญหาต่าง ๆ ที่จะต้องพิจารณาและหาทางปรับปรุงแก้ไข เพื่อความอยู่รอดของโรงเรียนต่อไป จนในบางกรังต้องแสดงลักษณะของอารมณ์ที่ไม่สามารถควบคุมได้ออกมา ในความไม่สำรวม ซากวินัย ซึ่งเป็นลักษณะที่จะต้องปรับปรุงให้ดีขึ้นต่อไป ส่วนครูนั้นอย่างไรก็ตามลักษณะของความเป็นครูถึงแม้จะมีลักษณะควบคุมตนเองไม่ได้เช่นกัน แต่การแสดงออกก็ยังคงอยู่ในขีดจำกัดอันเนื่องมาจากความเป็นครูอันเป็นแบบอย่างที่ดีของเด็กนั่นเอง

๓.๓ บุคลิกภาพของผู้บริหารโรงเรียนที่มีมาตรฐานอันด้และอันด้ควรปรับปรุงแตกต่างกันในด้านการชอบแสดงออก (E^+) ไม่อ้อมตน โดยผู้บริหารโรงเรียนที่มีมาตรฐานอันด้ก็มีลักษณะชอบแสดงออกมากกว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีมาตรฐานอันด้ควรปรับปรุง ผล

ของการศึกษาครั้งนี้ทำให้เห็นว่าลักษณะของการเป็นผู้แสดงออก ซึ่งแสดงถึงความเป็นคนมีความเชื่อมั่นในตนเอง ไม่โลเลหรือเปลี่ยนใจง่ายนั้น เป็นเรื่องสำคัญและสอดคล้องกับแนวความคิดของนอลท์ (Nolt 1966 : 149) ที่กล่าวว่าคุณลักษณะของผู้บริหารในการที่จะนำความสำเร็จมาสู่หน่วยงานประการหนึ่งคือ จะต้องมีความเชื่อมั่นในตนเอง และเชื่อมั่นในการที่จะนำผู้ร่วมงานไปสู่เป้าหมายพร้อมที่จะเผชิญกับอุปสรรคทั้งมวล ลักษณะดังกล่าวนี้ถ้าผู้บริหารโรงเรียนที่มีมาตรฐานอันดีควรปรับปรุงได้พยายามสร้างให้มากยิ่งขึ้นในตนเองแล้ว ก็อาจจะมีผลต่อการที่จะปรับปรุงคุณภาพให้มีอันดีสูงขึ้นได้

นอกจากนี้ยังแตกต่างกันในลักษณะของความเคร่งขรึม (F^-) โดยผู้บริหารโรงเรียนที่มีมาตรฐานอันดีควรปรับปรุงมีลักษณะเคร่งขรึมมากกว่า ทั้งนี้ น่าจะมีผลมาจากสภาพเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนนโยบายของรัฐบาลในการที่จะลดอัตราการให้เงินอุดหนุน มาเป็นการให้ความช่วยเหลือทางด้านวิชาการ เพื่อปรับปรุงคุณภาพแทน และโรงเรียนที่มีมาตรฐานอันดีควรปรับปรุงส่วนมากเป็นโรงเรียนที่ขอรับเงินอุดหนุนจากรัฐอยู่ ดังนั้นจึงเป็นเรื่องที่ต้องใช้ความคิดและระมัดระวังในการดำเนินงานเป็นอย่างมาก

ส่วนในลักษณะของความมีประสาทมั่นคงผู้บริหารโรงเรียนที่มีมาตรฐานอันดีควรปรับปรุงมีประสาทมั่นคง (O^-) มากกว่าผู้บริหารโรงเรียนที่มีมาตรฐานอันดีที่ทั้งนี้อาจจะมีสาเหตุจากการที่โรงเรียนที่มีมาตรฐานอันดีเป็นส่วนมากเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ และมีนักเรียนจำนวนมากประกอบด้วยสภาพสังคมในปัจจุบันมักมีผู้ต่อต้าน เกิดจากเยาวชนที่เป็นนักเรียนอยู่เสมอ ดังนั้นจึงเกิดเป็นความวิตกกังวลขึ้นได้ว่าจะมีนักเรียนส่วนหนึ่งในความรับผิดชอบของตนไปสร้างปัญหาขึ้น ซึ่งเป็นอันตรายต่อตัวนักเรียนเองผลอาจมีผลเสียหายมาถึงชื่อเสียงของโรงเรียนได้ นอกจากนี้ในโรงเรียนขนาดใหญ่ บางที่อาจจะมีปัญหาบางประการที่ผู้บริหารจะต้องพิจารณาและตัดสินใจหลายเรื่องด้วยกัน แต่ในโรงเรียนที่มีมาตรฐานอันดีควรปรับปรุง ส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดเล็กมีนักเรียนและครูน้อย การควบคุมดูแลกิจการเป็นไปอย่างทั่วถึงมากกว่า จึงไม่เป็นที่น่าจะวิตกกังวลอันใด ลักษณะต่าง ๆ เหล่านี้จึงทำให้ผู้บริหารโรงเรียนที่มีมาตรฐานอันดีสูงมีความวิตกกังวลมากกว่าผู้บริหารโรงเรียนที่มีมาตรฐานอันดีควรปรับปรุง ซึ่งลักษณะขององค์ประกอบนี้ น่าจะเป็นผลที่

สอดคล้องกับองค์ประกอบด้านความเคร่งเครียด (O_4^+) ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนที่มีมาตรฐาน
 อันดับดีมีความเคร่งเครียดมากกว่าผู้บริหารโรงเรียนอันดับควรปรับปรุงเช่นกัน

ลักษณะที่ผู้บริหารโรงเรียนต่างอันดับมาตรฐานแตกต่างกันอีกลักษณะหนึ่ง
 คือ การอนุรักษ์ (O_1^-) ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนที่มีมาตรฐานอันดับดีมีลักษณะของการอนุรักษ์
 มากกว่า ลักษณะนี้จะเห็นได้ชัดจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการควบคุมความ
 ประพฤติก เพราะโรงเรียนที่มีมาตรฐานอันดับดียังคงสอนแบบหลักสูตรเก่าคือ เน้นการทำ
 และให้ทำบ้านมาก ๆ กันเป็นส่วนใหญ่ เพราะยังมีความเชื่อแบบเก่าว่าเด็กที่จำเก่งคือ
 เด็กที่มีสติปัญญาดี สามารถสอบเรียนต่อในระดับสูง ทำชื่อเสียงให้แก่โรงเรียน จึงยังคง
 ไม่พยายามให้ครูเปลี่ยนกิจกรรมการเรียนการสอน ส่วนการปกครองก็ยังคงยึดมีระเบียบ
 เป็นหลักในการลงโทษ เพราะไม่ต้องการให้เด็กประพฤติออกนอกกรอบที่โรงเรียนขีดเส้นตาย
 ไว้ ส่วนโรงเรียนที่มีมาตรฐานอันดับควรปรับปรุงนั้นยังมีลักษณะของความอนุรักษ์ที่น้อยกว่า

๓.๔ บุคลิกภาพของครูโรงเรียนที่มีมาตรฐานอันดับดีและอันดับควรปรับปรุง
 แตกต่างกันในด้านการเก็บตัว (A^-) ไม่ชอบออกสังคม โดยครูโรงเรียนที่มีมาตรฐาน
 อันดับดี มีการเก็บตัวน้อยกว่าครูโรงเรียนที่มีมาตรฐานอันดับควรปรับปรุง ทั้งนี้เนื่องจาก
 โรงเรียนที่มีมาตรฐานอันดับดีส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนที่มีกิจกรรมบ่อยครั้ง เช่น กิจกรรม
 การกีฬา กิจกรรมวันสำคัญทางศาสนาหรือกิจกรรมแสดงผลงานนักเรียน เป็นต้น การจัด
 กิจกรรมเหล่านี้เป็นการเปิดโอกาสให้ครูได้เข้าร่วมสังคมนอกมากกว่าครูโรงเรียนที่มีมาตรฐาน
 อันดับควรปรับปรุง ซึ่งเป็นโรงเรียนขนาดเล็กและมีกิจกรรมต่าง ๆ ไม่มากนัก และยัง
 แตกต่างกันในลักษณะของการทำงานโดยอาสาสมัคร (O_2^-) โดยครูในโรงเรียนที่มีมาตรฐาน
 อันดับดีเป็นผู้อาสาสมัครมากกว่าครูโรงเรียนมาตรฐานอันดับควรปรับปรุง ซึ่งอาจจะเป็นเพราะ
 โรงเรียนที่มีมาตรฐานดีส่วนมากเป็นโรงเรียนที่ขนาดใหญ่ มีการจัดหมวดวิชาการต่าง ๆ
 ทำให้เป็นการเปิดโอกาสให้ครูในแต่ละกลุ่มได้มีการกระทำกิจกรรมร่วมกันเป็นผลงานของ
 ส่วนรวม ได้พึ่งพาอาศัยกัน แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน อันจะเป็นการช่วยให้ได้
 แนวทางของการดำเนินงานที่ดี ในลักษณะดังกล่าวโรงเรียนที่มีมาตรฐานอันดับควรปรับปรุง

ซึ่งส่วนมากจะมีขนาดเล็กมีจำนวนครูน้อยและต่างก็มีภาระในการสอนอย่างมาก จึงทำให้มีลักษณะของการขอทำงานเป็นกลุ่มน้อยกว่ากัน

ข้อเสนอแนะ

๑. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชน

๑.๑ ผู้บริหารและครูควรร่วมกันจัดให้มีกิจกรรมที่จะต้องเกี่ยวข้องกับสังคมหรือชุมชนต่าง ๆ ให้มากขึ้น เพื่อเป็นการสร้างมนุษยสัมพันธ์กับที่บุคลากรในโรงเรียนเอง และกับชุมชนด้วย อันเป็นการฝึกลักษณะของการเข้าร่วมสังคมซึ่งเป็นความจำเป็นทั้งของครูและผู้บริหาร ในอันที่จะสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง ตลอดจนชุมชนที่เกี่ยวข้องและนำมาซึ่งความช่วยเหลือเกื้อกูลกันเพื่อความมีชื่อเสียงของโรงเรียน อีกทั้งจะเป็นการช่วยแก้ไขลักษณะการเก็บตัวและความเคร่งเครียดที่มีอยู่ในตัวของผู้บริหารและครูให้ดีขึ้นอีกด้วย

๑.๒ ผู้บริหารและครู ควรจะได้พยายามศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความงอกงามของสติปัญญาให้สูงขึ้น และจะได้นำความรู้ไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษา โดยเฉพาะเรื่องการสอนตามหลักสูตรที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดนั้น ผู้บริหารและครูควรจะได้ศึกษาและนำไปใช้ตามแนวทางและคู่มือการสอนที่กำหนดให้ได้อย่างเหมาะสมและถูกต้อง ไม่ใช่ยังคงใช้วิธีการแบบเก่าซึ่งยึดเนื้อหาวิชาเป็นหลัก และจัดให้สอนเฉพาะในส่วนที่เป็นวิชาการ ไม่ส่งเสริมในส่วนที่เป็นวิชาอาชีพบ้างเลย เพราะถือว่าเป็นวิชาที่ไม่จำเป็นหรือไม่มีประโยชน์ผู้บริหารไม่ควรจะมีลักษณะอนุรักษ์นิยมจนเกินไป ควรได้มีใจกว้างเปิดโอกาสรับฟังแนวความคิดใหม่ ๆ อันพึงมีประโยชน์ต่อการศึกษาของลูกบุตรลูกธิดาบ้าง

๑.๓ ในปัจจุบันมีศูนย์หรือสมาคมเพื่อพัฒนาบุคลากรขึ้นหลายแห่ง ดังนั้น ผู้บริหารและครู ควรได้หาโอกาสเข้าไปรับฟังการบรรยายหรือการอบรมเพื่อจะได้เป็นการพัฒนาบุคลิกภาพของตนเองไปในลักษณะที่ถูกต้องประสงค์มากขึ้น ดังเช่น รู้จักการควบคุมอารมณ์ของตนเอง การปรับตัวเองให้เข้าในสังคมได้ การรู้จักระงับอารมณ์อันหลงพ่วน เป็นต้น

๒. ข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนเอกชน

๒.๑ กระทรวงศึกษาธิการควรกำหนดเป้าหมายในเรื่องอัตราส่วนระหว่างโรงเรียนรัฐบาลและเอกชนอย่างเหมาะสมและควบคุมให้อยู่ในอัตราที่กำหนดจริง ๆ โดยคำนึงถึงสภาพปัจจุบันที่มีโรงเรียนเอกชนอยู่แล้วด้วย โดยเฉพาะระดับมัธยมศึกษา การขยายโรงเรียนมัธยมของรัฐบาล หรือแม้กระทั่งการสอนรับนักเรียน รอบที่ ๒ ทำให้โรงเรียนเอกชนกระทบกระเทือนมาก ซึ่งเป็นสาเหตุที่ทำให้ผู้บริหารมีความเครียดเป็นอันมาก

๒.๒ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนควรหาทางช่วยเหลือทางด้านสวัสดิการและยกระดับอาชีพครูในโรงเรียนเอกชนให้มีมาตรฐานสูงขึ้น เช่น สนับสนุนด้านการไปศึกษาต่อหรือการมีสิทธิเบิกเงินสวัสดิการต่าง ๆ ให้ทัดเทียมข้าราชการ เพื่อเป็นการสร้างความมั่นคงในอาชีพครูในโรงเรียนเอกชนและเป็นการช่วยไม่ให้เกิดความเครียดเป็นกังวลจนเป็นคนที่ขี้อายไม่กล้าเข้าสังคมอีกด้วย

๒.๓ ฝ่ายแผนงาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ควรจัดอบรมผู้บริหารโรงเรียนเอกชน เพื่อให้มีความรู้ในเรื่องการจัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปี การจัดทำโครงการ การจัดทำปฏิทินปฏิบัติงาน ตลอดจนการจัดหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อย มิใช่เป็นไปโดยคำนึงถึงความสะบายสบายเพียงอย่างเดียว

๒.๔ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ควรจะได้เผยแพร่ผลงานวิจัยในเรื่องบุคลิกภาพของผู้บริหารและครูในโรงเรียนเอกชนนี้ ไปยังโรงเรียนเอกชนทั้งหมด เพื่อจะได้รับทราบบุคลิกภาพที่แท้จริงของครูและผู้บริหารในโรงเรียนที่มีมาตรฐานอันดีสูงและโรงเรียนที่มีมาตรฐานวันดับต่ำ อันเป็นข้อกัณฑ์ที่จะให้แต่ละคนได้ปรับปรุงบุคลิกภาพของตนให้ดีขึ้นต่อไป

๓. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม

๓.๑ ควรจะได้ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพกับพฤติกรรมผู้นำของโรงเรียนเอกชน เพื่อเป็นข้อมูลในการสรรหาผู้บริหารต่อไป

๓.๒ ควรจะได้ศึกษามุคลิกภาพประชาธิปไตยของผู้บริหาร และครูในโรงเรียนเอกชน เพื่อจะได้ทราบข้อมูลในความเป็นประชาธิปไตยของโรงเรียนเอกชน

๓ ๓ กวรจะได้ศึกษาความต้องการที่จะได้รับการพัฒนาบุคลิกภาพของผู้บริหาร และครูในโรงเรียนเอกชน เพื่อเป็นแนวทางในการนิเทศและพัฒนาบุคลิกภาพให้ตรงตาม ความต้องการ

๓ ๔ กวรจะได้ศึกษาและเปรียบเทียบบุคลิกภาพระหว่างผู้บริหารและครู โรงเรียนเอกชน กับผู้บริหารและครูโรงเรียนของรัฐบ้าง เพื่อทราบถึงความแตกต่างของ บุคลิกภาพแต่ละด้านว่าเป็นอย่างไร

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- เกษมศักดิ์ ภูมิศรีแก้ว "ทฤษฎีของแกทเทิล" เอกสารประกอบคำบรรยายวิชาทฤษฎีบุคลิกภาพ
ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๒๕๒๕ ๑๐ หน้า
อัครสำเนา
- คณะกรรมการการศึกษาเอกชน, สำนักงาน นโยบายและแนวปฏิบัติ ๒๕๒๖, ๑๒ หน้า
อัครสำเนา
- การศึกษาเอกชนฉบับคู่มือปฏิบัติงานโรงเรียนราษฎร์ วัฒนาพานิช ๒๕๒๓,
๖๒๔ หน้า
- รายงานการวิจัย'เพื่อจัดระดับมาตรฐานการศึกษา โรงเรียนราษฎร์สายสามัญ
ปีงบประมาณ ๒๕๒๓ - ๒๕๒๔ ภาพพิมพ์ ๒๕๒๕, ๒๑๕ หน้า
- สถิติการศึกษาเอกชน ศรีเดชาการพิมพ์ ๒๕๒๔ ๔๘ หน้า
- สถิติการศึกษาเอกชน ม.ป.ท. ๒๕๒๕, ๘๑ หน้า
- ฉวี กาพย์ การศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพและความสามารถในการปรับตัวในโรงเรียน
ของนักเรียนที่มาจากครอบครัวชั้นกลางและชั้นต่ำ วิทยานิพนธ์ อ.ม. จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย ๒๕๑๒, ๙๐ หน้า อัครสำเนา
- ชม ภูมิภาค จิตวิทยาการเรียนการสอน ไทยวัฒนาพานิช ๒๕๒๓, ๓๓๖ หน้า
- ชูชีพ อ่อนโลกสูง จิตวิทยาการศึกษา ไทยวัฒนาพานิช ๒๕๒๒, ๑๗๖ หน้า
- เคโซ สวานานท์ จิตวิทยาทั่วไป โอเคียนส์โตร์ ๒๕๑๙, ๓๐๒ หน้า
- ศุ่ย ชุมสาย, ม ฉ จิตวิทยาในชีวิตประจำวัน ไทยวัฒนาพานิช ๒๕๐๘, ๑๔๕๖ หน้า
- ทองอินทร์ วงษ์โสธร เอกสารสอนชดวิชาหลักและระบบบริหารการศึกษา เล่มที่ ๒
หน่วยที่ ๖ - ๑๐ โรงพิมพ์อมรินทร์การพิมพ์ ๒๕๒๓, ๑๑๒ หน้า

- นิจ เนื่องทอง ความคาดหวังเกี่ยวกับบทบาทด้านบริหารโรงเรียนของครูใหญ่โรงเรียน
ราษฎร์ วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๒๕๒๐, ๓๖๘ หน้า อัครสำเนา
- บุญสนอง ไกรเนตร การเปรียบเทียบประสิทธิภาพด้านความต้องการระหว่างผู้ศึกษาวิชาชีพครู
และวิชาชีพพยาบาล ปรินญาณันท์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
๒๕๑๕, ๑๓๖ หน้า อัครสำเนา
- ประคม แสงสว่าง การบริหารการศึกษาเบื้องต้น พิมพ์ครั้งที่ ๒ โรงพิมพ์ประยูรวงศ์
๒๕๒๔, ๒๕๙ หน้า
- ประสิทธิ์ ชรมตัน "ปัญหาการบริหารการศึกษาในโรงเรียน" รวมบทความทางบริหาร
การศึกษา เล่ม ๑ ภาคบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
๒๕๒๕, ๑๐๓ หน้า
- พนัส หันนาทินทร์ หลักการบริหารโรงเรียน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก /
๒๕๒๔, ๓๖๓ หน้า
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์ ลักษณะประสิทธิภาพและผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาใน
ส่วนกลางและส่วนภูมิภาค วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๒๕๑๑,
๑๐๘ หน้า อัครสำเนา
- ไพบุลย์ วิสัยจร ขวัญของครูโรงเรียนราษฎร์ในกรุงเทพมหานคร ปรินญาณันท์ กศ.ม.
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ๒๕๒๓, ๑๐๒ หน้า อัครสำเนา
- กัญญา สาธร หลักบริหารการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ ๒ วัฒนาพานิช ๒๕๑๖, ๖๕๕ หน้า
- รัชณี ทิมเสนี ความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดทางปรัชญาการศึกษากับประสิทธิภาพของอาจารย์
ในวิทยาลัยครูภาคใต้ วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๒๕๒๖, ๑๕๘ หน้า
อัครสำเนา

ราตรี ฤทธิสาร ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพกับพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่
เป็นสตรี ในเขตการศึกษา ๖ ประดิษฐานพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พษุญโลก ๒๕๒๒, ๑๑๑ หน้า อัดสำเนา

ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ สถิติวิทยาทางการศึกษา วัฒนาพานิช ๒๕๒๒,
๒๘๖ หน้า

_____ หลักการวิจัยทางการศึกษา ทวีกิจการพิมพ์ ๒๕๒๔, ๒๘๑ หน้า

ลัดดา แพทย์จรัส การศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของนิสิตวิทยาลัยวิชาการศึกษา กับนักเรียน
นายร้อยตำรวจ ประดิษฐานพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
๒๕๑๖, ๑๘๔ หน้า อัดสำเนา

ศึกษาศึกษา, กระทรวง แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๒๐ อยู่ในเค็ดโปรดักชั่น
๒๕๒๐, ๒๐ หน้า

ส กวีรักษ์ "จรูในอุดมคติ" ปจจรยสาร (มกรจคม - มีนจคม ๒๕๑๖)

สมปรจชญ์ จอมเทศ การบริหารและการจัดการ ไทษวัฒนาพานิช ๒๕๑๖, ๑๑๘ หน้า

สจโรษ บัวศรี มาตรการพื้นฐานมจประการสำหรับการสร้างกรที่ดี โรงพิมพ์กรสภา
๒๕๑๘, ๒๘ หน้า

สยษยุค อุทัยศรี บุคลิกภจวมของกรใหญ่ในท่นะของกรน้อยสตรีในโรงเรียนมัธยมจ้งหวัด
พระนครและธนบุรี วัฒนาพานิช ก.ม จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย ๒๕๑๘, ๖๒ หน้า
อัดสำเนา

สจุจรจว เทล้องรังสรรกร การเปรียบเทียบบุคลิกภจวมของกรกับนักกรจก ประดิษฐานพนธ์
กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ๒๕๑๖, ๑๘๖ หน้า อัดสำเนา

X สุษจว จันท์เอม จิตวิทยาทั่วไป ไทษวัฒนาพานิช ๒๕๑๑, ๑๘๖ หน้า

สุษจว จันท์เอม และ สุรจงก์ จันท์เอม จิตวิทยาเพื่อจวมสยในการดำรงชีวิต
ไทษวัฒนาพานิช ๒๕๒๐, ๑๓๐ หน้า

- สุโท เจริญสุข บทศึกษาจิตวิทยาเพื่อการศึกษาการแนะแนวสุขภาพจิตในโรงเรียน
โอเดียนสโตร์ ๒๕๒๐, ๓๓๕ หน้า
- สุพจน์ เดชสกุลธร "ทำอย่างไรจึงจะประสบความสำเร็จในการเป็นนักบริหารที่ดี" รวม
บทความทางบริหารการศึกษา เล่ม ๑ ภาคบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทร
วิโรฒ ประสานมิตร ๒๕๒๕, ๑๐๓ หน้า
- อบรม สีนภิบาล รวมทฤษฎีจิตวิทยา โอเดียนสโตร์ ๒๕๒๐, ๑๙๗ หน้า
- อบอวล หกสุวรรณ การเปรียบเทียบบุคลิกภาพของบุคคลในอาชีพครูกับแพทย์ ปรินฎยานิพนธ์
กศ ม.มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ๒๕๑๖, ๑๕๗ หน้า อัดสำเนา
- อภิรัชย์ แคนวงศ์ บุคลิกภาพของครูใหญ่ในทัศนะของครูน้อยชายในโรงเรียนประถมศึกษา
จังหวัดพระนครและธนบุรี วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๒๕๐๖,
๕๕ หน้า อัดสำเนา
- อาทร รัตนกำนวล บรรณาธิการ การศึกษาเอกชน ๑๒ : กันยายน ๒๕๒๖, ๕๔ หน้า
- อุทัย หิรัญโต ประมุขศิลป์ . ศิลปะของการเป็นผู้นำ โอเดียนสโตร์ ๒๕๒๔, ๑๙๔ หน้า
- Allport, Gordon W. "personality", A Psychological Interpretation.
New York : 258 - 297, 1967.
- Bernard, Haroll W. Mental Health in the Classroom. New York,
McGraw - Hill Inc., 1970. 502 p.
- Cattell, Raymond B. Handbook for the Sixteen Personality Factor
Questionnaire. Institution for Personality and Ability Testing,
Illinois, 1957. 54 p.
- _____ "A Trait Factor - Analytic Approach to Personality!"
Personality Theory, Assessment, and Research. New York.
309 - 320, 1970.
- Carroll, Herbert A. Mental Hygiene New Jersey, Prentice Hall,
Inc., 1969. 419 p.

- Cole, J.L. "The Relationship of Selected Personality Variables to Academic Achievement of Average Aptitude Third Grade. "The Journal of Educational Research" 67 (7) · 329 - 333, 1974.
- Dinkmeyer, Don C. Child Development The Emerging Self. New Delhi, Prentice Hall of India Private Limited, 1967. 434 p.
- Ebenstein, William. Today's Isms. Englewood Cliffs, New York, Prentice - Hall, 1962. 243 p.
- Eberlein, E. Larry. "The EPPS Need Structure of In - Service Elementary School Teacher!" The Journal of Education Research, 64 112 - 114, November, 1970.
- Eysenck, H.J. 'Personality in Primary School Children Part I!' The British Journal of Educational Psychology, 38 . 109 - 112, 1967.
- Flaherty Rita M. and Eileen Reutzel. "Personality Traits of High and Low Achievers in College!" The Journal of Educational Research. 58 65 - 67, 1965.
- Hall, Calvis S. and Lindzey Gardner. Theories of Personality. New York, John Wiley and Son, Inc., 1970.- 522 p.
- Hanjum, Arnold. 'A study of Significance of Student Teachers Personality Characteristics!" Journal of Teacher Education. 2 . 143 - 147, Summer, 1969.
- Hergenhahn, B.R. An Introduction to Theories of Personality. New Jersey, Prentice Hall, Inc. 1980. 325 p.
- Hilgard, Ernest R. Introduction to Psychology, New York, Harcourt, Brace and world, Inc., 1962. 678 p.
- Munsinger, Harry. Fundamentals of Child Development. New York, Halt, Rinehart and Winston, 1975. 592 p.
- Preededilok, Kitima, An Analysis of Personality Characteristics of the Teachers in Bangkok, Thailand Related to Educational Innovative Attitude. Doctor's Thesis. Utah State University, 1972. 64 p.

Start. K.B.. "Rater - Ratee Personality in the Assessment of
Teaching Ability," The British Journal of Educational Psychology.
38 14 - 20, 1968.

ภาคผนวก

ที่ ศธ ๑๐๐๒/๔๕๒๒

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

เรียน ผู้จัดการ ครูใหญ่ และครูโรงเรียนเอกชน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามวัฏคุคลิกภาพ จำนวน ชุด

ด้วยนางศิริลักษณ์ มโนรมย์ ศึกษาราชการสังกัดกองสถานศึกษาเอกชน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จะทำการศึกษาเพื่อประกอบการทำปฏิญญาพันธ รัคัฒปรัญญาโห มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เรื่องคุคลิกภาพของผูับริหารและครูในโรงเรียนเอกชน ที่มีมาตรฐานต่างกัน โดยมุ่งที่จะนำผลของการศึกษาไปเป็นแนวทางในการจัดโครงการเพื่อปรับปรุง และพัฒนาคุคลิกภาพของผูับริหาร และครูในโรงเรียนเอกชนต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จึงใคร่ขอความร่วมมือให้ผูับริหาร จำนวน ๑ คน และครู จำนวน คน กรอกแบบสอบถามดังที่ส่งมานี้ แล้วโปรดส่งกลับคืนไปที่นางศิริลักษณ์ มโนรมย์ ห้อง ๑๐๖ งานวิชาการ กองสถานศึกษาเอกชน ภายในวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๖ การศึกษาครั้งนี้จะสำเร็จลงไม่ได้ถ้าไม่ได้รับความร่วมมือจากท่าน

จึงเรียนมาเพื่อได้โปรดอนุเคราะห์ดำเนินการให้ด้วยจะเป็นพระคุณยิ่ง หวังว่าคงได้รับความร่วมมือจากท่านเป็นอย่างดี

ขอแสดงความนับถือ

(นายเสมอ นาคหงษ์)

รองเลขาธิการ รักษาราชการแทน

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

กองสถานศึกษาเอกชน

โทร. ๒๔๑๗๐๗๕

แบบสอบถามทัศนคติภาพ

ที่ดีที่สุดของท่านไม่ควรกินเวลาในอัตรานานกว่า ๖ นาที ต่อ ๕ - ๖ ข้อ หากควรจะทำแบบ
สอบถามนี้เสร็จในเวลาครึ่งชั่วโมงเพียงเล็กน้อย

๒. พยายามอย่าเลือกคำตอบที่อยู่ตรงกลางเช่น "ไม่แน่ใจ" นอกเสียจากว่า
คำตอบในข้อ ก และ ข เป็นคำตอบที่ท่านเห็นว่า เป็นไปได้

๓. โปรดตอบคำถามทุกข้อ แม้ว่าคำถามบางข้อเป็นเหตุการณ์ที่ช้ำกับท่านได้
ไม่ตักขอให้เขาให้ดีที่สุด บางคำถามอาจจะดูเป็นเรื่องส่วนตัว แต่คำตอบของท่านจะได้รับ
การรักษาเป็นความลับ

๔. โปรดตอบอย่าเชื่อตรงเท่าที่ท่านเห็นว่าเป็นจริงสำหรับท่าน ไม่ควรตอบใน
สิ่งที่ท่านเห็นว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้อง ควรทำ เพื่อให้ความประทับใจที่ดีแก่ผู้ตรวจ

๑. ข้าพเจ้ามีความเข้าใจในคำชี้แจง
การทำแบบสอบถามเป็นอย่างดีแล้ว
- ก. ใช่
ข. ไม่แน่ใจ
ค. ไม่ใช่
๒. ข้าพเจ้าพร้อมที่จะตอบคำถาม
แต่ละข้ออย่างจริงใจที่สุดเท่าที่
จะทำได้
- ก. ใช่
ข. ไม่แน่ใจ
ค. ไม่ใช่
๓. ในวันหยุดพักผ่อนข้าพเจ้าพอใจ
ที่จะเดินทางไปยัง
- ก. เมืองตากอากาศที่มีคนคั่งกึ่ง
ข. อยู่ระหว่าง ก กับ ค
ค. บ้านพักที่สงบ อยู่ห่างทาง
สี่ร้อยไปมา
๔. เมื่อข้าพเจ้าไปอยู่ในที่คับแคบและ
แออัด เช่น ในลิฟท์ที่มีคนเต็ม
ข้าพเจ้ามีความรู้สึกอึดอัดคล้ายกับ
ถูกกักขัง
- ก. ไม่เคยเลย
ข. แทบจะไม่เคย
ค. เป็นบางครั้ง
๕. ข้าพเจ้ามักจะคิดแล้วคิดอีกในเรื่องที่ไม่
สลักสำคัญอะไร และต้องใช้ความพยายาม
ในการที่จะขจัดมันออกไปจากความคิด
ของข้าพเจ้า
- ก. จริง
ข. เป็นบางครั้ง
ค. ไม่จริง
๖. ข้าพเจ้ามักจะถูกขอกให้ทำสิ่งต่าง ๆ
แทนที่จะกันพบด้วยตนเอง
- ก. ใช่
ข. ไม่จริงเสมอไป
ค. ไม่จริงเลย
๗. แนวคิดของข้าพเจ้าเป็นแนวคิดที่
- ก. ค้ายจล้าสมัย
ข. ไม่แน่ใจ
ค. ตามสมัย
๘. ข้าพเจ้าไม่ได้รับรางวัลในการพูดตกลง
และเล่าเรื่องขบขันมากนัก
- ก. จริง
ข. อยู่ระหว่าง ก กับ ค
ค. ไม่จริง
๙. การใช้ชีวิตตามสบายไปจนแก่ตามเวลา
อันสมควรดีกว่าจะต้องไปเห็นคนเหนื่อย
กับงานบริการชุมชน
- ก. จริง
ข. อยู่ระหว่าง ก กับ ค
ค. ไม่จริง

๑๐. ข้าพเจ้าเป็นผู้ดำเนินงานของกลุ่มหรือสิ่งคมอย่างแท้จริง
- ก. เคยบ่อย
ข. เป็นบางครั้ง
ค. ไม่เคย
๑๑. ข้าพเจ้าอดไม่ได้ที่จะมีความรู้สึกผูกพันทางใจกับบางสิ่งบางอย่าง
- ก. แทบจะไม่ใช่เช่นนั้นเลย
ข. บางครั้งบางครั้ง
ค. บ่อยครั้ง
๑๒. ข้าพเจ้าพอใจที่จะอ่านหนังสือในเรื่องเกี่ยวกับ
- ก. คำสอนของศาสนาที่สำคัญ
ข. ไม่แน่ใจ
ค. การเมือง
๑๓. เรื่องที่ทำให้ข้าพเจ้าน้อยใจหรือหงุดหงิดใจมีน้อยมาก
- ก. จริง
ข. ไม่แน่ใจ
ค. ไม่จริง
๑๔. ข้าพเจ้าเห็นว่าความสามารถและลักษณะที่ได้รับถ่ายทอดจากบิดามารดาเป็นสิ่งที่สำคัญกว่าลักษณะที่คนส่วนมากยอมรับ
- ก. จริง
ข. ไม่แน่ใจ
ค. ไม่จริง
๑๕. ข้าพเจ้ามักใช้วิธีการอันแยบยลที่สุภาพเสมอไปกับคนที่ไม่ดีมีเหตุผล คนที่ช่างฝันและไม่เคยเชื่อในความเป็นคนใจแคบของเขา
- ก. จริง
ข. ไม่แน่ใจ
ค. ไม่จริง
๑๖. การถือว่าความตายเป็นเรื่องขบขันจัดว่าเป็นปกติสำหรับคนที่มีรสนิยมดี
- ก. ใช่
ข. อยู่ระหว่าง ก กับ ค
ค. ไม่ใช่
๑๗. ถ้าข้าพเจ้าต้องการรักษาระดับการทำงานที่ดีที่สุดในชีวิต ข้าพเจ้าจะต้องวางแผนการหยุดทำงานเป็นระยะ ๆ
- คั้งงานที่ใช้ร่างกายและสติปัญญามากกว่าคนอื่น ๆ
- ก. ใช่
ข. ไม่แน่ใจ
ค. ไม่ใช่

๑๘. เมื่ออยู่ในกลุ่มสังคม บางครั้งข้าพเจ้า
สามารถเอาชนะความว้าเหวและความไร้ค่าได้
- ก. ใช่
ข. อยู่ระหว่าง ก กับ ค
ค. ไม่ใช่
๑๙. ข้าพเจ้าแทบจะร้องไห้เวลาที่มี
สิ่งไม่ดีเกิดขึ้น
- ก. ไม่เคย
ข. บางครั้งบางครั้ง
ค. บ่อย ๆ
๒๐. ข้าพเจ้าคิดว่า การหย่าร้างควรจะเป็น
เป็นเรื่องสำคัญสำหรับคนหัวโบราณ
บางคน แต่อีกหลายคนถือว่าเป็น
ข้อตกลงระหว่างกันและกัน
- ก. ใช่
ข. ไม่แน่ใจ
ค. ไม่ใช่
๒๑. เพื่อเป็นการผ่อนคลายจิตใจ สิ่งที่
ข้าพเจ้าชอบทำมากกว่าอย่างอื่น คือ
- ก. เล่นกีฬาหรือเล่นเกมส์
ข. ไม่แน่ใจ
ค. โต้วาทิ์และเล่นเกมส์ที่ใช้
ความคิด
๒๒. ข้าพเจ้าพบว่า การคิดเกี่ยวกับการ
วางแผนของตนเองเป็นเรื่องง่าย ๆ
- ก. แทบจะไม่เป็นเช่นนั้นเลย
ข. บางครั้งบางครั้ง
ค. เสมอ ๆ
๒๓. ในการเดินทางไปต่างประเทศ
ข้าพเจ้าชอบที่จะไปกับบริษัทนำเที่ยว
ที่จัดอย่างดี ๆ มากกว่าที่จะวางแผน
ไปที่ต่าง ๆ ด้วยตนเอง
- ก. จริง
ข. ไม่แน่ใจ
ค. ไม่จริง
๒๔. ไม่ว่าจะเป็นการเดินทางไปสถานที่
ต่าง ๆ หรือเกี่ยวกับการกิน การ
ทำงาน ฯลฯ ข้าพเจ้ารู้สึกว่
- ก. ต้องรีบร้อนที่จะไปทำอีกสิ่งหนึ่ง
ข. อยู่ระหว่าง ก กับ ค
ค. ไม่รีบร้อน
๒๕. เมื่อข้าพเจ้ารู้สึกต้องการบางอย่าง
แต่ไม่รู้ว่าสิ่งนั้นคืออะไร ทำให้
ข้าพเจ้ารู้สึกเหมือนไม่ได้พักผ่อน
- ก. แทบจะไม่เป็นเช่นนั้นเลย
ข. บางครั้งบางครั้ง
ค. บ่อย ๆ

๒๖. การทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม
 ข้าพเจ้าเห็นว่าหน้าที่ที่น่าสนใจกว่า
 คือ
 ก. งานเกี่ยวกับเครื่องจักร
 ข. ไม่แน่ใจ
 ค. งานสัมภาษณ์และรับคนงาน
๒๗. ข้าพเจ้าชอบอ่านหนังสือประเภท
 ก. การท่องเที่ยวไปในอวกาศ
 ข. ไม่แน่ใจ
 ค. การศึกษาเรื่องภายในครอบครัว
๒๘. คำต่อไปนี้คำไหนที่ไม่เป็นชนิดเดียวกับ
 คำอื่น ๆ
 ก. สุนัข
 ข. นก
 ค. วัว
๒๙. ถ้าข้าพเจ้าย้อนกลับไปมีชีวิตใหม่ได้อีก
 ข้าพเจ้าจะ
 ก. วางแผนชีวิตที่แตกต่างไปจากเดิม
 ข. ไม่แน่ใจ
 ค. ต้องการให้เหมือนเดิมให้มาก
๓๐. ในการตัดสินใจเรื่องของชีวิตและ
 การงาน ข้าพเจ้าไม่เคยลำบากใจ
 ด้วยเรื่องการขาดความเข้าใจกันใน
 ครอบครัว
 ก. จริง
 ข. อยู่ระหว่าง ก กับ ค
 ค. ไม่จริง
๓๑. ข้าพเจ้าได้รับอุบัติเหตุเพราะมีวแต่เกิด
 ก. ไม่เคยเกิดขึ้น
 ข. อยู่ระหว่าง ก กับ ค
 ค. เกิดหลายครั้ง
๓๒. ถ้าข้าพเจ้าถ้อยป็นที่รู้ว่ามียูกกระสุน
 ข้าพเจ้าจะรู้สึกตื่นเต้นหวาดเสียว
 จนกว่าจะได้เอาลูกออกแล้ว
 ก. ใช่
 ข. อยู่ระหว่าง ก กับ ค
 ค. ไม่ใช่
๓๓. ข้าพเจ้าชอบที่จะพว่ตกลงกับคนอื่น ๆ
 โดยไม่มีเจตนาร้ายแอบแฝงอยู่
 ก. จริง
 ข. อยู่ระหว่าง ก กับ ค
 ค. ไม่จริง
๓๔. คนส่วนมากใช้เวลาว่างของตนไปยุ่ง
 เกี่ยวกับการช่วยเหลือเพื่อนบ้าน
 และกิจกรรมในท้องถิ่นมากเกินไป
 ก. ใช่
 ข. ไม่แน่ใจ
 ค. ไม่ใช่

๓๕. ในบางครั้งข้าพเจ้ารู้สึกว่าจะเข้าสังคมไม่ได้ดีเท่าที่ควร เพราะไม่แน่ใจในตัวเอง
- ก. จริง
- ข. อยู่ระหว่าง ก กับ ค
- ค. ไม่จริง
๓๖. ในการเข้าร่วมกับกลุ่มใหม่ ข้าพเจ้ารู้สึกว่าจะเข้ากับกลุ่มได้อย่างรวดเร็ว
- ก. จริง
- ข. ไม่แน่ใจ
- ค. ไม่จริง
๓๗. หัวข่าวหนังสือพิมพ์ที่ทำให้ข้าพเจ้าสนใจมาก คือ
- ก. ผู้นำทางศาสนาอภิปรายเรื่องการรวมลัทธิความเชื่อทางศาสนา
- ข. ไม่แน่ใจ
- ค. การปรับปรุงผลผลิตและการตลาด
๓๘. ข้าพเจ้าไม่แน่ใจในความซื่อสัตย์ของคนทีแสดงตัวเป็นกันเองเกินกว่าที่ข้าพเจ้าคาดหวังไว้
- ก. จริง
- ข. อยู่ระหว่าง ก กับ ค
- ค. ไม่จริง
๓๙. ข้าพเจ้าชอบการมีชีวิตของบุคคลต่อไปนี้
- ก. นักศิลปะหรือนักธรรมชาตินิยม
- ข. ไม่แน่ใจ
- ค. นักบัญชีหรือนักประกันภัย
๔๐. ประเทศของเราต้องการพลเมืองแบบใด
- ก. ก่อนข้างเป็นนักจิตนิยมที่มีแผนสำหรับโลกที่คิดว่า
- ข. ไม่แน่ใจ
- ค. ต้องการพลเมืองที่แข็งแกร่งและมั่นคง
๔๑. ข้าพเจ้ารู้สึกละอายเมื่อมีคนใช้คอยรับใช้อยู่
- ก. ใช่
- ข. ไม่แน่ใจ
- ค. ไม่ใช่
๔๒. ข้าพเจ้าชอบงานที่ต้องใช้การตัดสินใจอย่างแยบยลมากกว่างานที่ตัดสินใจได้รวดเร็วและซ้ำซากธรรมดา
- ก. จริง
- ข. ไม่แน่ใจ
- ค. ไม่จริง

๔๓. ข้าพเจ้ามีความรู้สึกว่าเป็นเพื่อนแท้
ต้องการข้าพเจ้ามากเท่าที่ข้าพเจ้า
ต้องการเขา
ก. จริง
ข. ไม่แน่ใจ
ค. ไม่จริง
๔๔. ข้าพเจ้าจะให้ความลงใจเป็นพิเศษ
ในงานที่ข้าพเจ้าชอบลืมนไว้ในที่ต่างๆ
ก. จริง
ข. ไม่แน่ใจ
ค. ไม่จริง
๔๕. ถ้าจะให้ได้รับเงินก้อนคือข้าพเจ้า
จะต้องทำงานประเภทที่ใช้ความ
สนใจเป็นพิเศษ เช่น การดูแล
คนป่วยทางบ้านสมอง
ก. จริง
ข. อยู่ระหว่าง ก กับ ค
ค. ไม่จริง
๔๖. ชาวในหนังสือพิมพ์ ข้าพเจ้าสนใจ
ที่จะอ่านการอภิปรายปัญหาสังคม
ชั้นมูลฐานของ
ก. โลกปัจจุบัน
ข. อยู่ระหว่าง ก กับ ค
ค. การเสนอเรื่องราวใน
ห้องถื่นอย่างละเอียด
๔๗. ข้าพเจ้าได้รับเลือกในการทำงาน
ก. เพียง ๒ - ๓ แห่ง
ข. พอสมควร
ค. หลายแห่ง
๔๘. ไม่ว่าจะมื่อปสรรคที่ยากลำบากและ
น่าเบื่อมาขัดขวาง ข้าพเจ้าก็ยืนยัน
ที่จะไม่เปลี่ยนความตั้งใจเดิม
ก. ใช่
ข. อยู่ระหว่าง ก กับ ค
ค. ไม่ใช่
๔๙. ประสาทของข้าพเจ้าตั้งเครียดมาก
แม้กระทั่งเสียง "เอี้ยด" ของบาน-
ประตูก็ทนไม่ได้ และทำให้ข้าพเจ้า
รู้สึก "เสียงสั้น"
ก. บ่อย ๆ
ข. บางครั้งบางคราว
ค. ไม่เคย
๕๐. ข้าพเจ้ารู้สึกค่อนข้างจะเหน็ดเหนื่อย
เมื่อข้าพเจ้าตื่นนอนในเวลาเช้า
ก. ใช่
ข. อยู่ระหว่าง ก กับ ค
ค. ไม่ใช่

๕๑. ถ้าเงินเดือนเท่ากัน ข้าพเจ้าพอใจมากกว่าถ้าจะได้เป็น
- นักวิจัยเคมี
 - ไม่แน่ใจ
 - ผู้จัดการโรงแรม
๕๒. การไปขายของที่โน่นที่นั่นหรือหาทุนเพื่อจะช่วยเหลือในเหตุที่ข้าพเจ้าเชื่อว่าเป็นประโยชน์นั้นสำหรับข้าพเจ้าคิดว่า
- น่าเพลิดเพลินมาก
 - อยู่ระหว่าง ก กับ ค
 - งานที่น่าเบื่อหน่าย
๕๓. เลข ๓ จำนวนต่อไปนี้ จำนวนไหนที่ไม่เป็นพวกเดียวกับจำนวนอื่น ๆ
- ๕
 - ๒
 - ๑
๕๔. ถ้า "สุนัข" ทำให้นึกถึง "กระดูก" แล้ว "วัว" ทำให้นึกถึงอะไร
- น้ำมัน
 - หญ้า
 - เกลือ

๕๕. ข้าพเจ้าพอใจที่จะเป็น
- ชีวิตประเภทเดียวกันกับที่เป็นครู
 - ไม่แน่ใจ
 - ชีวิตที่ต้องเผชิญกับสิ่งยากลำบาก
๕๖. ในเมืองที่ไม่คุ้นเคยข้าพเจ้ามักจะ
- เดินไปที่ไหนก็ได้ที่ข้าพเจ้าอยากไป
 - ไม่แน่ใจ
 - หลีกเลี่ยงทางที่ชาวเมืองบอกว่าอันตราย
๕๗. สิ่งที่สำคัญมากกว่า คือ
- เข้ากับบุคคลอื่นได้อย่างราบรื่น
 - อยู่ระหว่าง ก กับ ค
 - นำเอาความคิดของท่านเองมาปฏิบัติ
๕๘. ข้าพเจ้าเชื่อใน
- คำกล่าวที่ว่า "จงหัวเราะและร่าเริง" ในโอกาสต่าง ๆ ให้มากที่สุด
 - อยู่ระหว่าง ก กับ ค
 - เกรงเกรียงคอย่างจริงจังกับธุรกิจประจำวัน

๕๘. เมื่อได้ตั้งกฎเกณฑ์ขึ้น ข้าพเจ้าจะปฏิบัติเฉพาะส่วนที่สะดวกจะทำมากกว่าที่จะปฏิบัติตามกาละเทศะตามตัวอักษรเปรี๊ยะ
- ก. จริง
ข. ไม่แน่ใจ
ค. ไม่จริง
๖๐. ในการติดต่อสัมพันธ์ทางสังคม บางครั้งข้าพเจ้าถูกรบกวนด้วยความรู้สึกที่ว่าก็มีมติด้อยที่ไม่มีสาเหตุที่แท้จริง
- ก. จริง
ข. อยู่ระหว่าง ก กับ ค
ค. ไม่จริง
๖๑. ในขณะที่สนทนากับเพื่อนเป็นไปอย่างมีชีวิตชีวา ข้าพเจ้ามักจะ
- ก. บางครั้งชอบเป็นผู้ฟังที่ไม่สุภาพ
ข. อยู่ระหว่าง ก กับ ค
ค. ให้ความสนใจพิเศษมากกว่าคนอื่น ๆ
๖๒. ข้าพเจ้าชอบที่จะ
- ก. ทำงานที่มีคนจำนวนมากอยู่ภายใต้การควบคุมของข้าพเจ้า
ข. ไม่แน่ใจ
ค. ทำงานร่วมเป็นคณะกรรมการ
๖๓. โดยทางปฏิบัติข้าพเจ้าไม่เคยฟังและจรรยาการจากคนซึ่งค่อนข้างจะโง่
- ก. จริง
ข. ไม่แน่ใจ
ค. ไม่จริง
๖๔. คงไม่มีใครแน่ ๆ ที่อยากเห็นข้าพเจ้าตกอยู่ในความลำบาก
- ก. จริง
ข. ไม่แน่ใจ
ค. ไม่จริง
๖๕. สิ่งสำคัญที่คนควรคิดพะวงมากกว่าคือ
- ก. ความหมายที่แท้จริงของชีวิต
ข. ไม่แน่ใจ
ค. ทหารายได้ที่ดีให้แก่ครอบครัว
๖๖. เมื่ออยู่ในห้องเป็นเวลาานไม่ได้รับอากาศบริสุทธิ์ภายนอก ทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกอ่อนเพลีย
- ก. เสมอ ๆ
ข. บางครั้ง
ค. เกือบไม่เคยเลย

๖๑. ข้าพเจ้าบางครั้งมีความสุขมากซึ่ง
ข้าพเจ้ากลัวว่าความสุขจะไม่มีที่
สิ้นสุด
ก. จริง
ข. อยู่ระหว่าง ก กับ ค
ค. ไม่จริง
๖๒. โดยทั่วไปจิตใจของข้าพเจ้า
เข้มแข็งอยู่เสมอไม่ว่าข้าพเจ้าจะ
เผชิญกับอุปสรรคหรือปัญหา
เพียงไร
ก. จริง
ข. อยู่ระหว่าง ก กับ ค
ค. ไม่จริง
๖๓. โดยปกติข้าพเจ้าจะไม่มีความสุข
ต่อเมื่อต้องย้ายของที่เป็นของข้าพเจ้า
ไปไว้ในที่แห่งใหม่
ก. จริง
ข. ระหว่าง ก กับ ค
ค. ไม่จริง
๖๔. ข้าพเจ้าจะสนทนากับการทำงาน
ประเภทแลกเปลี่ยนสินค้าและ
การทำงานเกี่ยวกับแนวคิดใหม่ ๆ
ก. จริง
ข. อยู่ระหว่าง ก กับ ค
ค. ไม่จริง
๖๑. เพื่อนของข้าพเจ้าคงคิดว่าจะ
เข้าใจข้าพเจ้าอย่างแท้จริงได้ยาก
ก. ใช่
ข. อยู่ระหว่าง ก กับ ค
ค. ไม่ใช่
๖๒. ข้าพเจ้าแก้ปัญหาได้ดีขึ้นโดย
ก. ศึกษาปัญหานั้นตามลำพัง
ข. อยู่ระหว่าง ก กับ ค
ค. ถกปัญหานั้นกับคนอื่น
๖๓. เมื่อข้าพเจ้าต้องตัดสินใจอย่าง
รวดเร็ว ข้าพเจ้าจะ
ก. อาศัยความเยือกเย็น สุขุม
ข. อยู่ระหว่าง ก กับ ค
ค. เกิดความเกรียดยุติและตื่นเต้น
ทำให้ไม่สามารถที่จะคิดอย่าง
แจ่มชัด
๖๔. บางครั้งข้าพเจ้ารู้สึกว่ามีความคิด
และความจำที่ไร้สาระ พุ่งเข้ามา
ในจิตใจ
ก. ใช่
ข. อยู่ระหว่าง ก กับ ค
ค. ไม่ใช่

๑๕. ข้าพเจ้าไม่เคยรู้สึกโกรธจนไม่สามารถควบคุมเสียงของตนเองได้
ในขณะที่ปรายตมถึงปัญหา
- ก. จริง
ข. ไม่แน่ใจ
ค. ไม่จริง
๑๖. เมื่อเดินทาง ข้าพเจ้าชอบมอง
วิวทัศน์มากกว่าสนทนากับคนอื่น
- ก. จริง
ข. ไม่แน่ใจ
ค. ไม่จริง
๑๗. "สูญหาย" ตรงกันข้ามกับ "เปิดเผย"
มากกว่า "ซุกซ่อน" หรือไม่
- ก. ใช่
ข. ไม่แน่ใจ
ค. ไม่ใช่
๑๘. "คำ" คู่กับ "ชาว" เช่นเดียวกับ
"ความเจ็บปวด" คู่กับ
- ก. บาดแผล
ข. ไม่มีความสุข
ค. ความเจ็บป่วย
๑๙. ข้าพเจ้าทนไม่ค่อยได้ที่จะได้รับคำ
ปฏิเสธ ถึงแม้ข้าพเจ้าทราบดีว่า
สิ่งที่ขอร้องนั้นเป็นสิ่งที่เป็นไปได้
- ก. จริง
ข. อยู่ระหว่าง ก กับ ค
ค. ไม่จริง
๒๐. ข้าพเจ้ามักรู้สึกสะเทือนใจบ่อย ๆ
เกี่ยวกับวิธีการที่คนพูดมากกว่า
เนื้อหาสาระที่เขาพูด
- ก. จริง
ข. อยู่ระหว่าง ก กับ ค
ค. ไม่จริง
๒๑. ข้าพเจ้าไม่ชอบคนที่มีความเชื่อมั่น
ในตนเองมากไปและแสดงเหมือนกับ
เป็นกนพิเศษมากกว่าคนอื่น ๆ
- ก. ใช่
ข. อยู่ระหว่าง ก กับ ค
ค. ไม่ใช่
๒๒. ข้าพเจ้ารู้สึกเป็นการยากที่จะไม่
คิดถึงเรื่องงานทั้งสิ้นในขณะที่
หยุดงาน
- ก. จริง
ข. อยู่ระหว่าง ก กับ ค
ค. ไม่จริง

๘๓. ข้าพเจ้าชอบที่จะอยู่ท่ามกลางของ
ความตื่นเต้นและอีกทีก็ครึกโครม

ก. ใช่

ข. อยู่ระหว่าง ก กับ ค

ค. ไม่ใช่

๘๔. ในการทำงาน การหาคนเป็นที่รู้จัก
ในหมู่ที่เข้ากันได้ดี มีความสำคัญ
กว่าตั้งหน้าตั้งตาทำงานในระดับ
เยี่ยม

ก. จริง

ข. อยู่ระหว่าง ก กับ ค

ค. ไม่จริง

๘๕. ข้าพเจ้ารู้สึกเกือเขินเล็กน้อยถ้ามี
ถนนถนนหรือในร้านค้าจ้างมอง
ข้าพเจ้า

ก. ใช่

ข. อยู่ระหว่าง ก กับ ค

ค. ไม่ใช่

๘๖. ความคิดของข้าพเจ้าค่อนข้างยากที่
จะถ่ายทอดออกมาเป็นคำพูด ฉะนั้น
ข้าพเจ้าจึงไม่อาจพูดสอดแทรก ใน
ขณะที่มีการสนทนาได้บ่อย ๆ เช่น
คนอื่น ๆ

ก. ใช่

ข. อยู่ระหว่าง ก กับ ค

ค. ไม่ใช่

๘๗. ข้าพเจ้าเชื่อว่าคงจะต้องได้รับ
คำบ่นว่ามากับคน สตรีหรือผู้จัดการ
ถ้าข้าพเจ้าบริการอาหารที่ไม่ดี

ก. ใช่

ข. อยู่ระหว่าง ก กับ ค

ค. ไม่ใช่

๘๘. การกลัวถูกจับเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้
คนไม่กล้าประกอบอาชีพการหรือ
ทำความผิด

ก. ใช่

ข. อยู่ระหว่าง ก กับ ค

ค. ไม่ใช่

๘๙. ในการขอร้องและบังคับให้เชื่อฟัง
ผู้ปกครองของข้าพเจ้ามักจะใช้วิธี
นุ่มนวลมาก ๆ

ก. ใช่

ข. ไม่แน่ใจ

ค. ไม่ใช่

๙๐. ข้าพเจ้าอยากให้สังคมเรียกร้อง
เกี่ยวกับ

ก. ประเพณีที่เข้มงวดเกี่ยวกับ
การสวมหมวกท้าวานา

ข. ไม่แน่ใจ

ค. เสรีภาพเกี่ยวกับการหย่าร้าง

๘๑. ข้าพเจ้ามีความคิดเห็นแปลก ๆ
มากมายที่เกินกว่าจะนำไปปฏิบัติได้
- ก. จริง
ข. อยู่ระหว่าง ก กับ ก
ค. ไม่จริง
๘๒. ข้าพเจ้ารู้สึกสนุกสนานกับงานประจำ
ที่เป็นงานก่อสร้างซึ่งใช้เครื่องจักร
หรือเครื่องมือที่ค้ำ ๆ
- ก. ใช่
ข. อยู่ระหว่าง ก กับ ก
ค. ไม่ใช่
๘๓. บนยอดดึกสูง ๆ หรือในอุโมงค์ลึก ๆ
ข้าพเจ้าไม่รู้สึกระหุนตกใจ
- ก. จริง
ข. ไม่แน่ใจ
ค. ไม่จริง
๘๔. ข้าพเจ้าไม่สบายใจต่อความรู้สึกผิด
หรือเสียใจในเหตุการณ์เล็กๆ น้อยๆ
- ก. ใช่, บ่อย ๆ
ข. บางครั้ง
ค. ไม่ใช่
๘๕. บางครั้งข้าพเจ้าจะแสดงอาการ
โง่ ๆ ให้เกิดการขบขันเพียงเพื่อ
ทำให้คนแปลกใจและคิดว่าเขาจะ
พูดอะไร
- ก. ใช่
ข. อยู่ระหว่าง ก กับ ก
ค. ไม่ใช่
๘๖. เราควรจะแนะนำความเป็นอยู่
ของเราโดยดี
- ก. มาตรฐานสองกลุ่ม
ข. อยู่ระหว่าง ก กับ ก
ค. เหตุผลส่วนตัว
๘๗. มีคนเป็นอันมากมักเล่าปัญหาของ
เขาและขอคำแนะนำจากข้าพเจ้า
เมื่อเขาต้องการใครสักคนหนึ่ง
ที่จะพูดด้วย
- ก. ใช่
ข. อยู่ระหว่าง ก กับ ก
ค. ไม่ใช่
๘๘. เราควรจะมีคนระมัดระวังคนแปลกหน้า
ที่จะปะปนเข้ามา เพราะอันตราย
ที่จะเกิดขึ้นมี
- ก. ใช่
ข. ไม่แน่ใจ
ค. ไม่ใช่

๘๘. ในบางอารมณ์ข้าพเจ้าจะละจาก
งานได้ง่าย ๆ โดยการเปลี่ยน
ความสนใจและผันกลางวัน

- ก. ใช่
- ข. อยู่ระหว่าง ก กับ ค
- ค. ไม่ใช่

๑๐๐. ข้าพเจ้าไม่คิดที่จะชอบหรือไม่ชอบ
โทรทัศน์ที่ข้าพเจ้าพบในครั้งแรก

- ก. จริง
- ข. ไม่แน่ใจ
- ค. ไม่จริง

๑๐๑. ข้าพเจ้าพอใจที่จะเป็น

- ก. ผู้จัดการสำนักงานธุรกิจ
- ข. ไม่แน่ใจ
- ค. สถาปนิก

๑๐๒. ถ้า "เมษายน" คู่กับ "มีนาคม"
เช่นเดียวกับ "วันอังคาร" คู่กับ

- ก. วันพุธ
- ข. วันศุกร์
- ค. วันจันทร์

๑๐๓. คำต่อไปนี้ คำไหนไม่เข้าพวกกับ
คำอื่น ๆ

- ก. ฉลาด
- ข. น่ารัก
- ค. เมตตา

๑๐๔. ข้าพเจ้าข้ามถนนเพื่อเลี้ยงคนที่
ข้าพเจ้าไม่อยากพบ

- ก. แทบจะไม่เคยเลย
- ข. นาน ๆ ครั้ง
- ค. บางครั้ง

๑๐๕. ข้าพเจ้าสามารถเปลี่ยนนิสัยเดิม
ได้เสมอโดยปราศจากความยาก
ลำบาก

- ก. ใช่
- ข. อยู่ระหว่าง ก กับ ค
- ค. ไม่ใช่

๑๐๖. ถ้าข้าพเจ้าไม่เห็นด้วยกับความคิด
ของครูผู้สอน โดยปกติข้าพเจ้า

- ก. เก็บความเห็นนั้นไว้เป็นส่วนตัว
- ข. ไม่แน่ใจ
- ค. บอกเขาว่าข้าพเจ้ามีความเห็น
แตกต่างไปจากเขา

๑๐๗. ในการสนทนากับเพื่อนต่างเพศ
ข้าพเจ้าพยายามที่จะหลีกเลี่ยง
ไม่กล่าวถึงเรื่องเกี่ยวกับเพศที่จะ
ทำให้เคอะเขิน

- ก. จริง
- ข. อยู่ระหว่าง ก กับ ค
- ค. ไม่จริง

๑๐๘. ข้าพเจ้าไม่ประสบความสำเร็จ
ในการติดต่อกับคนทั่ว ๆ ไป
- ก. จริง
ข. ไม่แน่ใจ
ค. ไม่จริง
๑๐๙. ข้าพเจ้าพอใจที่จะสละเวลาที่ดี
ที่สุดและกำลังกายให้แก่
- ก. บ้านของข้าพเจ้าและความ
ต้องการอย่างแท้จริงของ
เพื่อน ๆ
ข. อยู่ระหว่าง ก กับ ค
ค. กิจกรรมทางสังคมและงาน
อดิเรกส่วนตัว
๑๑๐. เมื่อข้าพเจ้าปรารถนาที่จะทำให้
คนอื่นมีความประทับใจในบุคลิกภาพ
ของข้าพเจ้า ข้าพเจ้ามักจะ
- ก. ทำสำเร็จเกือบทุกครั้ง
ข. ทำแล้วสำเร็จเป็นบางครั้ง
ค. โดยทั่ว ๆ ไปแล้วไม่แน่ใจ
ว่าจะทำได้สำเร็จ
๑๑๑. ข้าพเจ้าพอใจที่จะมี
- ก. คนที่คุ้นเคยเป็นจำนวนมาก
ข. ไม่แน่ใจ
ค. เพื่อนแท้ ๒ - ๓ คน
๑๑๒. ข้าพเจ้าพอใจที่จะเป็นนักปรัชญา
มากกว่าจะเป็นนักวิศวกร
- ก. จริง
ข. ไม่แน่ใจ
ค. ไม่จริง
๑๑๓. ข้าพเจ้าเชื่อว่าทุกคนจะโกหก
เพื่อหลีกเลี่ยงความยากลำบาก
- ก. ใช่
ข. ไม่แน่ใจ
ค. ไม่ใช่
๑๑๔. ข้าพเจ้าพอใจที่จะวางแผนอย่าง
รอบคอบเพื่อให้ผู้ร่วมงานช่วยให้
ข้าพเจ้าบรรลุจุดหมายปลายทาง
- ก. จริง
ข. อยู่ระหว่าง ก กับ ค
ค. ไม่จริง
๑๑๕. ในบางครั้งข้าพเจ้ารู้สึกหน้ามืด
และเวียนศีรษะโดยไม่มีสาเหตุ
- ก. ใช่
ข. ไม่แน่ใจ
ค. ไม่ใช่

๑๑๖. เพื่อน ๆ คิดว่าข้าพเจ้าเป็นคน
ใจลอย ช่างฝัน
ก. ใช่
ข. ไม่แน่ใจ
ค. ไม่ใช่
๑๑๗. ข้าพเจ้าชอบที่จะสนับสนุนให้กับ
ก. การทำงานเกี่ยวกับการ
กระตบกระเทือนทางสมอง
ข. ไม่แน่ใจ
ค. การขาดกรรม
๑๑๘. เมื่อข้าพเจ้าไม่สามารถจะทำงาน
ได้สำเร็จตามสัญญา ข้าพเจ้าจะ
ก. พยายามผลักดันให้สำเร็จ
แม้ว่าจะกระทบกระเทือน
ตัวเองหรือผู้อื่น
ข. พยายามข้นเล็กน้อย
ค. ไม่เคยกังวล
๑๑๙. ในบางโอกาสมีช่วงเวลาที่ข้าพเจ้า
เศร้าซึม เป็นทุกข์และจิตใจเหนื่อย
อย่างไม่มีเหตุผล
ก. จริง
ข. อยู่ระหว่าง ก กับ ค
ค. ไม่จริง
๑๒๐. ในการทำงานของข้าพเจ้า ความ
ยุ่งยากส่วนมากเกิดจากบุคคลผู้ซึ่ง
ก. เปลี่ยนแปลงวิธีการซึ่งใช้ได้
คืออยู่แล้ว เรื่อย ๆ
ข. ไม่แน่ใจ
ค. ปฏิเสธไม่ยอมใช้วิธีการที่ทันสมัย
๑๒๑. คนซึ่งใช้ความทะเยอทะยานทำร้าย
เพื่อนใกล้ชิด จักว่าเป็นคนปกติ
ก. จริง
ข. อยู่ระหว่าง ก กับ ค
ค. ไม่จริง
๑๒๒. ขณะหาสถานที่แห่งหนึ่งในทางเดิน
ข้าพเจ้ามักจะ
ก. ถามคนอื่นทันทีว่าสถานที่นั้น
อยู่ที่ไหน
ข. อยู่ระหว่าง ก กับ ค
ค. นำแผนที่ติดตัวไปด้วย
๑๒๓. บางครั้งข้าพเจ้ารีบเร็วให้เพื่อน
ออกจากบ้าน ทั้งที่เขายกกว่าเขา
ต้องการอยู่กับบ้าน
ก. ใช่
ข. ไม่แน่ใจ
ค. ไม่ใช่

๑๒๔. เมื่อข้าพเจ้าเข้านอน ข้าพเจ้า
มักจะ
- ก. หลับยาก
ข. อยู่ระหว่าง ก กับ ก
ค. หลับเร็วเป็นปกติ
๑๒๕. ถ้าใครก็ตามมาทวงใจข้าพเจ้า
ข้าพเจ้า
- ก. สามารถเก็บความรู้สึกไว้ได้
ข. อยู่ระหว่าง ก กับ ค
ค. ต้องพูดกับใครสักคนเรื่อง
ระบายนามณ์
๑๒๖. การเป็นนายหน้าหาประกันน่าสนใจ
กว่าเป็นชาวนา
- ก. ใช่
ข. อยู่ระหว่าง ก กับ ค
ค. ไม่ใช่
๑๒๗. "รูปปั้น" คู่กับ "รูปร่าง"
เช่นเดียวกับ "เพลง" คู่กับ
- ก. ความงาม
ข. โน้ตเพลง
ค. หำนองเพลง
๑๒๘. คำต่อไปนี้ คำไหนไม่เข้าพวกกับ
คำอื่น ๆ
- ก. ยิ้มเพลงในจอ
ข. พูด
ค. ผิวปาก

๑๒๙. ในชีวิตสมัยใหม่ มีสิ่งทำให้เกิด
ความคับข้องใจและมีสิ่งกีดขวางที่
น่ารำคาญหรือข้อจำกัดเสรีภาพ
มากขึ้นไป
- ก. จริง
ข. อยู่ระหว่าง ก กับ ค
ค. ไม่จริง
๑๓๐. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าจะโชคดีมากกว่า
คนอื่นที่ได้ทำในสิ่งที่ตนชอบ
- ก. จริง
ข. ไม่แน่ใจ
ค. ไม่จริง
๑๓๑. เมื่อข้าพเจ้าต้องการใช้ของบางอย่าง
ที่เป็นของเพื่อนในทันที แต่เพื่อน
ไม่อยู่ ข้าพเจ้าคิดว่าเป็นการถูกต้อง
ที่จะยืมเขาโดยไม่ต้องรับอนุญาต
- ก. ใช่
ข. ไม่แน่ใจ
ค. ไม่ใช่
๑๓๒. ข้าพเจ้ากระหายที่จะแสวงหาความ
ตื่นเต้นเกือบเสมอ ๆ
- ก. จริง
ข. อยู่ระหว่าง ก กับ ค
ค. ไม่จริง

๑๓๓. น่าสนใจมากที่จะเป็น
- ก. นักแสดง
- ข. ไม่แน่ใจ
- ค. ช่างซ่อมบ้าน
๑๓๔. ข้าพเจ้าชอบที่จะวางแผน เพื่อ
- หลีกเลี่ยงการเสียเวลาระหว่าง
- การทำงาน
- ก. ใช่
- ข. อยู่ระหว่าง ก กับ ค
- ค. ไม่ใช่
๑๓๕. ในขณะที่อยู่ในหมู่คณะ ตามปกติ
- ข้าพเจ้ามักจะ
- ก. เข้าใจว่าใครคิดอะไรเป็น
- อย่างดี
- ข. อยู่ระหว่าง ก กับ ค
- ค. หมกมุ่นกับความดีของข้าพเจ้า
- เอง หรือธุรกิจในขณะที่นั้น
๑๓๖. ข้าพเจ้าชอบที่จะเข้าร่วมสนทนา
- เพราะได้มีโอกาสได้พูดกับคน
- แปลกหน้า
- ก. ใช่
- ข. อยู่ระหว่าง ก กับ ค
- ค. ไม่ใช่
๑๓๗. ข้าพเจ้าพอใจอารมณ์ที่แผ่ร้อน
- และการแสดงตลกไปกฮาใน
- รายการโทรทัศน์ บางรายการ
- อย่างยิ่ง
- ก. ใช่
- ข. อยู่ระหว่าง ก กับ ค
- ค. ไม่ใช่
๑๓๘. ข้าพเจ้าชอบที่จะตื่นกลางวัน
- ก. ใช่
- ข. ไม่แน่ใจ
- ค. ไม่ใช่
๑๓๙. ธุรกิจระหว่างประเทศใน ๒๐ ปี
- ข้างหน้ามีทางที่จะดีกว่าแล้ว
- ก. จริง
- ข. ไม่แน่ใจ
- ค. ไม่จริง
๑๔๐. ข้าพเจ้ามีความสนใจในความ
- สำเร็จในสิ่งที่ปฏิบัติอยู่น้อยกว่า
- ในการแสวงหาสุนทรีย์และ
- สังสรรค์
- ก. จริง
- ข. อยู่ระหว่าง ก กับ ค
- ค. ไม่จริง

๑๔๑. ขณะที่ เป็น เด็กข้าพเจ้าชอบอ่าน
 ก. นวนิยายเกี่ยวกับการต่อสู้
 ข. ไม่แน่ใจ
 ก. นิทานที่เป็นเรื่องจินตนาการ
๑๔๒. ข้าพเจ้าชอบทำงานเป็นเจ้าหน้าที่
 ชั่วคราวเกี่ยวกับการนิรโทษกรรม
 ก. จริง
 ข. อยู่ระหว่าง ก กับ ค
 ค. ไม่จริง
๑๔๓. ข้าพเจ้าพบว่าตัวเองรู้สึกไม่สบายใจ
 ในการไปวิจารณ์คนอื่นมากกว่าไป
 ช่วยเขา
 ก. บ่อย ๆ
 ข. เป็นบางครั้งบางคราว
 ค. ไม่เคย
๑๔๔. การแสดงความไม่เกรงใจของ
 เพื่อนบ้านไม่ได้ทำให้ข้าพเจ้า
 อารมณ์เสียและไม่มีความสุข
 ก. จริง
 ข. ไม่แน่ใจ
 ค. ไม่จริง
๑๔๕. สิ่งสมควรใช้แนวทางที่อาศัย
 ความกตอย่างมีเหตุผลและลด
 การใช้อารมณ์และความเชื่อ
 ตามประเพณีลงเสีย
 ก. ใช่
 ข. อยู่ระหว่าง ก กับ ค
 ค. ไม่ใช่
๑๔๖. เมื่อถูกผลักดันให้ทำงานหนัก
 ข้าพเจ้ารู้สึกผิดปกติกเกี่ยวกับ
 ทางเดินอาหารหรือการขับถ่าย
 ก. ใช่
 ข. บางครั้ง
 ค. ไม่เคยเลย
๑๔๗. ข้าพเจ้ามักจะมีความตื่นเต้น
 มากเกินไปและควบคุมอารมณ์
 ไม่ได้ ในสถานการณ์ที่ทำให้
 หัวเสีย
 ก. ใช่
 ข. อยู่ระหว่าง ก กับ ค
 ค. ไม่ใช่
๑๔๘. ข้าพเจ้าพยายามที่จะไม่เป็นคน
 ใจลอยหรือหลงลืมรายละเอียด
 ต่าง ๆ
 ก. ใช่
 ข. อยู่ระหว่าง ก กับ ค
 ค. ไม่ใช่

๑๔๙. ในการที่หูดหวิดจะเกิดอุบัติเหตุ หรือแม้แต่การโต้เถียงกันอย่าง รุนแรงแล้ว ข้าพเจ้ามักจะสิ้นและ เสียขวัญ จนทำให้ข้าพเจ้าทำสิ่ง ที่กำลังทำอยู่ต่อไปไม่ได้
- ก. จริง
ข. อยู่ระหว่าง ก กับ ค
ค. ไม่จริง
๑๕๐. ข้าพเจ้าไม่เคยรับประทานยาด้วย ตนเอง โดยปราศจากหมอสั่ง
- ก. จริง
ข. อยู่ระหว่าง ก กับ ค
ค. ไม่จริง
๑๕๑. ข้าพเจ้าอยากเป็นสมาชิก เพื่อ ทำงานอดิเรกที่น่านุของ
- ก. สโมสรถ่ายภาพ
ข. ยังไม่แน่ใจ
ค. สมาคมไต่वाที่
๑๕๒. "การผสม" ก็คือ "การคละ" เช่นเดียวกับ "ทีม" ก็คือ
- ก. ฟุ้งชน
ข. กองทัพ
ค. เกมส์
๑๕๓. ถ้า "นาฬิกา" คู่กับ "เวลา" แล้ว "ช่างตัดเสื้อ" คู่กับ
- ก. เสื้อผ้า
ข. กรรไกร
ค. ผ้า
๑๕๔. ข้าพเจ้ามีความลำบากในการ เข้าใจสิ่งที่บางคนพยายามพูดโดย ใช้คำธรรมดาได้แปลออกไป
- ก. ใช่
ข. อยู่ระหว่าง ก กับ ค
ค. ไม่ใช่
๑๕๕. บางครั้งข้าพเจ้ามักจะฉีกประกาศ ที่ห้ามไม่ให้ทำในสิ่งซึ่งข้าพเจ้า มีสิทธิ์ที่จะทำได้
- ก. ใช่
ข. อยู่ระหว่าง ก กับ ค
ค. ไม่ใช่
๑๕๖. ในบางครั้งผู้คนมักจะให้ฉายา ข้าพเจ้าว่า "หยิ่งยะโส"
- ก. ใช่
ข. อยู่ระหว่าง ก กับ ค
ค. ไม่ใช่

๑๕๗. การมีชีวิตอยู่อย่าง "ช่างพิมพ์"
น่าสนใจกว่า "คนโฆษณาและส่งเสริม
การขาย"
ก. จริง
ข. ไม่แน่ใจ
ค. ไม่จริง
๑๕๘. ช่างเจ้าสามารถที่จะเล่าเรื่องโกหก
กับคนแปลกหน้าซึ่งไม่เคยเห็นมาก่อน
ได้
ก. ไม่เคย
ข. บางทีรู้สึกลำบาก
๑. ง่ายมากและรู้สึกสนุก
๑๕๙. เมื่อช่างเจ้าทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ข้อที่
ช่างเจ้าระวังมากที่สุดคือ
ก. เป็นสิ่งที่ช่างเจ้าต้องการ
ทำจริง
ข. ไม่แน่ใจ
ค. สิ่งนั้นจะต้องไม่เป็นผลเสีย
ต่อเพื่อนร่วมงาน
๑๖๐. เมื่อคนอื่นต้องการการตัดสินใจของ
ช่างเจ้า ช่างเจ้าจะไม่ทำให้เขา
ต้องรอโดยไม่จำเป็น แม้แต่เพียง
ชั่วโมงเดียว
ก. จริง
ข. ไม่แน่ใจ
ค. ไม่จริง

๑๖๑. การเริ่มต้นสนทนากับคนแปลกหน้า
ก. เป็นเรื่องยากสำหรับช่างเจ้า
ข. อยู่ระหว่าง ก กับ ค
ค. ไม่เคยทำให้ช่างเจ้า
ลำบากใจเลยแม้แต่น้อย
๑๖๒. การทำให้ครู ผู้พิพากษาและบุคคล
ที่ได้รับการศึกษาสูงต้องเสียเกียรติ
ทำให้ช่างเจ้าพอใจเสมอ
ก. ใช่
ข. อยู่ระหว่าง ก กับ ค
ค. ไม่ใช่
๑๖๓. ช่างเจ้าคิดว่าช่างเจ้ามีความรู้สึก
ไว ในสภาพแวดล้อมมากกว่า
คนอื่น ๆ
ก. ใช่
ข. อยู่ระหว่าง ก กับ ค
๑. ไม่ใช่
๑๖๔. บุคคลที่มีทัศนคติในเรื่องศีลธรรม
สูง ทำให้ช่างเจ้ารู้สึกรำคาญ
ก. ใช่
ข. อยู่ระหว่าง ก กับ ค
ค. ไม่ใช่

๑๖๕. ข้าพเจ้าชอบใช้เวลาสนุกสนานกับ
- เล่นไพ่กับกลุ่มเพื่อนที่ถูกต้องกัน
 - ไม่แน่ใจ
 - สิ่งสวยงามในห้องแสดงทางศิลปะ
๑๖๖. ในการโต้เถียงกัน ข้าพเจ้าจะให้โอกาสกับทุกฝ่าย แม้ว่าข้าพเจ้าโดยส่วนตัวจะไม่เชื่อในความคิดนั้น
- ใช่
 - อยู่ระหว่าง ก กับ ค
 - ไม่ใช่
๑๖๗. ข้าพเจ้าสนุกสนานที่จะคุยกับคนฉลาดและคนที่ได้รับการศึกษามากกว่าคนที่ชอบใช้อาวุธ
- จริง
 - อยู่ระหว่าง ก กับ ค
 - ไม่จริง
๑๖๘. คนส่วนมากจะยอมรับในความผิดของเขา เมื่อเขาได้รับคำตำหนิจากผู้อื่น
- จริง
 - ไม่แน่ใจ
 - ไม่จริง

๑๖๙. เมื่อข้าพเจ้ามีความคิดในเรื่องสังคมแตกต่างจากคนอื่น ข้าพเจ้าชอบที่จะ
- ค้นหาให้พบสิ่งที่ทำให้ความคิดของเราแตกต่างกัน
 - ไม่แน่ใจ
 - ค้นหาคำตอบที่เป็นไปได้และเป็นที่ยอมรับของทั้งสองฝ่าย
๑๗๐. ในการทำงานหรือการเข้าสังคม ความยากลำบากส่วนใหญ่คือ การถูกตำหนิในความผิด
- จริง
 - ไม่แน่ใจ
 - ไม่จริง
๑๗๑. ข้าพเจ้าได้แนวคิดมากมายจากการอ่านหนังสือตามลำพัง นอก ๆ กับที่ได้จากการไปตกเถียงกับบุคคลอื่นในเรื่องเดียวกัน
- ใช่
 - ไม่แน่ใจ
 - ไม่ใช่

๑๑๒. ข้าพเจ้าชอบทำนั่นเกี่ยวกับการทำงานมากกว่าการอยู่เฉย ๆ แต่ไม่เคยชนะ

- ก. ใช่
- ข. ไม่แน่ใจ
- ค. ไม่ใช่

๑๑๓. ถ้าคนอื่นคิดไม่ตีสักกับข้าพเจ้า ข้าพเจ้าก็ยังงอไปได้อย่างปลอดภัย

- ก. ใช่
- ข. อยู่ระหว่าง ก กับ ค
- ค. ไม่ใช่

๑๑๔. รายการข่าวในหนังสือพิมพ์เกี่ยวกับอุบัติเหตุและอันตรายต่าง ๆ ทำให้

- ก. ดึงดูดความสนใจของข้าพเจ้า
- ข. อยู่ระหว่าง ก กับ ค
- ค. ไม่สนใจที่จะอ่าน

๑๑๕. ข้าพเจ้าชอบอาศัยอยู่ในเมืองที่มีชุมชนหนาแน่นมากกว่าเมืองที่เงียบ ๆ

- ก. จริง
- ข. ไม่แน่ใจ
- ค. ไม่จริง

๑๑๖. ข้าพเจ้ารู้สึกสนุกสนานมากกว่า ถ้า

- ก. เป็นผู้ดูแลการเล่นของเด็ก
- ข. ไม่แน่ใจ
- ค. ช่วยช่างนาฬิกา

๑๑๗. "ความยุติธรรม" คู่กับ "กฎหมาย" เช่นเดียวกับ "ความคิด" คู่กับ

- ก. ถ้อยคำ
- ข. ความรู้สึก
- ค. การตัดสินใจ

๑๑๘. คำต่อไปนี้ คำไหนที่ไม่ขึ้นอยู่กับคำอื่น

- ก. ครั้งที่สอง
- ข. ครั้งเดียว
- ค. โคอเดียว

๑๑๙. โศกปรกติกการเปลี่ยนแปลงบรรยากาศ ไม่มีผลต่อการกระทำหรืออารมณ์ของข้าพเจ้า

- ก. จริง
- ข. อยู่ระหว่าง ก กับ ค
- ค. ไม่จริง

๑๒๐. นักกฎหมายที่เป็นข้าราชการจะมีความสนใจในเรื่อง

- ก. ความเชื่อที่ไม่เกี่ยวกับบุคคล
- ข. ไม่แน่ใจ
- ค. ปกป้องถนนบริสุทธิ์

๑๘๑. น้ำเสียงในการพูดของข้าพเจ้า

- ก. เข้มแข็งหนักแน่น
- ข. อยู่ระหว่าง ก กับ ค
- ค. อ่อนเบา

๑๘๒. ข้าพเจ้าชอบกระทำตามความรู้สึก
ที่ถูกต้องในขณะนั้น ถึงแม้ว่ามัน
จะทำให้ข้าพเจ้าได้รับความลำบาก
ในตอนหลัง

- ก. ใช่
- ข. อยู่ระหว่าง ก กับ ค
- ค. ไม่ใช่

๑๘๓. ข้าพเจ้าได้รับฉายาว่าเป็นคนที่
รักสนุก ทุกข์ไม่กลัว และไม่จริงจัง
ต่อชีวิต

- ก. ใช่
- ข. อยู่ระหว่าง ก กับ ค
- ค. ไม่ใช่

๑๘๔. ข้าพเจ้าไม่เคยชื่นชมกับอาชีพการ
ที่ได้รับความสำเร็จหรือคนที่เชื่อมั่น
ตนเองจนเกินไป

- ก. จริง
- ข. ไม่แน่ใจ
- ค. ไม่จริง

๑๘๕. ข้าพเจ้ามักจะตรวจสภาพของสิ่งของ
ที่ยืมมาก่อนจะเอาไปส่งคืนหรือ
สิ่งของที่ข้าพเจ้าได้รับคืนมาจาก
การให้ยืมอย่างละเอียดเสมอ

- ก. ใช่
- ข. อยู่ระหว่าง ก กับ ค
- ค. ไม่ใช่

๑๘๖. เมื่อเข้าสังคม ข้าพเจ้ารู้สึกรำคาญ
ใจ ในความซื่อของข้าพเจ้า

- ก. ใช่
- ข. อยู่ระหว่าง ก กับ ค
- ค. ไม่ใช่

๑๘๗. ข้าพเจ้าแน่ใจว่าไม่มีคำถามใดซึ่ง
ข้าพเจ้าไม่ได้ตอบอย่างเหมาะสม

- ก. ใช่
- ข. ไม่แน่ใจ
- ค. ไม่ใช่